

Ljudska PRAVICA

LETO XXIII. Štev. 187
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
»LJUDSKA PRAVICA«
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev.

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 6. OKTOBRA
1944 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOROBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

Justica smrtnih obsodb naj zatre težnje Alžircev po neodvisnosti?

Pariz, 10. avg. (Reuter). Nasilje nad Alžirci v Parizu in na deželi vedno bolj narašča. V prvih dneh avgusta so ubili vsak dan po enega Alžirca, medtem ko

so po nepotrjenih vesteh ubili v tem času v vsej Franciji še 18 Alžircev. Po istih podatkih so julija v Franciji ubili 64 Alžircev, lani pa 78.

V Franciji živi 350.000 Alžircev. Po policijskih poročilih je razcepjenost med njimi čedalje večja. Zlasti napadajo Alžirce, ki zbirajo prispevke za upornike. Prejšnji mesec je poslanska zbornica dovolila policiji posebne ukrepe proti Alžircem, ki podpirajo uporniško gibanje. Poostrili so kazenske ukrepe, razen tega pa so zaprlji 50 lokalov, v katerih so se zbirali Severni Afričani.

Francoska vojaška sodišča v Alžiriji so v zadnjih 24 urah obsodila na smrt 18 Alžircev. Po uradnih poročilih so od pričetka vstaje obsodili na smrt skupno 370 Alžircev. Od teh so jih nad 80 giljotinirali.

Danes so objavili, da je vojaško sodišče v Constantinu obsodilo na smrt 18 Alžircev, ki so bili obtoženi sodelovanja v vstaji. Razen tega je obsodilo 6 upornikov na 10 do 15 let prisilnega dela.

Sodišče v Alžiru, pred katerim se je začela razprava proti več deset obtoženim pripadnikom Osvobodilne fronte in prepovedane Komunistične partije, je obsodilo na smrt 3 Alžirce, 7 drugih pa na več let ječe. Na dvojni kaznilnici v Alžiru so davi giljotinirali 2 Alžirca, ki sta bila obsojena zaradi atentatov.

V zvezi z vojaškimi operacijami v Alžiriji pravijo francoski vodni krogi, da je bilo v zadnjih 35 mesecih ubitih 35.000 Alžircev, 20.000 pa ujetih. Francozi naj bi bili imeli 2900 mrtvih, 700 pogrešanih in 9000 ranjenih vojakov in oficirjev. Po istih vesteh je tudi civilno prebivalstvo utrpelo hude žrtve. Ubityh je bilo 6000 muslimanov, pogrešanih 2300 in ranjenih 3700. Med evropskimi civilisti je bilo 945 žrtev, 2700 ranjenih, 140 pogrešanih. Vsekakor ti podatki pričajo o srditosti bojev, ki so se bili zadnjih šest mesecev v Alžiru.

Alžirci v Južni Ameriki

Buenos Aires, 10. avg. (AFP). Predstavniki Alžirske fronte nacionalne osvoboditve Ferhat Abas je danes z letalom prispel v Buenos Aires. Abas vodi delegacijo Fronte po ameriških deželah, kjer seznanja Južne Američane z alžirskimi gledišči in položajem v Severni Afriki.

Diplomatski krogi sodijo, da je Ferhat Abas prišel v Buenos Aires zdaj zato, ker se bo 15. avgusta začela ekonomska konferenca Organizacije ameriških držav. Te konference se bodo udeležili politični in diplomatski funkcionarji vseh ameriških dežel.

Na puljskem letališču ob slovesu vietnamskega državnika Ho Si Minha, ki je bil ta teden prvič pri nas na obisku in v gosteh pri našem predsedniku republike

BRITANCI SO OBTIČALI v peščenih gorah pred Nizvo

200 imamovih vojakov je ustavilo britansko motorizirano kolono 700 mož

Kerša (Srednji Oman), 10. avg. (Reuter-AFP). Čete omanskega sultana in angleške enote, ki jih vodijo v pohodu proti uporniški oporišči Nizvi, so se morale umakniti izpred Firka, ker so zadele na nepričakovano močan odpor upornikov. Mehanizirana angleška kolona 700 mož, ki ji poveljuje angleški brigadir Robertson, je zadela pred Firkom na 200 dobro oboroženih imamo-

vih vojakov pod poveljstvom imamovega brata Talib Ben Alija, tako da ni mogla naprej.

Predstavniki angleške vojske je izjavil, da so se imamove čete upirale srđiteje, kakor je bilo moč pričakovati. Angleške oficirje je presenetil tudi razpored imamovih enot in preciznost njihovega ognja. Imamove čete so se zakopal pred Nizvo, tako da imajo zdaj v rokah vse dohode k tej trdnjavi. Brigadir Robertson je odletel z letalom v Bahrein, da bi se posvetoval z angleškim političnim rezidentom v Omanskem protektoratu Bernardom Burrowsom.

Angleško poveljstvo v Omanu je bilo prepričano, da bodo an-

gleške čete zlahka zavzele Nizvo, čeprav šele po močnem bombardiranju iz letal in topov. Toda takšni angleški ukrepi bi utegnili imeti večje mednarodne posledice. Angleške čete so v svojih operacijah zadele tudi na velike terenske težave. Angleška kolona prodira pri temperaturi 54° C, pitno vodo pa dobivajo vojaki v omejenih količinah. Kamioni, v katerih voda v hladilnikih malone vre, stoje ob cestah, o katerih domnevajo, da so minirane. Mnogi avtomobili niso mogli nadaljevati vožnje, ker bencin v silni vročini naglo izhlapeva. Razen tega pa veter kolono kar naprej zasipa s puščavskim peskom.

Četa alžirskih upornikov

Francosko izsiljevanje nasproti Maroku in Tuniziji bo ti deželi prisililo k prelomu s Francijo

Pariz, 10. avg. (Tanjug). Vlada v Rabatu je obdoločila Francijo, da »nedopustno pritiska« na Maroko in da se »vmešava v njegove notranje zadeve«, ker je poskušala obveznosti iz pogodbe o finančni pomoči vezati na pogajanja ureditev položaja francoskih zasebnih družb v Maroku. Zunanji minister Balafrej je danes izjavil, da maroška vlada »ne vidi razlogov, da bi v takih razmerah nadaljevala pogajanja s Francijo«.

obema deželama, ki se še nadaljujejo, so včeraj omogočila začasno deblokiranje ene milijarde v korist Tunizije.

V pariških krogih poudarjajo, da je zdaj nevarnost, da bi »nerodnost francoskih udeležencev pogajanj v Maroku povzročila ponovno zbliznanje Tunizije in Maroka v zahtevi po priznanju alžirske neodvisnosti«. Po mnenju pariških krogov je prišlo do prvih trenj med tuniškimi predsednikom Burgibo in maroškim sultanom Mohamedom nedavno po sklepu tuniške skupščine o odpravi monarhije v Tuniziji in razglasitvi republike.

Napeti stiki med Francijo in Marokom so bili predvsem zaradi neurejenega vprašanja Alžirije zadnje mesece predmet pogajanj. S francoske strani so sporočili, da je vlada pripravljena odobriti Maroku 20 milijard frankov letne pomoči za dopolnitev proračuna s pogojem, da bi »ugodno« uredili položaj in privilegije francoskih podjetij. Po današnji izjavi maroškega zunanjega ministra pa je francoska delegacija »izpričala skrajno nepomirljivost in težnjo, da bi se pogajanja zavlekla«. Minister je pripomnil, da je takšno »stalističe delegacije sad prizadevanja, da bi izsiljevali Maroko in ga primorali, da bi revidiral svojo zunanjo in notranjo politiko«.

Do podobne napetosti je prišlo nedavno tudi v stikih med Tunizijo in Francijo, ko je francoska vlada blokirala kredite v znesku 14 milijard frankov za tuniški proračun. Francoska vlada je takrat zahtevala »popolno tuniško nevtralnost« glede na vojno v Alžiriji in obdoločila tuniško vlado, da moralno in gmotno podpira upornike. Pogajanja med

Dobri posli bonnskih mogotcev in hkrati nov adut za Adenauerjevo volilno kampanjo

Bonn, avgusta. Ameriška vlada je nedavno objavila svoj sklep, da bo vrnila nemško premoženje, zaplenjeno v ZDA med drugo svetovno vojno. Ta sklep različno komentirajo. Liberalni »New York Post« ga presoja kot potezo, katere cilj je pomagati Adenauerju na bližnjih volitvah. Priobčujemo nekaj izveščkov iz članka »New York Post«.

Poročilo Bele hiše, da namerava nadaljevati delo za spravičnos vrnitev nemškega premoženja, zaplenjenega v ZDA med drugo svetovno vojno, je pravzaprav obvestilo, da nudi ZDA predujem v vrednosti več sto milijonov dolarjev za predvolilno kampanjo kanclerja Adenauerja. Obvestilo Bele hiše izrecno ne omenja zneska, ki ga bodo vrnil. Po ne-

uradnih cenitvah pa gre za 300 milijonov dolarjev, po drugih za 500 milijonov. Nemška premoženja je bila sprožena v zunanjem ministertvu in predsednik Eisenhower je v nasprotju z opozicijo finančnega in pravosodnega ministertva pripravljen o njenem pomenu.

Z leta 1946 so ZDA sklenile sporazum s 17 zavezniki, da bodo zmagovalci v vojni proti Hitlerju na račun reparacijskih zahtevkov obdržali nemško premoženje, ki so ga zaplenili v svojih deželah. Vrednost tega premoženja v ZDA je znašala kakih 300 do 500 milijonov dolarjev. Leta 1948 je Kongres sprejel zakon o vojni terjatvah, v katerem je bilo potrjeno to načelo in natanko določeno, da bodo izkupiček od prodaje tega premoženja porabili za kritje ameriških zasebnih vojnih terjatev od Nemčije. Kongres je določil, da od te imovine ali obresti ne bodo nič vrnil blišim lastnikom ali njihovim dedičem in da Zdržene države ne bodo plačale odškodnine za takšno premoženje ali za takšne pravice.

Prišlo je leto 1952 in Adenauerjeva vlada je sklenila razne sporazume, s katerimi so Zahodni Nemčiji vrnila suverenost. V Adenauerjevem govoru, s katerim se je Senat ZDA strinjal, je bila tudi svečana nemška obljuba, da bo bonnska vlada izplačala terjatve svojih državljanov za vse premoženje, ki so ga zaplenile zaveznike dežele. Kazno je bilo, da je to poglavje zaključeno. Tako pa se je samo zdelo.

Bonnska vlada svojim državljanom ni izplačala niti ene marke in Washington je postal glavni cilj nemškega kapitala, ki je bil trdno sklenil, da bo izigral ta sklep in razdelil

svoje izgube. V letih 1954 in 1956 je pravni odbor Senata sprejel zakonske osnutke o »vrnitvi v polnem znesku«, ki jih je predlagal Dickson. Toda ti zakonski osnutki niso prišli na plenarno sejo Senata, pozneje pa je demokratični senator iz Južne Karoline Johnston pripravil nov podoben zakonski osnutek. Ta osnutek je še na dnevnem redu Senata in ZDA bi veljal nad 500 milijonov dolarjev. In ker bi bil z njim sklad, ki naj bi ga porabili za izplačilo ameriških vojnih terjatev, docela izbran, bi morala glavna državna blagajna sama kriti vse zneske, pa naj bi bili še tako veliki. Zdaj nihče ne ve, koliko znašajo ameriške terjatve, ker niso opravili potrebnih procedur v tem vprašanju, pa tudi nobene odobritve ni bila.

Po prejšnjem kompromisnem načrtu je vlada ponudila, da bi izplačala posameznim nemškim terjalcem po 10.000 dolarjev. S tem bi bilo, če pristejemo še izdatek 70 milijonov dolarjev za ameriške protiterjatve, kritih 90%, terjatve posameznih Nemcev in dokazano spoštovanje zasebne lastnine. Ker pa bi bila s to formulo izključena nemška delniška podjetja, denarni mogotci okrog Adenauerja o tem predlogu niso hoteli nič slišati. Še zmeraj je malo »malih Nemcev, ki razumejo, da so jih njihovi denarni mogotci oropali koristi, ki bi jo imeli od ameriške dazeljivosti«.

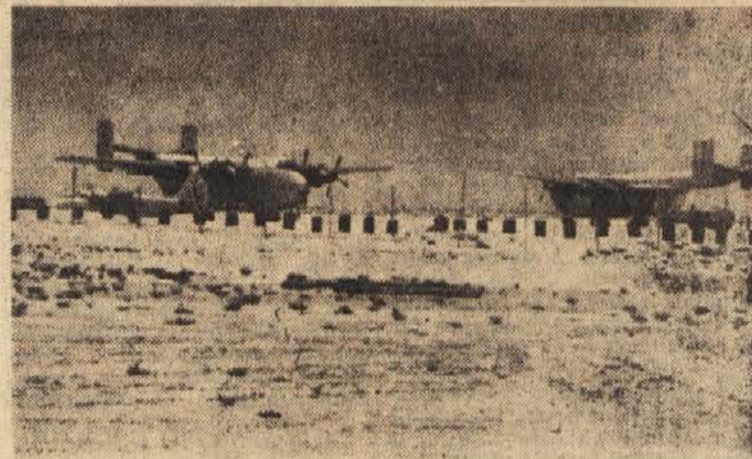
Zdaj je ameriško zunanje ministertvo kakor vedno ugodno reagiralo na Adenauerjeve potrebe in mu priskočilo na pomoč z boljšim poslom. S tem se bo bržčas povečalo Adenauerjevo upanje, da bo znova izvoljen.

V Beogradu se mudi generalni sekretar Generalne konfederacije dela v Italiji di Vittorio. Ob prihodu ga je sprejel predsednik ZSJ Djuro Salaj

Italijanski sindikalni voditelj pri predsedniku Titu

Briani, 10. avg. (Tanjug). Predsednik republike je danes popoldne sprejel sekretarja Generalne konfederacije dela Italije Giuseppe di Vittoria in se zadržal z njim v daljšem razgovoru. Na sprejemu je bil tudi predsednik Centralnega sveta ZSJ Djuro Salaj.

Britanska vojaška prevozna letala na letališču v Al Sarjahu, s katerimi so pripeljali čete in opremo iz Kenije, Adena in od drugod za napad na Oman

Gruzijski funkcionarji KP na Reki

Reka, 10. avg. Skupina funkcionarjev CK KP Gruzije s prvim sekretarjem CK Mžavandziji-

jem na čelu, ki se kot gost CK ZKJ mudi na počitnicah v naši deželi, je sinoči obiskala Reko. V Park hotelu so priredili gostom intimno večerjo, ki so se je udeležili podpredsednik ZIS Aleksander Ranković, državni sekretar za notranje zadeve FLRJ Svetislav Stefanović, predsednik OLO Reke Edo Jardas in drugi predstavniki. Gostje so se sinoči odpejali proti Splitu. Pred prihodom na Reko so se nekaj časa mudili v Sloveniji, kjer so si med drugim ogledali Bled, Ljubljano in Postojno.

Konec vladne krize v Laosu

Peking, 10. avg. (Radio Peking). Laoska poslanska zbornica je potrdila sestavo nove vlade pod vodstvom Suvana Fume. S tem je bila zaključena politična kriza v deželi, ki je trajala dva meseca.

V Zadru

Zadar, 10. avg. (Tanjug). Zadar sta davi prispela z ladjo jugoslovanske vojne mornarice »Vis« podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković in skupina funkcionarjev CK KP Gruzije s prvim sekretarjem Mžavandzijem na čelu. Med bivanjem v Zadru so si gostje ogledali prvo ribiško razstavo ter zgodovinske in kulturne spomenike v mestu. Popoldne so odpotovali iz Zadra.

Sodelovanje SZ in ZDA na zdravstvenem področju

Washington, 10. avg. (AFP). ZDA in SZ bosta izmenjali informativne misije zdravstvenih delavcev. Uradno so objavili, da bo sredi avgusta odpotovala v Sovjetsko zvezo zdravstvena delegacija, ki se bo tam mudila štiri tedne. Delegacijo bo vodil starosta inštituta za zdravstvo v Pittsburghu Thomas Paran. Pročevala bo organizacijo ljudskega zdravstva. V oktobru pa pride v ZDA podobna delegacija sovjetskih zdravstvenih delavcev.

VREMENSKA NAPOVED za nedeljo, 11. avgusta:

Sprva pretežno jasno, nato prehodno povečana oblačnost. Temperatura ponoči med 8 in 13, v Primorju 18, najvišje dneve temperature do 28 stopinj Celzija.

Stanje vremena: Frontalne motnje, katere so zajele danes naše kraje, se umikajo dalje proti vzhodu. Za njimi se prehodno gradi klin visokega zračnega pritiska. V višinah doteka nad naše kraje ponovno toplejši zrak.

Kitajska kmetijska delegacija na obisku v koprskem okraju

Gostje so si ogledali Postojnsko jamo, Lipico, kmetijsko posestvo Črni kal, hladilnico v Dekanih, podjetje »Vino-Koper« in zadržno odkupno bazo v Bertokih

Koper, 10. avg. - Kitajska kmetijska delegacija, ki se že nekaj časa mudi pri nas, je danes obiskala še koprski okraj in s tem zaključila svoj obisk v naši državi.

Danes so kitajsko kmetijsko delegacijo, ki jo vodi minister za kmetijstvo Liao Lu Jen, sprejeli v Postojni podpredsednik koprskega okrajne Frane Klobučar in predstavnik postojnske občine. Na poti po koprskem okraju spremlja kmetijsko delegacijo sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo LRS inž. Tine Mastnak. Kitajski gostje so si dopoldne ogledali Postojnsko jamo in bili nad lepoto našega podzemeljskega kraškega sveta zelo navdušeni.

Na poti v druge predele koprskega okrajja so se kitajski gostje v občudovani našo konjerejo. V zgodnjih popoldanskih urah so

prispeli v kraje ob naši slovenski obali. Tu so si po sprejemu in pozdravu podpredsednika koprske občine Ivana Korošca ogledali najprej državno kmetijsko posestvo Črni kal, kjer so z vidnim zanimanjem spremljali razlago direktorja posestva Petra Favliča o obnovi vinogradištva v koprskem vinogradiškem pasu. V popoldanskih urah so obiskali še hladilnico v Dekanih ter podjetje »Vino-Koper«, proti večeru pa zadržno odkupno bazo v Bertokih, kjer jih je izredno zanimal način odkupa kmetijskih pridelkov.

Kitajska kmetijska delegacija, v kateri so razen ministra za kmetijstvo še predstavniki kmetijskih inštitutov, agronomskih fakultet in zadržništva, je na obisku v koprskem okraju izrazila svoje pristrčno priznanje in želela našim naporom v obnovi kmetijstva najlepšega napredka. (Z)

MNENJA — KRITIKA — POLEMIKA

Uslužnostna dejavnost pri stanovanjskih skupnostih

Vse dosedanje razprave o stanovanjskih skupnostih so medvomno najbolj značilne po tem, da skušajo najti trdnje materialno osnovo za povezanost med prebivalci določene stanovanjskega naselja, soseske. Skratka, najti bi morali materialno osnovo za njih delo.

Nekateri so menili, naj bi bila stanovanjska skupnost nekak geografsko-socialni delček širše komunale skupnosti, občine, pa naj bi zato imela svojo materialno osnovo v proračunu občine. Ta misel mora seveda v praksi voditi nujno do drobne občine, kar bi bilo v nasprotju s pojmovanjem gospodarske, socialne in kulturno-politične povezanosti prebivalstva v komuni. Nasprotno, lahko bi našli v razcepjenosti s skrajnimi partikularističnimi težnjami. Z nujnim distribuiranjem sredstev od zgoraj navzdol pa bi dali možnost, da se namesto miselnih in interesne skupnosti razvije distribucijsko-birokratsko upravljanje s sredstvi.

STANOVANJSKA SKUPNOST — »RAZŠIRJENA« DRUŽINA

Nadaljnje razprave, posebno pa prispevek, ki ga je dal na zadnji letni skupščini Stalne konference mest v Zagrebu v diskusiji tovariš Kardelj, so pokazale, da je treba socialistično sosesko razvijati s staljša skupnih interesov, ki jih ima taka »razširjena« družina in potemtakem iskati materialne virov in sredstev in službah, ki jih je soseska pripravljena zbrati in organizirati, da si boljše uredi svoje življenjske pogoje. Ob taki misli, ki gradi stanovanjsko skupnost od družine navzgor, z razširjanjem družinskih vezi in odnosov na širšo skupnost, je organiziranje lastne obrtne ali obrtno podobne uslužnostne delavnosti posebno važno.

Problem uslužnostne delavnosti stanovanjske skupnosti pa ni važen samo kot činitelj pri razvijanju družbene zavesti in odnosov med ljudmi. Uspoštovati je treba tudi širši gospodarski pomen. Kaj naj bi dosegli?

Z organizacijo uslužnostnih delavnic in služb bi mogli v večji meri mobilizirati rezerve živega človeškega dela.

DROBNEGA DELA V DRUŽINI NE GRE PODCENJEVATI

Velik del narodnega dohodka ustvarja drobno delo v družini. Ta del narodnega dohodka ustvarjajo gospodinjice, delavci in uslužbenci ter drugi člani družine, ki v svojem prostem času opravijo vrsto del, ki pa jih ekonomist, statistik ne ocenjuje in ne zajema v svojih računih. Zgrešeno bi bilo, če bi podcenjevali velike možnosti in rezerve, ki jih v tem pogledu imamo. Praksa drugih, gospodarsko naprednih držav nam dokazuje, da smo tudi v teh stvareh še na nizki stopnji. Precejšen del narodnega dohodka ustvarjajo napredne države s tako drobnimi delavnostjo. Naša hišna in gospodinjinska delavnost pa je slabo razvita in tudi po produktivnosti dela še na nizki stopnji. Nikakor ne mislimo, da bi bilo mogoče organizirati uslužnostno delavnost stanovanjskih skupnosti izključno z delovno silo, ki je redno drugje zaposlena, prebrani pa smo, da bi jo mogli delno pritegniti in ji na drugi strani nuditi možnost, da se posluži takih delavnic ter si sama na naprednejši način opravlja drobna hišna dela.

Nadaljnja pomembnost je v tem, da je mogoče na ta način

znatno povečati količino uslug in zadovoljiti naraščajoče potrebe.

»SAMOPREKRBA« PREBIVALSTVA

Naprednejše gospodinjstvo na eni in splošna industrializacija na drugi strani zmanjšujeta ponudbo in povečujeta povpraševanje po obrtnih in obrtno podobnih uslugah. Dosedanje dolgotrajne razprave o razvoju socialistične obrti in obrtništvu nasploh nam dokazujejo, da tega problema ni mogoče zadovoljivo rešiti drugače, kakor da se orientiramo na čim bolj široko in sproščeno politiko; na sproščene možnosti ustanavljanja uslužnostnih delavnic, sproščen obratun z družbeno skupnostjo, elastičnejšo fiskalno politiko in na »samoprekrbo« prebivalstva, hišnih svetov in stanovanjskih skupnosti.

Končno mislimo, da je naloga uslužnostnih delavnic stanovanjskih skupnosti tudi v tem, da vplivajo na znižanje cen uslugam.

Razumljivo je, da je cena uslugam odvisna od ponudbe in povpraševanja, vendar moramo na znižanje cen vplivati tudi z drugimi ukrepi. V prvi vrsti je pri tem važna fiskalna politika. Na uslužnostno delavnost stanovanjskih skupnosti ne smemo gledati z istih vidikov kot na normalno gospodarsko delavnost podjetij. Ocenjevati jo moramo kot razširjeno hišno delavnost, zato tudi ne bi bilo prav, da bi take obrate gledali fiskalnih obveznosti vzporedno z običajnimi obrtnimi podjetji in delavnicami.

(Konec prihodnjic)

DNEVNIK

Delegacija sindikata češkoslovaških rudarjev, ki se je mudila pri nas 17 dni kot gost sindikata rudarjev in metalurgov, je včeraj odpotovala iz Beograda v Prago. Češkoslovaške goste so na zemuškem letališču ob odhodu pozdravili funkcionarji centralnega odbora sindikata rudarjev Jugoslavije.

Na seminarju za mlade članke šolskih odborov Gorenjske, ki je bil od 3. do 10. avgusta v Gozdu Martuljku, so poudčili vrsto važnih sklepov, ki jim bodo pri njihovem bodočem delu vsekakor koristili. Seminar je organiziral okrajni komite Ljudske mladine v Kranju.

Mednarodni študentski seminar kvekerjev, ki ga prireja Biro za mednarodne zveze pri CK LMJ, se je začel sinoči v Dijaškem domu na Zlatem polju v Kranju. Udeležence, ki zastopajo dvajset različnih narodnosti, sta pozdravila predsednik vodstva seminarja Irvin Abrams iz ZDA in predsednik Biroja za mednarodne zveze CK LMJ, ki jim je zaezel prijetno bivanje pri nas.

Prvo skupno zborovanje mladine Kosova in Metohije, ki je bilo v Dečanah pri Peči, se je včeraj zaključilo. Razen 400 študentov mu je prisostvovalo tudi 250 srednješolcev in mladih delavcev. To zborovanje je bilo še ena močna manifestacija bratstva in enotnosti mladine šiptarske, srbske, črnogorske in turške narodnosti Kosova in Metohije. Sklenili so, da bodo takšna zborovanja v prihodnje vsako leto v raznih krajih Kosovsko-metohijske oblasti.

KULTURNE VESTI

MUZEJ ZA KNJIŽEVNOST V ZAGREBU

Te dni bodo končana pripravljana dela za Muzej za književnost Inštituta za književnost Jugoslovanske akademije v Zagrebu, edini muzej te vrste na Balkanu. Priprave so trajale dalj časa. Tu bodo razstavljeni najpomembnejša dela in dokumente iz življenja pomembnih hrvatskih piscev. Novourejeni prostori v Opatički ulici bodo poslednjega spremenjeni v stalni muzej. V prvem času bo nova ustanova predstavila dva pomembna hrvatska pisatelja, Matoša in Nazorja. Od treh sob je ena namenjena predstavnikom hrvatske Moderne. Književniki bodo obiskovalcem muzeja predstavili v njihovih najpomembnejših in najbolj zanimivih delih in dokumentih.

ZAHUBENSOVO NAGRADO Zahodnonemško mesto Siegen je ustanovilo Rubensovo nagrado za slikarstvo v znesku 5000 mark. Nagrado bodo podelili vsako peto leto najuglednejšim evropskim likovnim umetnikom. Proizkrat jo bodo podelili letos. Za jugoslovanskega kandidata za to nagrado so predlagali znanega slikarja Petra Lubardo, ki je dobil že več narodnih in mednarodnih nagrad. Po propozicijah za Rubensovo nagrado izberemo na oskih 20 milijonov prebivalcev evropskih del želj po enega predstavnika, umet-

niškega kritika, ki predlaga kandidat za nagrado. Jugoslovanska narodna sekcija Mednarodnega združenja likovnih kritikov je izbrala za svojega člana žirije Alekso Celebonovića, ki je predlagal za kandidata slikarja Lubardo.

USPEH BEOGRADSKIH IN LJUBLJANSKIH STUDENTOV V MOSKVI

Iz Moskve poročajo, da sta ansambel kulturnoumetniškega društva »Branko Krstanović« iz Beograda in študentski orkester ljubljanske univerze pridredila v dvorani Centralnega otroškega gledališča v Moskvi koncert, ki je doživel velik uspeh. Moskvanini in drugi udeleženci mednarodnega mladinskega festivala so toplo pozdravili mlade jugoslovanske izvajalce.

FRANCOSKI REZISER MOGY V JUGOSLAVIJI

Včeraj je prispel v Beograd ugledni francoski filmski režiser in proizvajalec Leonid Mogy, ki se bo s filmskim podjetjem UFUS iz Beograda pogajal o skupnem snemanjuigranega filma, ki je zanj sam napisal scenarij. Tema filma, ki naj bi ga začeli snemati prihodnje leto, je pravzaprav poziv znanstvenikom in kulturnim delavcem sveta, naj nastopijo proti uporabi jedrske energije v vojne namene.

ZACETEK PRIPRAV ZA ZGRADITEV NAPRAV ZA NOV KOMBINAT BOR-MAJ DANPEK

DVAKRAT VEČ BAKRA ZA NAŠE GOSPODARSTVO

Gradnja bo trajala 4 leta, stala pa bo okrog 58 milijonov dolarjev — Med drugim bomo pridobivali letno tudi kakih 2500 kg zlata in 40.000 kg srebra — Nova tovarna umetnih gnojil z letno proizvodnjo 575.000 ton superfosfata

Beograd, 10. avg. (Tanjug). — Začele so se priprave na graditev novih industrijskih naprav bodočega rudarsko-topilniškega kombinata Bor-Majdanpek. V Majdanpeku bodo zgradili nov dnevni kop in flotacijo, v Boru pa novo topilnico za predelavo bakrenega koncentrata iz Majdanpeka in Bora. Letna zmogljivost nove topilnice v Boru bo znašala 55.000 ton, za kurivo pa bodo uporabljali premogov prah.

Z graditvijo novih zmogljivosti bo Majdanpek dal letno kakih 25.000 ton bakra, vtem ko znaša sedanja proizvodnja v Boru 30.000 ton. S predelavo rude v koncentrat bakra v novi flotaciji v Boru in Majdanpeku bomo dobivali letno kakih 2500 kg zlata in 40.000 kg srebra. Po dosedanjih cenitvah bodo zaloge rude v Maj-

danpeku zagotovile proizvodnjo za kakih 75 let.

Predvidena je tudi graditev nove tovarne žveplene kisline v Boru z letno zmogljivostjo 240.000 ton. Za proizvodnjo žveplene kisline bodo uporabljali kot surovino odpadne pline v dimu, ki nastaja, ko tope bakreni koncentrat. Tako bodo lahkočasoma

Sodelovanje Slovenije na novosadskem kmetijskem sejm

Med drugim bomo razstavili 70 glav govedi, 50 prašičev, hmelj, vino, kmetijske stroje itd. — Zadržne in nekatere druge organizacije bodo organizirale skupen ogled sejma

Letos od 24. avgusta do 1. septembra t. l. bo v Novem Sadu 25. mednarodni jubilejni kmetijski sejem. Prikazal bo napredek kmetijstva in industrijske proizvodnje, povezane s kmetijstvom. Ta sejem privablja vsako leto velik obisk. Lani si je ogledalo sejem 280.000 obiskovalcev.

Tudi Slovenija bo letos prikazala uspehe našega kmetijstva in njegov pomen za vso državo. Ob sodelovanju Glavne zadržne zveze, Zadržne poslovne zveze, Združenja kmetijskih posestev Slovenije ter Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo bo naša republika skupno nastopila na sejm. Prikazan bo pomen plemenske reje govedi, konj, prašičev in perutnine ter pitanja govedi, proizvodnja hmelja, sadja, vina, čebelarstva in drugih močnih krmil itd. Razstavljalimo bomo 70 glav govedi svirjave, simentalske in pincgavske pasme, 50 prašičev žlahtne jorkširske in hol-

andske pasme, 100 glav plemenske perutnine. Močno bo zastopana industrija kmetijskih strojev, kemična industrija itd. Razstavljalimo bodo tudi druge države. Pričakuje se precej kupcev za kmetijske proizvode iz zahodnih in vzhodnih držav.

Za ogled velja 50 %-ni popust na železnici s tem, da obiskovalci pri odhodu kupijo obrazec K-13 in celo vozovnico, ki velja za povratek.

Zadržne in nekatere množične organizacije bodo organizirale skupen ogled mednarodnega kmetijskega sejma v Novem Sadu.

Mednarodni »lov na lisice« radioamaterjev

Pri Kopru se je začel včeraj mednarodni »lov na lisice«, ki ga je organizirala Zveza radioamaterjev Slovenije. Razen ekip radioamaterjev iz vseh ljudskih republik se ga udeležujejo amaterji Avstrije, Danske, Anglije, Francije, Italije, Nemčije in Švedske.

V nasprotju z dosedanjimi tekmovanji takšne vrste bo ta »love« bolj zanimiv in bolj zaniman. Tekmovalci v vsaki disciplini — lov poteka posebej na valovni dolžini 2 in 80 m — morajo sami najti dve skriti postaji, kraj tretje pa določiti po zemljevidu in razen tega premagati vse ovire na terenu. V lovu zmaga tisti tekmovalci, ki prvi izsledijo »lisice«.

Vzrok požara v Logatcu razjasnjen?

Iz pisarne preiskovalnega oddelka Okrožnega sodišča v Ljubljani smo dobili naslednje sporočilo:

Med preiskavo v zvezi s požarom v podjetju »KLI« Doinji Logatec so doslej ugotovili, da je delavec S.V. nekaj minut pred izbruhom požara odšel v lakirnico z namenom, da bi vzel za lastne potrebe manjšo količino barve. Ko je vstopil v lakirnico, tam ni bilo luči. Zato je prižgal vžigalnik. Tedaj so se vneli hlapi nitrolaka, ki je bil z njimi nasličen zrak v lakirnici. Požar se je razširil s neverjetno hitrostjo povsem razumljivo veljajo kazenska merila.

Vj. K. Preiskava se nadaljuje.

Vohunstvo pod plaščem turizma

Te dni so nekateri avstrijski časopisi zagnali vik in krik, češ da zapiramo avstrijske državljane, ki prihajajo v Jugoslavijo na letni odmor. V zvezi s tem je preiskovalni sodnik v Mariboru dal za tisk naslednjo izjavo:

»Tajništvo za notranje zadeve v Mariboru je dne 2. avgusta aretiralo 45-letnega inženirja Fritz Pacherja iz Innsbrucka, ker je v Jugoslaviji organiziral zbiranje zaupnih podatkov za neko tujo obveščevalno službo. Preiskava po čl. 105 kazenskega zakonika je v teku.»

Z njim so v preiskovalnem zaporu tudi nekateri jugoslovanski državljani.

O aretaciji je bil obveščen avstrijski diplomatski predstavnik.

Tako je torej v resnici ta zadeva. Omenimo naj še samo, da skozi Maribor še naprej hite tisoči avstrijskih in drugih državljanov proti Jadranu in se seveda brez ovir vračajo v domovino. Tako je s turizmom, vtem ko za zbiranje zaupnih podatkov za to ali ono tujo obveščevalno službo povsem razumljivo veljajo kazenska merila.

ŠEST LET Z V. I. LENINOM

Spomini osebnega soferja Vladimira Iljiča Lenina

S. K. GILJ

da ni bilo dovolj živil. V Moskvi se je sobotnika udeležilo neprimerno več ljudi, kakor so organizatorji pričakovali, in vsak udeleženec bo naknadno, čez dva ali tri dni dobil svoj polni obrok hrane.

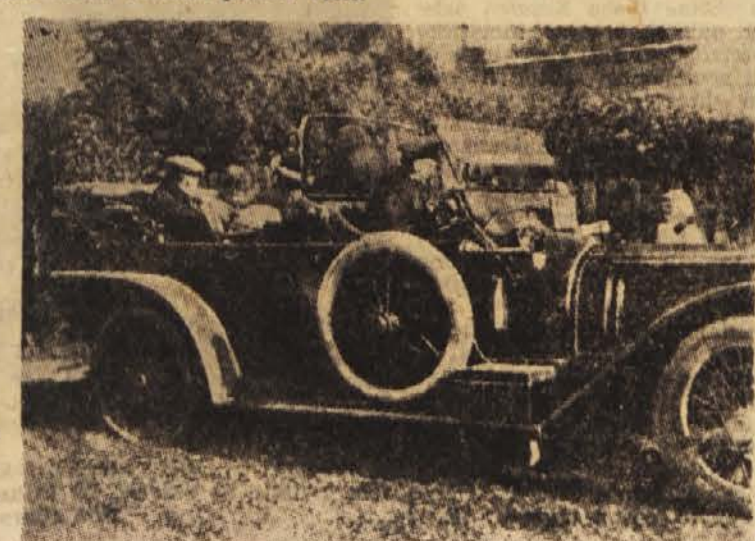
Priletni delavec je prosil Lenina, naj pojasni pomen vseruskega komunističnega sobotnika in mednarodni položaj. Nastala je tišina, vsi so napeto poslušali Iljiča. Pomenki o kruhu in obrokli so se umaknili v ozadje.

Nekega mračnega oktobrskega jutra 1921 sem pripeljal Vladimira Iljiča na Butirsko pristavo blizu Moskve. Na pristavi se je zbralo mnogo ljudi — prihiteli so, da bi videli preizkušanje prvega električnega pluga v Rusiji.

Leninove poučenosti o strogo tehničnih vprašanjih.

»Razkažite mi vaše gospodarstvo,« se je obrnil Iljič k direktorju Butirske pristave in odšel s skupino tovarišev na mlečno farmo.

Ko si je ogledal farmo in videl povsod vzorno snago, je izrazil svoje zadovoljstvo spričo visoke kulture tega gospodarstva. Se bolj pa je bil vesel, ko je zvedel, da pošiljajo polnomastno mleko s pristave v otroška zavetišča in porodnišnice. In Vladimir Iljič je takoj povzel sklep: treba je upostaviti čimveč takšnih predmestnih farm.

V. I. Lenin in N. K. Krupskaja se vračata s poljca

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA Poročilo o žrebanju sreč

Table with columns for prize amounts (750, 4000, 10000, etc.) and corresponding counts. It lists various prize tiers from 750 to 1,000,000.

Izžrebanih je bilo 156.018 dobitkov in 5 premij v skupnem znesku 80.400.000 din.

Dobitki se izplačujejo samo po uradni žrebni listi. Nekaj večjih dobitkov v Sloveniji: po 100.000 din na številko 457783 v Celju in številko 330611 v Mariboru; po 80.000 din na številko 14346 v Mariboru in po 60.000 din na številko 32133 v Kranju, na številko 14340 v Mariboru in na številko 13080 v Trbovljah.

Naslednje žrebanje bo 25. avgusta v DUBROVNIKU.

Diskusija se nadaljuje

Pretekli teden smo spot zabeležili več pomembnih mednarodnih dogodkov, o katerih razpravljamo ta čas ves svetovni tisk. Ameriški zunanji minister je v imenu zahodnih držav predložil štiri variante za letalsko nadzorstvo oboroževanja in vojnih priprav. Hruščev se je med svojim obiskom v Vzhodni Nemčiji zavzel za državno zvezo Vzhodne in Zahodne Nemčije, v Londonu pa so uradno napovedali, da bo postala Malaja še ta mesec neodvisna država.

Tako bo izgubila še ena kolonija v zemljevidu Azije. Odslej bo v tujih rokah le še nekaj kolonialnih ostankov. Med temi je Holandska Zahodna Gvineja najbolj trdovraten, Goa pa gotovo najbolj kričeč, še več, najbolj absurden primer.

Azijski kontinent — tudi arabske dežele — so geografski del tega, čeprav so bile historično bolj povezane z mediteranskimi deželami — dobiva vse večji pomen v mednarodnih odnosih. Zato tega so za razvoj na svetu pravdomno med Vzhodom in Zahodom zmerjal bolj pereči.

Na deželi si je tudi zato že kmalu po volji upostavila pristne in iskrene stike z naprednimi azijskimi gibanji, državljani, deželami. Prav v teh stikih se je našim državi vodilnik DR Vietnam Ho Ši Minh. Čeprav predava bo obiskal evropske dežele tudi predstavnik nove Kitajske Mao Ce Tung. Prav zdaj je na poti v Azijo tudi predstavnik Jugoslavije, svetozar Vukomanović.

INSPEKCIJA NI VSE

Ta je del razorožitve. Vendar pa forsirajo Američani — in z njimi vred tudi njihovi evropski zavezniki — prav to stran razorožitve. Zato so tudi predložili kar štiri variante: eno konvencionalno, eno polarno in dve evropski.

Vendar pa nadzorstvo ni vse. Rusi na primer smatrajo in to tudi stalno poudarjajo, da je opustitev poskusov z jedrskim orožjem alfa in omega razorožitve. Nadzorstvo pa ustreza ameriški strateški konceptom. Iz tega predlaganih nadzorstvenih področij so ostale vse baze Atlantskega, Pacifiškega in Maniškega pakta, od Indijskega in Srednjega Vzhoda, Jugovzhodne Azije do Japonske. Pač pa zavajajo zahodni predlogi — in to je Zolja — tudi poudarili — nadzorstvo v obsegu nadzorstva na Japonskem, se Američani osrečajo s tem, da Kitajska tudi ni vključena v nobeno nadzorstveno cono.

Američani forsirajo torej nadzorstvo, Rusi pa bi radi sporazumno opustili jedrskih poskusov. Američani se hočejo »zavarovati« pred nenadnim napadom — Dulles to že ves čas za-

NEMCIJA ČAKA NA 16. SEPTEMBER

Nemčija čaka na to, kaj bodo prinesle volitve. Natanko pet tednov je še do njih. Zato se vrstijo poteze in protipoteze ko na filmskem traku. Trenutno je v Vzhodni Nemčiji sovjetska vladna in partijska delegacija. S tem je nemško vprašanje stopilo v novo fazo.

Hruščev je namreč v vzhodnonemškem parlamentu podprl Grotewohla, da je v sedanjem trenutku državna zveza Vzhodne in Zahodne Nemčije najbolj primeren začetni korak k združitvi Nemčije. Ta namreč ne bo mogoča kar čez noč, kakor si to morda še predstavlja v Bonn, ampak postopno. Konfederacija bi odprla vrata temu razvoju.

V Bonn namreč še vedno argumentirajo tako: Zahodna Nemčija ima 5 milijonov ljudi, šestkrat ali sedemkrat močnejši industrijski potencial, toliko in toliko tonaže, toliko in toliko zlata, železa itd. več ko Vzhodna. Na združitve gledajo torej trgovsko, ne pa pravno in še manj enakopravno.

V Evropi imamo danes dve Nemčiji — je poudaril Hruščev. In vendar gledajo iz Bonn na Vzhodno Nemčijo zviška, tako nekako, kot so gledali včasih iz Berlina na Dunaj. Ali niso kratkovidni? V vladnih vrstah namreč.

ODMEVI STRELOV OB PERZIJSKEM ZALIVU

Streli v Omanu so močno odjeknili v svetu. Po napadu na Egipet je postal ves svet, zlasti še arabski, silno občutljiv za vse, kar se dogaja na Arabškem polotoku. Se leta 1955 je šel upor v Omanu mimo kot poletna nevihta. Zdal pa je Oman v središču mednarodnih dogodkov. Zaradi petroleja, zaradi svoje dominantne lege na prehodu iz Perzijskega zaliva v odprti Indijski ocean? Zaradi vsakega teza in še prav posebej zaradi uravnovešanih samosvojenih težajev in arabskem svetu.

V Omanu namreč ne gre za to, ali bo zmagal sultan ali imam, posvetil ali duhovni vladar, gre za dosti več. Z blokovskega vidika za to, kdo bo kontroliral arabske kneževine ob Perzijskem zalivu, tako bogate na petroleju, kdo bo lahko prevajal nafto v evropska pristanišča, in to ni malo. Zato so streli v Omanu tako močno odjeknili. M. O.

Naša udeležba na dunajskem sejmu

Dunaj, 10. avg. (Tanjug). Sedemnajst evropskih in drugih dežel, med njimi tudi Jugoslavija, je prijavilo svojo udeležbo na letošnjem jenskem dunajskem mednarodnem velesejmu. Računajo, da bo po številu razstavljalcev presegel spomladanski dunajski sejem, na katerem je bilo zastopanih nad 2400 domačih in 970 tujih razstavljalcev.

Ob otvoritvi našega paviljona na celovškem velesejmu: avstrijski kancler inž. Julius Raab (levo), in koroški deželni glavar Ferdinand Wedenig (v sredini), predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher in naš veleposlanik v Avstriji Uvalič (na desni)

Maršal Blücher rehabilitiran

Moskva, 10. avg. (Tanjug). Glasilo obrambnega ministrstva Sovjetske zveze »Krasnaja Zvezda« je objavilo članek o maršalu Blücherju. List ga opisuje kot junaka in starega boljševika.

Objava članka o Blücherju, ki je bil leta 1939 s skupino višjih oficirjev obsojen in ustreljen ob neki čistki v Rdeči armadi, se lahko smatra kot njegova popolna rehabilitacija.

Poroštvo trajnega sodelovanja v gospodarskih stikih med Slovenijo in Koroško

Začetku letošnjega šestega koroškega velesejma v Celovcu je pretekli četrtek dala posebno slovesen poudarek otvoritev pravkar zgrajenega novega jugoslo-

zbudila v Koroški javnosti precejšnjo pozornost. V celovškem tisku smo lahko brali še pred otvoritvijo, da je tako »po svoji eleganci kakor po gradivu pač najboljši in gotovo tudi najmodernejši objekt na celovškem velesejmu«. Projektantom in graditeljem je uspelo postaviti ta svojemu namenu najbolj ustreza-joči objekt razmeroma zelo poceni. Jekleno ogrodje paviljona je izdelala »Metalna« v Mariboru, profije iz aluminija bistriški »Impol«, vse kamnite obloge pa »Mineral« iz marmorja na Drenovem griču in iz zelenega pohorskega granita. Samo ena stran paviljona je zazidana, v ostalem pa je do vrha zasteklen.

Otvoritve novega paviljona, ki je sledila splošni otvoritvi sejma, so se udeležili zvezni kancler inž. Raab, trgovinski minister dr. Bock in obrambni minister Graf, koroški deželni glavar Wedenig in mnogo drugih predstavnikov. Goste je pozdravila v imenu Trgovinske zbornice LRS predsednica Mara Dermastia, ki je oblečila pomen stalne jugoslovanske udeležbe na koroškem velesejmu. Naš generalni konzul v Celovcu pa je med drugim dejal, da je z lastnim paviljonom Jugoslavija izpricala trdno voljo, da na njem tudi v bodoče stalno sodeluje. Kancler Raab je izrekel željo, da bi vsakoletna udeležba Jugoslo-

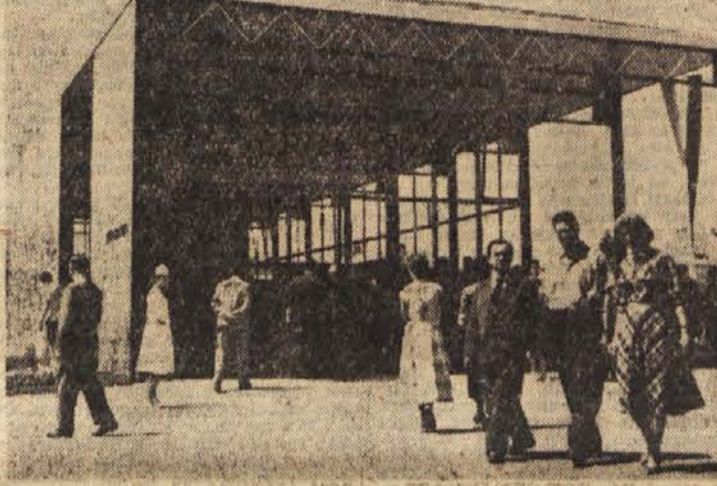
slavije na velesejmu pripomogla k nadaljnji poglobitvi gospodarskih stikov med obema državama.

Na kolektivni razstavi sodeluje 30 gospodarskih podjetij iz Jugoslavije, predvsem iz Slovenije. Razstavljeno so najvažnejši izvozni predmeti, ki pridejo v poštev za avstrijski trg, od glinice in aluminija, ferokroma, korunda, marmorja in raznih kemijskih izdelkov ter finalnih izdelkov iz lesa, športnih potrebščin, galvanizirane tkanine, usnjene galanterije, brušenega stekla, specialne emajlirane posode in kovinske embalaže do specialnih izdelkov naše živilske industrije, vina in alkoholnih pijač, zdravilnih zelišč, medu, sadnih in ribjih konzerv ter izdelkov tmetne in hitne obrti, zlasti čipk, pištenih košar in izdelkov umetnega kovaštva.

Kakor prejšnja leta je bil tudi ob priliki letošnjega koroškega velesejma sklenjen sejmski sporazum, ki določa sezname blaga za menjavo v okviru velesejma v višini 6,35 milijona šillingov za vsako stran. Ta menjava ima izrazito dopolnilni značaj in razširja po količini kakor tudi po vrstah našo redno blagovno menjavo z Avstrijo. F. S.

PREUSMERITEV KANADE OD BRITANSKE SKUPNOSTI NA AMERIKO?

Ottawa, 10. avg. (Reuter). Izvoz je v prvi polovici tega leta dosegel vrednost 2,2 milijarde dolarjev in se je primerovale z enakim letnim obdobjem povečal za okrog 20 milijonov dolarjev. Izvoz v ZDA je znašal 1,4 milijarde dolarjev, t. j. za 10 milijonov več. Izvoz v dežele Britanske skupnosti se je zmanjšal od 127 na 112 milijonov dolarjev, v latinameriške dežele pa spet povečal od 80 na 111 milijonov dolarjev. Izvoz v evropske dežele je ostal v glavnem enak ko lani in je znašal 262 milijonov dolarjev.

Naš novi paviljon na celovškem velesejmu

Draginja v Nemčiji

je sprožila akcijo sindikatov za znižanje carin na uvoz kmetijskih pridelkov in za zvišanje mezd

Bonn, 10. avg. (Tanjug). Predsedstvo Zveze nemških sindikatov bo sredi prihodnjega tedna v Zahodnem Berlinu razpravljalo o tem, kaj bo ukrenilo, da delavci in službenici ne bi bili prizadeti spričo podražitve živil in potrošnega blaga, do katere je prišlo v zadnjem času in ki grozi, da se bo še razmahnila.

Sindikalne organizacije so zadnje dni opozarjale, da je podražitev v mnogih podjetjih vznemirila delavce, ki zahtevajo, da je treba odločno ukrepati proti draginji ali pa zvišati mezde. Zlasti poudarjajo, da je treba poceniti sadje in zelenjavo. Zato je Zveza sindikatov poslala vladi zahtevo, naj zniža carine

na uvoz kmetijskih pridelkov. Sindikati so nezadovoljni tudi z napovedanim zmanjšanjem carin na uvoz industrijskih izdelkov za 25%, ker je mnogo izjem.

Zveza nemških sindikatov je nadalje objavila, da bodo tarifne pogodbe za okrog pet milijonov delavcev potekle v času od septembra do decembra. V zvezi s pogajanja o novih pogodbah pričakujejo zvišanje mezd. Delodajalci računajo, da bo to najprej zahteval sindikat kovinarjev, v katerem je okrog 1,6 milijona članov in ki je najmočnejša strokovna sindikalna organizacija v deželi. Kakor zatrjujejo, bi delodajalci privolili v zvišanje mezd za okrog 3 do 4%, sindikati pa zahtevajo 10 do 12%.

ATOMSKE ŽRTVE

Letos še trinajst žrtev Hirošime — Boj zdravnikov za življenje Kumi Hasegave

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

Tokio, avgusta

Razorožitveni razgovori v Londonu so značilni po tem, da se premaknejo nekoliko naprej, potem pa se na lepem spet kje taksnejo. Tu, na Japonskem, pa proces atomske smrti ni podvržen nobenemu omahovanju in žal tudi zastoja ni v njem. Žrtve Hirošime in Nagasaki se zmerom umirajo. Prejšnji mesec je umrla dvanajsta žrtev Hirošime v letošnjem letu, Satoroni Jama-kata. Kot šestnajstleten fant je hodil v drugi razred višje gimnazije. Pred dvanajstim leti je prav ta šola izgubila 400 dijakov in vse profesorje.

Satoronija je bilo v času atomske eksplozije štiri leta. Zet prej so se njegovi starši preselili z njim v Asaharo blizu Hirošime. Dva dni po eksploziji ga je oče pripeljal v Hirošimo, da bi pomagala bolni stari materi. Deček se je igral na dvorišču, ko ga je doletela katastrofa. Do maja letošnjega leta je bilo vse v redu. Nenadoma pa je fant zbolel za neozdravljivo levkemijo kot posledico atomskega žarčenja. Lastna mati mu je dala kri za transfuzijo, toda vse prizadevanje zdravnikov, da bi mu rešili življenje, je bilo zaman.

Dne 1. julija je umrla trinajsta žrtev v letošnjem letu, deklica Taiko Niimoto. Za levkemijo je zbolela že leta 1950.

In še en primer, ki je, čeprav ne sodi neposredno v kategorijo naštetih, sestavni del trpljenja atomskih žrtev. Dne 18. julija je bila stara leto dni deklica, ki so jo s cesarskim rezom vzeli iz matere, tudi žrtev posledice atomske eksplozije v Nagasaki. Na dan bombardiranja je 29-letno dekle Akiko Hasegava v tovarni porodilo. Njeno telo je bilo izpostavljeno radioaktivnemu žarčenju. Po enoletnem zdravljenju je ozdravela in se vrnila na delo. Avgusta 1954 se je omožila. V devetem mesecu nosečnosti pa je zbolela za levkemijo. Tik pred smrtjo je zahtevala, naj s cesarskim rezom vzame otroka iz njenega telesa. Otroček je tehtal komaj dva kilograma. Nad 87 dni je trajal boj japonskih zdravnikov, da bi rešili življenje mali Kumi. Boj je bil uspešen in otroček živi že leto dni. V zdravstvenem oziru je razvit obilno in povprečnega otroka njegove starosti. Nihče pa ne ve, kakšna bodočnost ga čaka.

Japonski znanstveniki se zelo zanimajo za malo Kumi, ker gre za prvga otroka matere, ki je podlegla atomskemu žarčenju. Na tem živem primeru bodo opazovali morebitne genetične posledice atomskih obolenj. Japonci in brčjas tudi drugi narodi z upanjem in s strahom sledijo razvoju tega otroka. Vsi se namreč vprašujejo, ali bo mala Kumi ušla usodi svoje matere. Ali bo, ta strah prišel do hladnokrvnih politikov in diplomatov v Londonu? Andrija Primorac

imajo v nekaterih deželah dandanes za neškodljivo. Dejal je, da je treba stopnjo atomskega žarčenja v teh deželah na novo preiskati. Obolenja za rakom in levkemijo, je dejal, se bodo močno povečala, če se bodo poskusili z atomskim orožjem nadaljevali kot doslej.

Z VSEH STRANI SVETA

AZIJSKA GRIPA V SPLOŠNEM POJEMU

Zeneva, 10. avg. (AP). Mednarodna zdravstvena organizacija je objavila, da je epidemija azijske gripe razširila je po vseh celinah. Nazadnje je zajela Južno Ameriko. Samo v Čilu so že umrli 200.000 ljudi. V nekdaj deželah se bolezen še širi, zlasti v Baran, Šadnan, Egipetu, Portugalski in Indiji, vendar pa na splošno nevarnost epidemije čedalje bolj počema.

ZAHODNA NEMCIJA OBOROŽEVANJE NA MORJU

Köln, 10. avg. (Radio Köln). Zahodnonemška vojna mornarica ima zdaj okrog 15 vojnih ladij. Prvi štirje rusilci, ki naj jih dobila od ZDA, bodo še letos zažalji v neko zahodnonemško pomorsko flotilo.

IRSKA SPET IRA

Belfast, 10. avg. (Reuter). Policijsko postajo v Svetegru v okrožju London oboroženi pripadniki ilegalne Irške republikanske armade. Napadatelci so se spopadli s policijo in se nato umaknili.

SAHARSKI PETROLEJ GORI

Alžir, 10. avg. (Reuter). Blizu Edjeja v Sahari se je vnel petrolejski izvir, raziskovalci. Požar traja že 36 ur. Več ljudi je bilo ranjenih, enega so planeni izgubili. Posebno letalo je sinoči iz Pariza pripeljalo potrebščino za gašenje to vrste požarov.

JAPONSKA PONOVO SVARILU PRED POSLEDICAMI JEDRSKEGA ŽARČENJA

Tokio, 10. avg. (AFP). Dr. Rotblat, profesor na londonski univerzi, je danes pravišljivo opustil atomskega orožja, medtem ko se bo človeško življenje počasi spreminjalo najmanj za osem let, če bodo ljudje izpostavljeni radioaktivni žarčenju na tisti stopnji, ki jo

PREPLETI V VROČINI na pragu volilne kampanje v Italiji

ditov za Jug (osem milijard lir za strokovni dvig) in zakona o starostnih pokojninah za obdelovalce zemlje, ki je vključil določenim pomanjkljivostim (ne zajema vseh kategorij, po mnenju opozicije je tudi starostna meja za dosego pokojnine previsoko zahtana) prispevek k ureditvi prečih socialnih vprašanj, saj bo blagodat novega zakona deležno okoli pet milijonov ljudi. Zolja je načel tudi agrarne pogodbe, čeprav so se temu uprli njegovi zavezniki, pa tudi lastni strankarski kolegi. Načel, to velja izrecno pridati, ker so se kasneje šalomonsko sporazumeli, da bodo razpravo o vprašanju, ki je zrušilo že več vlad, raje nadaljevali jeseni, poslanci pa so se 1. avgusta razkropili na počitnice.

Montecitorio je opustil, vendar pa politična nervoza še ni splahnela. Zdi se, da tudi vročinska apatija ne bo ohladila dolgovneznega prepira med Dunajem in Rimom zavoljo Južne Tirolske. Če se omejeje le na najnovjese: v rimskih političnih krogih je sprožila pravcati vihar brošurica, katere avtor naj bi bil bivši avstrijski zunanji minister in sedanjji avstrijski veleposlanik v Washingtonu Gruber (soavtor z De Gasparijem znanega sporazuma o Južni Tirolski pred dvanajstim leti), v kateri baje terja samoodločbo za Južne Tirole nemške narodnosti. Gruber je avtorstvo sicer uradno zanikal, vendar pa je dodal, da to ne pomeni, da se strinja s sedanjim izvajanjem spora-

konito bi morale biti volitve najkasneje 25. junija 1958).

Sicer pa je splošno politično vzdušje že v volilni senci. Fanfani, politični sekretar Krščanske demokracije, je že nekajkrat posredno povedal, da je osrednja taktika njegove stranke v tem, da pusti vsa vrata odprta, da se nikjer posebej ne veže. V Vallombrosi se mu je na zasedanju glavne odbora stranke posrečilo z nekaterimi levičarsko pobarvanimi izjavami ohraniti formalno enotnost stranke, zdaj pa je potrebna po njegovem mnenju politika, ki ji ne bosta zamerili ne levica ne desnica. Ta »elastičnost« naj bi vrnila Krščanski demokraciji štiri milijone glasov, ki jih je izgubil De Gasperi na volitvah junija 1953.

Vse to je čele Predigra k jesenskemu uradnemu začetku volilne kampanje. Volilni stroji, zlasti velikih strank, so že začeli delati, vendar za sedaj na skritej, za dvojno zaprtimi vrati. Vmes pa je še (septembra v Milanu) kongres socialnih demokratov, ki bo moral slednjič razjasniti stališče do socialistične združitev in pobud februarkega zbora socialistov v Benetkah. Saragat se v članku, ki ga je objavil v reviji »Socialismo democratico«, zavzema za večjo vneto pri reševanju te osrednje naloge (za pravično presojo je treba dodati, da je bil Saragat najbolj vnet pristaja štiristrankarske koalicije, ki je izdihnila s padcem Segnieje v vlado). Nekateri pa menadnji poziv vrednotijo kot posredni dokaz (Saragat uživa sloves spretnega političnega matematika), da bi na milanskem kongresu utegnili prevladati tisti, ki menijo, da lahko socialisti učinkovito vplivajo na splošni politični razvoj v deželi predvsem z uresničitvijo alternative, ki jo je utemeljil beneški kongres.

Pred Montecitorijem

vali je poslanci KPI, medtem ko so socialisti, čeprav v kopico rusnih pomislekov, glasovanja vzdržali.

Sledil je enodušen sprejem novih kre-

AMERICAN PRED JAPONSKIM SODIŠCEM

VELIKI POMISLEKI SPRIČO MAJHNE STVARI

(Od NAŠEGA STAL NEGA DOPISNIKA)

New York, julija... ko imenovani Girardov primer je prišel po velikem hrupu naposled je mirnejšo fazo, potem ko je Vrhovno sodišče ZDA sklenilo, da mora tega državljanina in vojaka ZDA soditi japonsko, ne pa ameriško vojaško sodišče.

ga zakona. Nastale so velike demonstracije in ljudje so začeli celo dvomiti, da bo Girarda sploh zadela kakšna kazen.

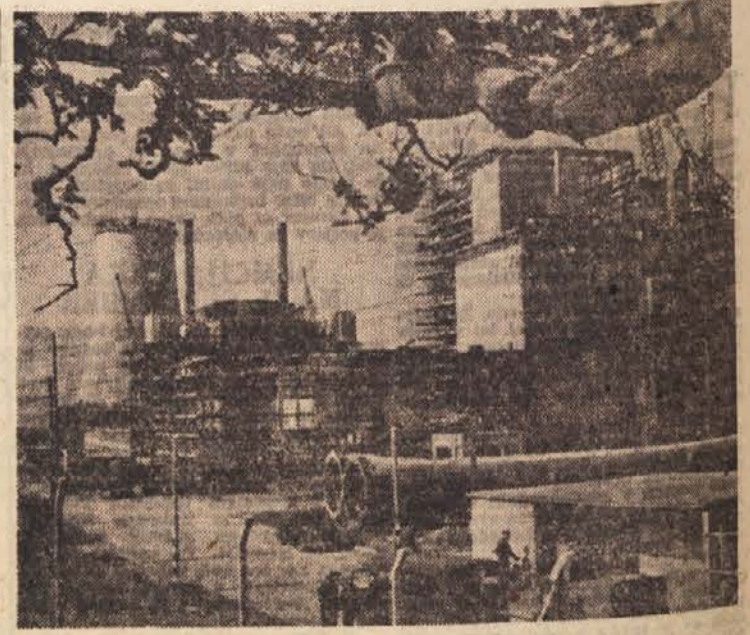
PROLOG IN TRI DEJANJA

Uboj nesrečne Japonke je bil samo prolog, nemiri na Japonskem pa prvo dejanje, ki se je zaključilo tako, da Washington ni mogel uveljaviti stališča ameriške vojske na Japonskem.

čenje na Japonskem ne bi še bolj razširilo.

Drugo dejanje se je začelo v ZDA — spet z ogorčenjem javnosti. Možnost, da bi ZDA prepustile sodbo japonskim sodiščem, je tokrat razburila nekatere ultrakonservativne duhove in kroge, ki so se oprijeli obdolžitve iz Girardovega rojstnega kraja, po katerih ameriške vojske najprej pošljejo v tujino, potem pa nehalo »sploh skrbeti zanje«.

Tretje dejanje se bo odigralo 25. avgusta pred okrajnim sodiščem v Makiši na Japonskem. Sodni senat je že imenovan, ZDA pa so dobile zagotovilo, da bo obravnava proti Girardu v vsakem oziru strogo zakonita.

Britanski atomski center v Cumberlandu

Atomski načrti

v pomorstvu, letalstvu in preskrbi z elektriko

Beograd, avgusta... V posameznih deželah, zlasti v industrijsko razvitih, je dejavnost na področju razvoja jedrske energije čedalje pomembnejša.

mudi na Tajskem skupina strokovnjakov, ki vneto iščeje uranovo rudo.

V Nemčiji

Nemška podjetja »Maximilianshütte«, »Von Heyden« in »Degussa« so izročile ministru za atomsko vprašanja Nemčije palico kovinske čistega urana, težko 20 kg, kot prvi v Nemčiji pridobljeni uran.

Petletni načrt v Franciji

Novi francoski petletni načrt razvoja jedrske energije predvideva 300 milijard francoskih frankov izdatkov. Načrt, ki ga bodo predložili parlamentu, določa zgraditev prvih naprav za separacijo urana 235, atomske podmornice, letala na atomski pogon, več atomskih elektrarn in zgraditev lastne industrije za proizvodnjo atomske opreme, za uporabo jedrske energije v mirnodobne namene itd.

Japonska stiska z elektriko

Sodeč po obvestilih članov japonske industrijske misije v ZDA, je Japonska zainteresirana na zgraditvi atomskih elektrarn, ker ji čedalje bolj primanjkuje običajnih virov energije.

V Indiji

V Indiji bodo pri Nangalu (v Pendžabu) zgradili naprave za proizvodnjo teške vode. Zgradili jih bodo v koprodukciji s tovarno umetnih gnojil. Stroški bodo znašali 250 milijonov rupij.

Vprašanje jedrskih ladij v Britaniji

Letos januarja je bila v Londonu konferenca s predstavniki britanskega brodarstva, da bi se pomorski krogi seznanili z možnostmi uporabe jedrske energije za pogon ladij.

Indonezijski kontrasti

PISMO IZ DŽAKARTE

Djakarta, sredi julija... Če hodis po živahnih ulicah Džakarte, polnih avtomobilov, rikš in pešcev, ne bi rekel, da v glavnem mestu Indonezije, kakor tudi na vseh področjih je širna otoška dežela, še zmerom velja nedavno razglašeno izredno stanje.

Je v njej umazana že od naplavin in z riževih polj, ko pa se zilje v njo še vsa nesnaga milijonskega mesta, tedaj je boljše gledati kam drugam.

Ta umazana voda, nedvomno sramota mesta, pa je v resnici prava sreča njegovih prebivalcev. Tujca ali slučajno mimoidočega človeka in kanalji motijo, prav nič pa ne motijo prebivalcev izredno goste naseljenih okrajev Džakarte. Mesto nima druge tekoče vode ne kanalizacije. Celo pitno vodo dobiva iz neznanega števila vodnjakov.

Kaj bi počeli stotisoči prebivalcev Džakarte v vročih dnevi (a tu so vsi dnevi vroči), če svojih prepotnih tešnih ne bi mogli umiti in ohladiti v vodi kanalov? Kje bi tisoči gospodinj oprali perilo, da ni teh rešilnih kanalov? Opravljanje potrebe »pri belem dnevu« vprilo mimoidočih velja pri nas za nesposodno, toda v gosti naseljenosti okrajih Džakarte ni stranice, ni tekoče vode, dostikrat tudi ne prostora, kamor bi stranice postavili. Zato ni zažmerne tem nedolžnim indonezijskim. Če se v takšnih razmerah tem ljudem približa vedočeljen tujec s fotokamero v rokah, tedaj lahko vsakdo govori o nesposodnosti, toda ne na indonezijski strani.

In vendar pride iz umazane vode presenetljivo belo perilo. Ljudje, ki se kopeljejo v njej, niso umazani in ne smrdijo po znoj. Celo kožnih bolezni ne poznajo. V tej vodi žive tudi ribe. Djakarti bodo kanale bržčas še dolgo imeli bolj za srečo kakor za zlo. Nekei tukajšnji časnik je nedavno očital mestni upravi, da ne skrbi, da bi kanale pravočasno očistili. Zadržnikar so jih baje očistili pred obiskom predsednika Vrhovnega sovjeta ZSSR Voršilova.

V lepi, veliki hiši bivšega znanjega ministra oziroma nedavno imenovanega veleposlanika v Švici M. Subardja sem prisostvoval koncertu gamelanskega orkestra in plesu kakih dvajsetih plesalk. Ljubezniva gospodinja mi je pomagala s svojimi posajili, da sem razumel te plesne, polnerskih, ljubzenskih in lepotnih motivov. Tu, na širni odprti terasi, človek pozabi na nesnažne kanale in trge Džakarte. Glasba in plesni so pomesti moje misli daleč v pravilnico lepo naravo Jave, Sumatre in Celebesa, v davno minulost.

»Djakarta ni podoba Indonezije, mi je povedala naša gospodinja v prizadavanju, da ne bi motila izredno uspešnega domačega koncerta.

Mladost na ulicah starega mesta

V praznovanju 430-letnice Džakarte so vključili volitve novega mestnega sveta. Kakor običajno, je dobila največ glasov stranka Mašjumi. Presenetljivo je bil velik uspeh Komunistične partije

Indonezije. Na parlamentarnih volitvah so bili po številu glasov na četrtem mestu v Džakarti. Zdad pa so se povzpeli na drugo, saj so dobili samo 19.000 glasov manj kakor Mašjumi.

V Indoneziji so pomešani otroštvo človeškega razvoja in najvišji dosežki sodobne človeške misli. V mi je deljal profesor univerze v Džakarti Sutan Takdir Alisabana. »V moji domovini živita vzporedno kultura kamene dobe in kultura druge polovice 20. stoletja.«

Indonezija, država na 3000 otokih, raznolika in bogata, polna razlik v veri in kulturi, v gospodarski organizaciji in političnih nazorih, teži na eni strani na socializem in sodobni oblikami proizvodnje, na drugi pa je še zmerom v plenih prvobitnih družbenih oblik. Starša, snazilka moje sobe v hotelu »Indija« se je zmerom, kadar me je srečala na stopnišču, umaknila, sklonila glavo in prekrizala rogle, dokler nisem šel mimo: očiten ostanek nedavne suženjske minulosti in pokorščine belemu gospodarju.

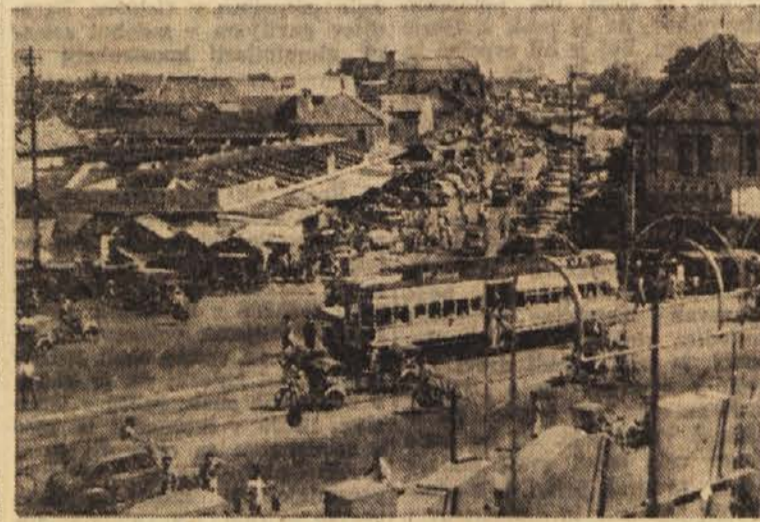
Ko hodim peš po ulicah in ogledujem izložena okna, se pomikajo mimo kamioni, polni delavcev. Razigrano kličejo za menoj in me dražijo: Šaj si balac, pa hodis peš, mi pa se vozimo. Na stopine črtnih lepotic, mladih žena in deklet, vihra s svojimi krili na italijanskih »vespah«, prifubljene tudi v Džakarti. Kdo pravi, da gre življenje v tem mestu svojo pot s hitrostjo umazanih starih batavskih kanalov? Ni težko razumeti, kje je prihodnost Indonezije.

GRENAK OKUS

Vendar pa je ostal v New Yorku od Girardovega primera dokaj grenak okus. Ne zaradi njega samega, marveč zaradi naraščajočih nevednosti v zvezi z vojnimi oporišči v tujih deželah. Prej nihče ni dvomil o njihovi učinkovitosti ali vsaj upravičenosti kot instrumentu politike nasproti Vzhodu, ki ga je prinesla hladna vojna. Zdad pa Američani že nekoliko dvomijo o tem in onem. Prvo zanikata bilanca atomskega oboroževanja in logika, da bi bil sleherni neposredni oboroženi spopad katastrofalen nesmisel. V Ameriki ni več osamljeno mnenje, da ameriška oporišča na tako imenovanih zaveznikiških področjih politično bolj škodujejo kakor koristijo. Drugo pa zanika razvoj političnih razmer na svetu, zlasti na samem Zahodu.

Nesreča pa je v tem, da teh novih elementov nespremijsa zmerom tudi dovolj nagla preusmeritev v politiki. To spoznanje se že dostikrat kaže v ameriški javnosti, ki zadnje čase s čedalje večjim poudarkom zahteva, naj politične programe in koncepcije v zunanem ministrtvu temeljito prouče.

Blagoje Lazić

Pogled na Džakarto

Kdo je nesposoden?

Različna mnenja o najboljšem načinu organizacije državne uprave, o večji ali manjši avtonomiji posameznih pokrajin, o liberalnem ali centraliziranem gospodarstvu ne posegajo v ta temeljni credo indonezijskega ljudstva.

Djakarta, mesto, ki je 22. junija praznovalo 430-letnico ustanovitve, s svojim licem bržčas še tako dobro mislečega tujca ne navduši. Nenavadnost življenja, ki ga vidi na ulicah, kakih 50.000 rikš, katerih neutrudljivih voznički za malenkostno plačilo ali pa povsem brezplačno tekajo od jutra do pozne noči, kakih 80.000 avtomobilov, prikupni in največkrat vedri obrazi ljudi, vse te podobe se izmaltičijo vprilo umazanih kanalov, s katerimi so preprežene najživahnije ulice mesta. Voda

IZGRADNJA SOCIALIZMA V ZAOSTALI DEZELI

Plače, mezde, marljivost, iznajdljivost

Umetniška delavnica — »Dan slave in zadovoljstva«

uspehe, nekatere pa smo videli tudi sami. Proizvajalna moč se je povečala 2,1-kratno, proizvodnja trikratno, kakovost pa se je zboljšala za 13%. Povosd odstotki (Cu En La) izraža v odstotkih celo položaj inteligence). Tovarna ima svoj dom, svoj otroški vrtec (za 680 otrok), otroško zavetišče in šolo.

Tehnična zaščita dela je odlična: ventilacije, zaščitne naprave itd. V osnovno šolo hodi 3000 delavcev, v večerno srednjo 800, na univerzo pa 24. V tovarni je 1200 članov Partije in 20 plačanih partijskih funkcionarjev. Med zaposlenimi je 10% uslužbencev. V tovarni dela 100 inženirjev in tehnikov. Delovni dan traja 8 ur, od 8 zjutraj do 17 (opoldanski odmor za kosilo traja eno uro). Delajo v treh izmenah. Tovarna izdela 80 milijonov yardov (yard = 0,914 m) tkanin letno.

Direktorja imenuje minister za tekstilno industrijo. Povprečna plača delavca znaša 73 juanov. Najboljše so plačani kvalificirani delavci po 110 juanov, najnižja plača pa znaša 45 juanov. Plače inženirjev znašajo do 225 juanov,

kolikor prejema tudi direktor. Direktor je delavec in komunist. Ima štiri namestnike in upravniški posemeznih tovarn. Tehnični direktor in inženir sta plačana boljše od direktorja. Plača sekretarja partijskega komiteja je enaka plači direktorjevega namestnika.

Vrednost teh plač najlaže presodimo s kratkim pregledom cen nekaterih potrebščin in storitev: čevlji stanejo 20 do 25 juanov, sandale 12, 14, 20 juanov, vstopnica za kino 0,25, 0,30 in 0,50 juanov, gledališka 0,60, 0,80, 1 in 1,2, skatlica cigaret 0,50, 0,40 in 0,30 juana, 484 strani obsegajoča knjiga 1,8 juana, tričetrtinska steklenica piva 0,86 juana, čaša limonade 0,24, hrana v menzi mesečno 15 juanov.

STROJNA TOVARNA, DELAVNICA ZA UMETNIŠKO KANJE SVILE IN ČAJNA PLANTAŽA

Dne 18. junija smo obiskali strojno tovarno za proizvodnjo elektromotorjev, transformatorjev in podobnih izdelkov, oddaljeno tri četrt ure hoda od San-

gaja. To podjetje so ustanovili leta 1905 in takrat je bilo še v mestu. Pozneje se je znatno razširilo in prenesti so ga iz mesta. Kakih 10 sodobnih velikih obratov se obratuje, nekaj pa jih grade. Tovarna ima 14 oddelkov in 4200 delavcev. Delajo v dveh izmenah. Med delom hrešče zvočniki, da hrupa strojev skoraj ni slišati. Ventilacija je zelo dobra. Ko smo šli skoz upravno poslopje, smo videli v več prostorih stanke. Srednja plača znaša 82 juanov, plača kvalificiranega delavca 125, inženirja pa 255 juanov. Tovarna je daleč od mesta, tako da stanujejo delavci v njeni bližini, ob nedeljah pa se vozijo z avtobusi domov v mesto. Kraj tovarne imajo menze, šolo, športni stadion, prodajalne, kinematografe, onstran reke Vampu pa dom počitka. Zgrajenih je že 1100 družinskih in 1670 samskih stanovanj. Razne večerne šole (osnovne, srednje, univerze) obiskuje kakih 80% delavcev. Proizvodni plan znaša 60 milijonov juanov. V zavodu je 620 članov komunistične partije in 12 plačanih partijskih funkcionarjev.

Drugi dan smo obiskali delavnico za umetniško tkanje svile v Hondzou. To je veliko podjetje s 1800 delavci. Podjetje je mešana tipa — državno in zasebno. Skušali smo si pojasniti odnose v njem. Vpliv Komunistične partije je tako močan, buržoazija pa tako zelo kompromitirana, da velja zdad za sramoto biti kapitalist. Temu je treba prišteti še vpliv patriotizma, ki je v tej deželi močno razvit. Komunistična partija pa si je pridobila ugled kot organizator boja za osvoboditev dežele. Vključiti se v mešano državno podjetje pomeni, zbrisati se sebe vsaj del madeža. Moralni in politični pritisk je čedalje večji in tako se tudi bivši lastniki vključujejo v proizvodnjo kot uslužbenci.

Zasebni lastniki (tu jih je več v položaju delničarjev) dobivajo 0,5% vložnega kapitala. Razen tega se lahko zaposlijo kot strokovnjaki, če so v resnici, in dobivajo plače za svoje delo. Delo v tovarni je docela mehanizirano. Tkanine izdelujejo v petih barvah. Po kakovosti te tkanine niso prvovrstne, zato pa so pet do

šest-krat cenejše od tkanin v eni barvi. Plače so v tem podjetju enake kakor v drugih.

Dne 20. junija smo si ogledali čajno plantažo v bližini Hondzoa — Lung Cin (Zmajev vodnjak). Gre za zadrugo, v proizvodnjo čaja eno največjih delovanju čaja eno največjih. Govorili smo s predsednikom, mladim in razboritim kmetom, ki je zelo glasno in strokovno govoril o vsem, kar nas je zanimalo. Čaj raste v obliki grmičevja po gričih. Listke teh grmičevj obirajo štirikrat letno. Najboljši čaj je iz aprilskih listkov in za čaj je bilo pravo odkritje, da je nas je bilo pravo odkritje, da je zelen čaj boljši od bolj cenjenega črnega, ki ga uporabljamo ml. Prvi hip bi človek rekel, da je proces pridobivanja črnega čaja znatno daljši, v resnici pa je znatno krajše: vtem ko je treba za obiranje in spravljanje zelenega čaja opraviti šest različnih opravil, zadostujejo za črni čaj dve. Obe vrsti čaja pridobivajo iz iste rastline.

Zelen čaj suše štirikrat in klasificirajo ga v posebnih sušilnicah, črnega pa samo enkrat, in sicer na soncu. Zadrugo so ustanovili leta 1954 in potem se je postopoma razvijala. Prvotno je bila zadruga brigadnega tipa, delala so po brigadah na zasebnem zemljišču, potem pa se je razvila v zadrugo prvega tipa. Zdad je zadruga drugega tipa. Draža Marković

(Nadaljevanje)

Po prosti izbiri smo obiskali nekaj kmečkih hiš. Kmečka hiša je običajno razdeljena v dva prostora, v prvem ljudje jedo in se mude čez dan, v drugem pa stoji po ena postelja z vzdanimi štedilnikom. Pohištvo je skromno. Življenje v hišah je glede temeljnih potreb zagotovljeno: hrana je obilna, obleka primerna. Ena izmed družin, ki smo jo obiskali, ima otroka za Srednji tehnični šoli v Nankingu. Zanimali smo se za pogoje njenega življenja. Pred osvoboditvijo družina ni imela niti pedit zemlje. Z agrarni reformo je dobila tri mra, zdad je vključena v zadrugo in njeni člani so zadovoljni. Niso nam mogli natanko povedati, od česa so prej živeli. Kakor je pač naneslo. Zdad pa so člani zadruge, zdad imajo hrano, hišo in obleko. Njihove potrebe nedvomno naraščajo in še zdaleč niso zadovoljene, za temeljno vprašanje obstoja in življenja pa ne gre več.

TEKSTILNI KOMBINAT V SANGAJU

Tekstilni kombinat v Sangaju so Japonci ustanovili leta 1920. Zdad je to velikanska tovarna, v kateri dela 8000 delavcev. Tovarna ima 140.000 vreten za volno in 24.000 za bombaž. V njej dela 80% ženske delovne sile. Direktor nam pojasnjuje dosežene

PRESKRBOVALNA SREDIŠČA SODOBNA OBLIKA TRGOVINE

Nova oblika trgovine se drugod po svetu že močno uveljavlja — Prvi poskusi pri nas — Investicijska sredstva za povečanje trgovske mreže bi bila najsmotrneje uporabljena

Naše trgovske zbornice se že dolgo ukvarjajo z izdelavo perspektivnih investicijskih planov razvoja trgovske mreže in investicij v trgovini, da bi razpoložljiva investicijska sredstva okrajav, občin in podjetij čim smotrneje uporabili za zboljšanje trgovine v korist potrošnikov. V mislih imamo predvsem gradnjo novih trgovskih lokalov. Prepustiti stvar samostojni pobudi podjetij, bi bilo zgrešeno, saj bi pomenilo širiti trgovsko mrežo na oko, brez pravega načrta in skupnega koncepta in brez analize potreb tistega področja, ki mu naj bi bile namenjene nove trgovske poslovavnice.

Če izznamemo središča naših velikih mest, slabost trgovske mreže ni toliko v nezadostnem številu lokalov, kakor v njihovi nesmotrni razporeditvi. Dejansko pomanjkanje je predvsem v tistih predelih, kjer so zrasli novi veliki stanovanjski bloki oziroma so se razvila nova naselja. Izven mestnega središča se pritožujejo gospodinjice, da morajo ob dnevnih nakupih tehati z enega konca do drugega, največkrat pa se takega tekanja naveličajo ter raje kupujejo, ko gredo na delo ali z dela v središču mesta, kjer so vse trgovine na razmeroma ozkem prostoru.

ZA SMOTRNO RAZMESTITEV TRGOVIN GRE

Menimo, da bi se nesmotrna razmestitev trgovin še povečala, če bi uredili predlog odbora za stanovanjska vprašanja pri sekretariatu Stalne konference

mest, da se morajo v vseh novih stanovanjskih blokih v mestih in industrijskih središčih obvezno graditi tudi potrebni lokali za trgovino in obrt. Če bi tako reševali vprašanje pomanjkanja lokalov, bi potrošili mnogo družbenih sredstev, k zboljšanju trgovske mreže pa bi v večini primerov le malo prispevali. Na primerem mestu postavljene lokali bi bili mrtvi, razen tega bi taka investicijska politika pomenila zaostajati za razvojem, ki nam narekuje drugačne rešitve, zlasti če upoštevamo rastočo zaposlitev žena-gospodinjic.

Gospodinjice je treba olajšati nakup dnevnih potrebščin. Zato naj bodo lokali s temi potrebščinami na enem samem mestu v središču naseljenega področja, da lahko tu nakupe opravi v najkrajšem času, brez zamudnega tekanja od lokala do lokala. V svetu

se naglo uveljavlja nov tip trgovine v obliki preskrbovalnih središč, ki so v nalašč v ta namen zgrajeni objekti. Tudi v Ljubljani bodo v kratkem zgradili dve za začetek sicer skromni preskrbovalni središči v občini Bežigrad in Šiška, podobne načrte pa imajo tudi v občinah Vič in Moste.

RAZVOJ PRESKRBOVALNIH SREDIŠČ V TUJINI

Zamisli preskrbovalnih središč je še razmeroma zelo mlada. Prva smotrno urejena preskrbovalna središča so leta 1954 odprli v Kanadi. Kmalu pa so novi način organizacije trgovske mreže prevzeli v ZDA in zadnja leta tudi v Evropi, zlasti v Švedski in Franciji.

V Ameriki so preskrbovalna središča nastala zaradi prometne stiske v centrih mest. Kmalu pa so spoznali, da potrošnik pri nakupu rednih potrebščin ne sil v središče mesta, če le dobi vse, kar normalno potrebuje, na enem mestu, v tistem predelu, kjer stanuje. Začela se je selitev trgovin v predmestja, kjer so zrasla preskrbovalna središča raznih stopenj, urejena v posebej v ta namen zgrajenih poslovnih blokih z deset, pa tudi sto trgovskimi lokali za najrazličnejše trgovine in uslužnostne obrti. Večinoma so

tu tudi sodobne trgovine s samopostrežbo in v največjih preskrbovalnih središčih tudi veleblagovnice. Seveda ima v Ameriki vsako preskrbovalno središče tudi svoj velik parkirni prostor za avtomobile. Pravijo, da pomeni ustanavljanje oskrbovalnih središč pravi preobrat v nadrobni trgovini.

Pogoj za uspeh je seveda, da preskrbovalno središče nudi potrošniku prav vse, kar normalno potrebuje. To pa spet povezuje razne trgovine in uslužnostna podjetja v nekakšno interesno skupnost. Medtem ko so v centru mesta potisnjene v stran trgovine, ki prodajajo blago za dnevne potrebe (kruh, mleko, meso, sadje in zelenjavo itd.), ker ne zmorejo visokih najemnin, predstavljajo te trgovine v preskrbovalnih središčih poleg uslužnostnih obratov temeljni element, ostale trgovine pa iščejo njihovo bližino, ker vedo, da lahko računajo predvsem na kupce, ki pridejo dnevno nakupovat živila ali se poslužujejo uslužnostnih obratov. Interesna povezanost vseh trgovin v okviru preskrbovalnega središča je pri določanju najemnin za lokale celo premagala načelo »kdo da več«. Najemnine za lokale v takih preskrbovalnih središčih določajo namreč po prometu in različno po strokah; se pravi, da veljajo za lokale, kjer se prodaja blago dnevne potrošnje, nižje najemnine.

NOVO OBLIKO TRGOVSKE MREŽE BO TREBA DALJE RAZVIJATI

Prepričani smo, da se bo sistem preskrbovalnih središč obnesel tudi pri nas, če bodo ta središča res nudila potrošniku vse tisto, kar sproti potrebuje. Prvi poskusi v tej smeri so še skromni. Izkušnje pa bodo pokazale, v kakšni obliki bo treba preskrbovalna središča nadalje razvijati. V Ljubljani bomo z ustanavljanjem takih središč razbrezali trgovsko mrežo v centru mesta, ki je sedaj 40% vse trgovske mreže v okraju na področju občine Center, ki predstavlja le 15% vseh prebivalcev okraja, po opravljenem prometu pa je razlika še večja. Prepričani smo tudi, da bodo z gradnjo takih preskrbovalnih središč investicijska sredstva za povečanje trgovske mreže najsmotrneje porabljenja. F. S.

KAJ JE POKAZALA ANKETA O ŽIVLJENJU ŠTIRIČLANSKIH DRUŽIN V LETU 1955

Nobenih bistvenih razlik

V stroškovnikih anketiranih delavskih in uslužbenških družin

Redno morejo biti izdatki samo tako visoki, kot so prejemki. Odstopanje od pravila je možno samo za nekaj časa s pomočjo potrošniškega kredita. Po podatkih iz ankete štiričlanskih delavskih in uslužbenških družin v l. 1955 so bile družine stalno zadolžene ter so morale več odplačevati za poprej najeto posojilo, kakor so istočasno prejemale iz novega posojila.

Delavska družina je morala vrniti vsak mesec 2699 din. izposojila pa si je hkrati 1843 din. medtem ko je odplačevala uslužbenška družina 2986 din ter prejela 2158 iz posojilnega naslova.

VLOGA POTROŠNIŠKEGA KREDITA

Potrošniški kredit ima dvojno družbeno-gospodarsko vlogo. Po eni strani predstavlja neizprosno in stalno pasivo, iz katere se je težko dvigniti. Po drugi strani omogoča smotrno razporeditev sedanjih bremen na bodoče dohodke in je v tem smislu eden izmed najboljših vzpodbudnikov gospodarskega razvoja, ki neposredno vplivajo na storilnost.

Na tem mestu ni mogoče razpravljati o vprašanju, kakšno vlogo ima kredit v družinskem proračunu anketiranih družin, ker za to manjkajo dodatni podatki. Po raznih znakih bi pa sodili, da so potrošniški krediti pozitivnega gospodarskega pomena.

Delavska družina je imela povprečno mesečno 23.992 din izdatkov (prejemkov 24.006 din), uslužbenška 26.552 din (prejemkov 26.523 din) in sta torej obe postavki računsko praktično izravnani.

Izdatki so bili namenjeni za kritje življenjskih potreb ter za druge namene.

Življenjske potrebe je krila anketirana delavska družina povprečno z 14.775 din, uslužbenška pa z 20.759 din.

Najvišja postavka, ki je znala nad polovico življenjskih potreb, je bila prehrana, ki ji je sledila v veliki oddaljenosti namena obleke. Iz statističnega bilanca navajamo podrobnejše podatke o mesečnih življenjskih izdatkih štiričlanskih družin v letu 1955 (v dinarjih):

Plačilo odškodnine za razstavljanje na sejmu

Po pojasnilu državnega sekretariata za finančne zadeve FLRJ ki sodelujejo na sejmih in razstavah, plačati odškodnino za razstavljanje (zakup razstavnega prostora, reklama, stroški storitev) šele potem, ko izkoprastjo določene storitve. Če se je deluje na sejmu ali razstavi, dnevno ali plačilo storitev vnaprej, lahko to stori v celoti ali delno samo v primeru, če se ta razstavljanje v istem koledarsko-gospodarske organizacije plačajo dogovorjeno odškodnino samo do konca leta 1957. (Tanjug)

Vrsta	delavska družina	uslužbenška družina
prehrana	10.470	10.994
pijača in tobak	1.028	1.059
obleka	2.679	3.086
stanovanje	1.656	1.994
gospodinjstvo	884	880
higijena	605	712
kult. življenje	334	1.113
ostali izdatki	619	921

Nujnim izdatkom so se pridružili še nekateri drugi manjši izdatki n. pr. za vzdrževanje vrta.

Kot vidimo iz stroškovnika, so bile anketirane zares samo skromne družine brez posebnih izdatkov, n. pr. za zidanje hiše, za popravilo hiše, za letovanje, za nabavo tehničnih predmetov (elek-

trični sesalec, kolo) in pod. Ponojnovno se je treba spomniti, da podatkov te ankete ne smemo posploševati, saj vemo, da so razmere v drugih družinah bistveno drugačne: ponekod, kjer je mnogo otrok, bolezen, alkoholomanija itd. znatno slabše, drugod znatno boljše, kjer je toliko dohodkov, da kupijo praktično vse razpoložljivo blago (n. pr. dvokolesa, mopede, motorna kolesa, električne štedilnice, gredo na počitnice in na potovanja, zidajo hišo, lepšajo stanovanje, potrosijo znatno več za hrano itd.).

Opazna je ugotovitev, da so stroškovnik anketiranih delavskih in uslužbenških družin nista bistveno razlikovala. Ž

DRUŽBENA SKRIB za razbremenitev žene v gospodinjstvu

Seminar za kadre, ki delajo na tem področju — Višja gospodinjstvska šola v Grobljah skrbi za šolanje mladih kadrov — Okrajji in komune naj bi tudi za to šolo razpisali štipendije

Uspešni gospodarski razvoj ustvarja pri nas dan za dnem boljše materialne pogoje za življenje. To lahko vidimo že po tem, da je na razpolago zmeraj več dobrin, o katerih smo pred leti lahko samo sanjali. Napori za dvig življenjske ravni so že začeli roditi prve sadove. Dvig proizvodnje in storilnosti pa terjata tudi na področju gospodinjstva bistvene spremembe. Tudi tu bo treba preiti na racionalnejši način dela in življenja. Treba bo poiskati vse možnosti in sredstva, ki bodo omogočila gospodinjji boljše in udobnejše življenje.

Bistvene spremembe v ekonomiko gospodinjstva naj bi vnesle stanovanjske skupnosti z gradnjo novih in praktičnih stanovanj, možnostjo nabavljanja in izkoriščanja novih tehničnih pripomočkov in mnogo drugih stvari, ki jih v industrijsko razvitih državah dandanes gospodinja že ima na razpolago. Vse te spremembe pa zahtevajo, da se mora najširši krog državljanov, zlasti pa ženske pripraviti na izkoriščanje teh dobrin. V ta namen je Zveza ženskih društev Jugoslavije skupno z Zvezo kmetijskih in gozdarskih zbornic FLRJ ter ob pomoči organizacije FAO (Mednarodna organizacija za prehrano) organizirala seminar za ekonomiko gospodinjstva.

Seminar je bil v Zemunu in je trajal od 1. julija, zaključili pa so ga večeraj 10. avgusta. Z ozirom na to, da je razvoj ekonomike gospodinjstva eno važnih vprašanj našega gospodarskega in družbenega razvoja, so na seminarju aktivno sodelovale tudi ugledne politične osebnosti, kot strokovni predavatelj pa znani strokovnjaki iz vse države, med njimi jih je bilo precej iz Slovenije. Predavalo je tudi nekaj izvedencev FAO.

Seminar je bil namenjen strokovnemu kadru, ki se ukvarja z

ekonomiko gospodinjstva. Pobudo organizatorjev je pohvaliti zlasti zato, da so dobili omenjeni kadri priložnost izmenjati izkušnje in izpopolniti svoje znanje, da bodo lahko čimbolje delali tam, kjer je potrebno.

Težišče dela je bilo na vprašanjih ekonomike gospodinjstva, družinskega življenja in zdrave in sodobne prehrane, oblačenja, zdravja družine, šolskih kuhinj, vzgoje itd.

Iz Slovenije so se udeležile seminarja članice Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva in predavateljice Višje gospodinjstvske šole v Grobljah. Slednje so imele na seminarju tudi demonstracijo pripravljanja sadnih sokov in raznih namozov iz mleka v prahu. Demonstracija je lepo uspela in so jo tudi filmali. Ponojile so jo še v Smederevski Palanki, kjer ji je prisostvovalo okoli 80 ljudi. Zanimivo je, da so bili to v večini moški in to profesorji in kemiki, ki bodo v teh krajih skrbeli za pouk gospodinjstva na osemletkah.

gospodinjstvskega dela gledano skoz stroške, naravno in finančno planiranje ter znanstveno organizacijo dela v gospodinjstvu. Po svojem programu bi šola lahko nosila tudi drugo ime. Morda ne bi bilo napak, da bi jo imenovali Višja pedagoška šola za ekonomiko gospodinjstva, zlasti se zato, ker v Jugoslaviji že obstaja podobna šola s tem naslovom.

Višja gospodinjstvska šola je internatsko urejena, za prihodnje šolsko leto je nekaj mest še praznih. Na Svetu za šolstvo LRS so izračunali, da bodo glede na reformo šolstva potrebovali v petih letih 800 absolventov te šole. Pa tudi v pospeševalni službi bodo potrebe vsak dan večje, tako na okrajih kot na občinah. Nekateri okrajji se zavedajo te naloge, da bo treba ljudem glede tega pomagati in da jim bo lahko uspešno pomagal le za to izšolan človek. V ta namen že dajejo štipendije, škoda le, da jih je doslej še razmeroma malo.

Da bi zadostila naraščajočim potrebam po tem kadru, je šola v Grobljah pripravila investicijski načrt za preureditev in razširitev prostorov tako, da bi na leto lahko sprejela 60 novih študentov namesto dosedanjih 30.

Naročniki!

Objavljamo izid nagradnega žrebanja za naše naročnike

Minilo je vsakodnevno zasledovanje naših in reklamnih objav vseh gostinskih obratov, ki sodelujejo v tem nagradnem žrebanju.

Vsem srečnim dobitnikom želi uprava, da preživijo te brezplačne počitnice v zadovoljstvu in z mislijo »Mogoče pa bo 'Ljudska pravica' za prihodnje leto pripravila novo preseenečenje.

Izžrebani nagrajenci

- SLATINA RADENCI — Dolinšek Alenka, Petrovče 59;
- GRAND HOTEL TOPLICE, BLEED — Birsa Kandid, nadzornik proge, Gorica 2;
- HOTEL »ERIK«, KRANJSKA GORA — Kraj Franc, Preserje, p. Braslovče;
- ČATEŠKE TOPLICE — Dolenc Francka, Krekova 9, Ljubljana;
- »SPORTHOTEL POKLJUKA« — Mohar Jože, Retje 101, Loški potok;
- GOSTIŠČE SESTRE LOGAR, SOLČAVA — Čučnik Maks, Blok »Projekt«, Kranj;
- ZDRAVILIŠČE DOBRNA — Peča Zora, Cankarjev trg, Zagorje ob Savi;
- ZDRAVILIŠČE DOBRNA — Sabec Fedora, Izolanska 20, Koper;
- PLANINSKI DOM V LOGARSKI DOLINI (Planinsko društvo Celje) — Kebe Janez, Partizanska 7, Cerknica;
- RIBNIŠKA KOČA NA POHORJU (Planinsko društvo Maribor) — Vrbole Rudolf, Graška cesta 8, Litija;
- POČITNIŠKI DOM PTT »MIHAJLO GRBIČ« (Hoče pri Mariboru) — Pestovnik Franc, Šentvid 73, Ljubljana;
- GRAČNER GIZELA, gostišče Stari dvor (p. Radeče) — Satler Vinko, Kneza Kocelja 13, Maribor;
- POČITNIŠKI DOM NA SVETINI (Železarna Štore) — Crv Friderik, Cesta Talcev 2a, Javornik pri Jesenicah;
- TURIST HOTEL MARIBOR — Hamar Everist, Kemična tovarna Hrastnik;
- HOTEL »POD VOGLOM«, BOHINJ (p. Stara Fužina — Breskvar Janez, Dalmatinova 6, Videm-Krško 1);
- RESTAVRACIJA »JEZERO«, VELENJE — Čemažar Ivanka, Stražišče 57, Kranj;
- HOTEL »CENTRAL«, POŠTOROŽ — Kačar Franc, Polje 41, Ljubljana;
- HOTEL »JELEN«, LOVRENC NA POHORJU (Kmetijska zadruga Lovrenc na Pohorju) — Klemenčič Ludvik, Koprsko 15, Izola;
- GOSTINSKO PODJETJE LOVRENC NA POHORJU — Dolinar Milan, Bizjanova 21, Ljubljana;
- HOTEL »HELIOS«, PORTOROŽ — Janko Bosiljaka, Čečevje 31/II, Ravne na Koroskem;
- DOM »ROGOVILC«, SOLČAVA (Planinsko društvo Solčava) — Mozečič Albert, Divača 14;
- PARK HOTEL BLEED — Lavrenčič Mira, okrajno sodišče Ilirska Bistrica;
- ZDRAVILIŠČE RIMSKE TOPLICE — Zorč Tončka, Bovec 36;
- GOSTINSKO PODJETJE KANIN, BOVEC — Močnik Anton, Novo Velenje, Velenje;
- GOSTINSKO PODJETJE HOTEL »ZAMORC«, MARIBOR — Bokal Alojz, Ribnik 3, Trbovlje;
- DOM NA POLŽEVEM, POLŽEVO (Višnja gora) — Sega Boris, Javorniška 47, Jesenice na Gorenjskem;
- HOTEL JEZERO-BELLEVEUE, BOHINJ — Bajuk Martin, Tanča gora, p. Dragatuš;
- GRAND HOTEL »UNION«, LJUBLJANA — Filipust Alojz, Podkraj, Renče;
- HOTEL ZLATOROG, BOHINJ — Koch Zora, Titova 92, Ljubljana;
- RESTAVRACIJA »JELEN«, KRANJ — Mihč Anton, Kneza Kocelja 35, Maribor;
- GOSTIŠČE S PRENOČISCI, VIPAVA (prej hotel »Jadrano«) — Meh Stanko, Podgorska 6, Slovenj Gradec;
- GOSTIŠČE »PRI ČESPOVCU«, LJUBNO OB SAVINJI — Kovačič Jože, Bistrica 8/a, Duplje pri Kranju;
- HOTEL IN RESTAVRACIJA »NANOS«, IDRJA — Čurin Truda, Ormož 53;
- HOTEL »VELEBIT«, SENJ — Feldin Mirko, Ljubljanska 10, Račoveljica;
- UGOST. POD. »LIŠANJ«, NOVI VINODOLSKI — Franulič Anton, nova kolonija, Štore pri Celju;
- UGOST. POD. HOTEL »JADRAN«, ROVINJ — Skoliber Ivan, Tržaška 4, Maribor;
- DOM »MILAN ZIDANŠEK«, POHORJE — Srebrjanski Vasilij, Štefana Kuzmiča 12, Murska Sobota;
- ZELEZNIŠKI DOM POHORJE — Omerza Franc, Ljubljanska 9, Celje;
- GOSTIŠČE POD »ŠPIKOM«, PETER ROBIČ, GOZD MARTULJEK — Šuman Ivan, Hoče, šola.

POZOR! VAŽNO.

Vse srečne dobitnike obveščamo, da bomo v ponedeljek, 12. t. m. razposlali nakazila za penziona v gostinskih obratih.

Izžrebance prosimo, da se po prejemu tega nakazila takoj povežejo s hotelom — gostiščem, se držijo odrejenega roka in v nobenem primeru ne zahtevajo od teh gostinskih obratov v zameno za letovanje denar, če ne bi mogel ali hotel izkoristiti penziona.

Se enkrat: srečno na brezplačnih počitnicah!

Za drugi občinski praznik 12. avgust čestitajo svojim občanom

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB
OBČINSKI ODBOR LMS

PODVELKA

ter jim želijo še mnogo uspehov pri njihovih delovnih naporih!

V SPOMIN NA PRVI NAPAD

praznujejo Zagorjani občinski praznik

Glejte: velika zelena dlan. Vse naokoli obdana z griči. S severa se vanjo stekata potoka Medija in Kotredžečica. Medija čista in bistra do rudniške separacije, potem se rjava in kalna požene v Savo. Po dolini in v okolici zmeraj znova poganjajo iz tal nove stavbe — industrijski objekti in stanovanjske hišice delavcev in uslužbencev. Kakor po ožljivi piska po tračnicah lokomotiva in vladi od separacije dan na dan na desetine vagonov zagorskega premoga na železniško postajo.

saj je to spremembe opaziti le po daljši odsotnosti. Niso se namreč spremenili le način občevoanja, kulturne potrebe in zabava, temveč tudi medsebojni odnosi.

Nov zagorski pejzaž napravilja razliko od nekdanjega še očitnejšo. Zagorje otpljivo razodene človeku, kakšna je razlika med

starim in novim, kakšna bodo jutri osa naša rudarska mesta in kakšno bo življenje nekako tako strahno zapostavljenih rudarjev.

Iz Zagorja se zato človek prava kakor preroben: vabljive podobe zažarijo v srcu še v lepših in pestrejših barvah.

Iz prvih dni okupacije

Ze 22. julija se v Zagorju izvedli prvo sabotažno akcijo. Povzročiteljem niso prišli na sled. Naslednjo sabotozo so izvršili pokojni narodni heroji Tone Okrogar-Nestl, Peter Kos-Petruska, Karl Kurent, Janez Ihanc. Ti so ponoči 3. avgusta razstrelili na rudniški separaciji električni pogonski motor. Nemci niso mogli izslediti povzročiteljev, zato so vsa, ki so obli tsto noč na delu na separaciji — teh je bilo 62 — zaprli in odpeljali v cejske zapore. Večino od njih pa so poslali v zloglasno taborišče Mautausen.

Prve dni avgusta se je na Plešah pod Zasavsko goro zadrževala celotna partizanov, kakih 30 mož, med katerimi so bili Lojze Hohkraut, Sergej Kraigher, Franc Klugek in drugi. Tovarša Hohkraut in Kraigher sta izdelala načrt napada na orožniško postajo in sedež nemške rudarske straže v Toplicah. 8. avgusta sta odšli dve skupini partizanov, vsaka je štela po 10 mož, proti Zagorju. Bori so bili oboroženi z 12 puškami in nekaj bombami. Obema skupinama se je v Zagorju malo, pred polnočjo pridružil še nekaj Zagorčanov, med njimi tudi narodni heroji Tone Okrogar-Nestl, Karl Kurent, Janez Ihanc, Bine Lebeničnik in drugi. Pred napadom pa sta pokojni Feliks Pečar, poznejši sekretar okrožnega komiteja KPS za revirje in Drago Zerko rezala telefonske žice, da Nemci ne bi mogli klicati pomoči od drugod. Hkrati je

cestni mojster Babič pri Sv. Urhu nad Zagorjem mimiral cesto, da bi onemogočil prevoz vojaštva iz Trbovelj. Po napadu sta se obe skupini združili in odšli preko Zavin in Gamberga na Cemešenski planino.

Zgodaj zjutraj se je začelo. Najprej so aretirali ing. Franja Malo-vrha in rudarja Ivana Sušnika ter ju odpeljali v Trbovlje. Potem pa so zaprli še več drugih. Mnogi so bili v delovnih oblekah in umazani. Takšne so potem fotografirali, slike pa so se pozneje pojavile v nemških ilustriranih revijah z naslovom »Banditi iz spodnje Stajerske«. Isto dopoldne so Nemci aretirali cestnega mojstra Babiča in ga na mestu, kjer je bila cesta minirana, ustrelili.

Ne zmorejo vseh prevozov

Da se je v zadnjih letih avtomobilski prevoz blaga na daljše relacije silno povečal, čutilo tudi pri celjskem »Prevoznistvu«. Vsa vozila imajo stalno zasledena in jih je srečati širom po domovini, celo v Makedoniji. »Prevoznistvo« ima 29 avtomobilov s skupno nosilnostjo 82,5 tone. Za podjetje pa dela še 9 zasebnih prevoznikov. Katerih vozila imajo skupno nosilnost 31 ton. Letos je to podjetje kupilo tri nova vozila; dva tritonska ter eno 6-tonsko s prikolico. Se en težak tovornjak s prikolico pa bodo kupili do konca leta.

Tekmovanje v čast VI. kongresa LMS

Te dni je bila v Mozirju seja občinskega komiteja LMS, na kateri so največ razpravljali o pripravah na bližnji kongres LMS, ki bo v Celju. V čast VI. kongresa bodo vse osnovne organizacije, katerih je v občini 14, tekmovala na raznih področjih.

Žančice so tekmoval

Sekcija žena zadrugi pri kmetijski zadrugi Mozirje je tako kot lani, tudi letos organizirala tekmovanje žančic. Nedavno tekmovanje v Lokah pri Mozirju je povsem uspelo. Tekmovalo je 12 žančic. Zanimivo tekmovalje je spremljalo okoli 300 gledalcev iz Mozirja in okoljskih krajev. Prve tri tekmovalke so prejele od KZ praktična darila.

Pet glavnih dejavnosti občine Zagorje

OKROG RUDNIKA SE RAZVIJA CELOTNO ŽIVLJENJE

Gospodarstvo v občini se odvija v petih panogah dejavnosti, in to v industriji, obrti, prometu, trgovini in gostinstvu. Rudnik je največje industrijsko podjetje, zato je razumljivo, da se okoli njega razvija celotno življenje občine. Vzlic zvišani proizvodnji pa zagorski rudnik ne more kriti vseh potreb potrošnikov po zagorskem premoju. Za dosego maksimalne proizvodnje, ki jo imajo v načrtu doseči leta 1959, bo treba brez izjeme vsa večja polja v glavnih večjih revirjih eksploatirati s širokočelnim mehaniziranim odkopom. Vzporedno z naraščajočo proizvodnjo se bo dvignil tudi stalež zaposlenih delavcev. V letu 1959 bo rudnik zaposloval 2500 delavcev.

Cetudi se je stanovanjski fond rudnika od leta 1959 povečal za 392 stanovanj, stanuje še doberšen del rudarjev v nehišenskih in tesnih stanovanjih. 300 delavcev pa se mora prevažati dnevno na povprečni razdalji 13 kilometrov z avtomobili, kar stane podjetje letno nad 9 milijonov dinarjev. Do 1959 leta bo treba za dosego maksimalne proizvodnje povečati stanovanjski fond minimalno za 100 družinskih in 200 samskih stanovanj.

vesticijska dela za razširitev obrtnih prostorov in dopolnitev strojnega parka.

PREMAJHNA IZBIRA

Trgovskih podjetij družbenega sektorja je v zagorski občini pet. Tu pa obstaja še več problemov. Tako je izbira potrošnih artiklov v posameznih trgovinah, zlasti še tekstilnih, trikotajskih in konfekcijskih izdelkov, še nezadostna. Do neke mere se je stanje izboljšalo s osnovanjem poslovalnice »Tkanina«. Urejena je tudi trgovina z neprekinjenim delovnim časom, ki skuša ustreči željam in potrebam potrošnikov. Ti uspehi pa so še nezadostni in bo treba še precejšnjih naporov, da se trgovina v Zagorju vsestransko približa potrošniku. Kolektivni posameznih podjetij bi morali vložiti več volje v svoje delo, zlasti za kulturne potrebe, trdnejšo organizacijo in večjo iz-

biro. Pri tem delu pa bodo morali potrošniški sveti, ki do sedaj še niso bili dovolj aktivni, svoje dejavnost pozitiviti in povečati družbeno kontrolo v trgovini. Ravnatega pa bo treba misliti na ustanovitve specializiranih trgovin. Tudi sadje in zelenjava se s trgovsko mrežo še nista dovolj približala potrošniku.

IN KAJ BI BILO V ZAGORJU SE POTREBNO

Ziviljenje samo v Zagorju ne rekuje potrebe po ustanovitvi raznih manjših uslužnostnih obrtnih podjetij, saj so nekatere veje zastopane samo z enim obratom, nekaj pa je celo takih, ki v Zagorju ne obstajajo. Treba bo skrbeti in najti način za otvoritev novih obrtnih obratov in stremeti za tem, da se usluge pocenijo.

Komunalna dejavnost je bila dokaj živahna. Dokončno je zgrajenih 285 metrov vodovodnega rova v Semniku in dva rezervarja. Popravljenih je bilo več mostov, zgrajen nov odsek ceste v Zagorju, urejeni so parki, gradnja stavbe za novo avtomatsko telefonsko centralo, ki jo Zagorje nujno potrebuje, pa se bliža koncu. Stevilne potrebe pa narekujejo še živahnice komunalne dejavnost v prihodnje. Izdelan je načrt za negospodarske investicije do leta 1961. Ta obsega gradnjo tržnice v Zagorju, nadaljnje betoniranje vodovodnega rova v Semniku, gradnjo vodovoda v Voarja na Lokah, vodovoda v Izlakah ter podaljšanje vodovoda na Lokah, Semniku, Dole-dov na Lokah, Semniku, Dole-nji vasi, ob Kolodvorski cesti in na Selu. Graditi pa nameravajo tudi cesto drugega reda Kolenič-novanj bo z ozirom na urbanistične principe in ekonomičnost, zlasti pa z ozirom na pomanjkanje prostora za gradnjo, usmerjena je na gradnjo večnadstropnih blokov, torej bo gradnja posameznikov omejena na minimum, zlasti še, ker je sprejet odlok občinskega ljudskega odbora o zazidalnih površinah v občini, na osnovi katerega izdelujejo urbanistični načrt za mesto Zagorje, kakor tudi za ostala naselja v občini.

Novice

PROSLAVA ŠTIRIDESETLETNICE ELEKTRARNE FALA

Pri hidroelektrarni Fala je bil ustanovljen poseben pripravljalski odbor za proslavo štiridesetletnice te naše prve elektrarne na Dravi, ki je bila še leta po osvoboditvi največja elektrarna v naši državi.

Graditi so jo začeli že pred prvo svetovno vojno, obratovati pa je začela leta 1918. Doslej je dala že okoli 5 in pol milijard kilovatnih ur električne energije, od tega samo tovarni dušika v Rušah okoli 3 in pol milijarde. Hidroelektrarna Fala je največ pripomogla k industrijskemu in splošnogospodarskemu razvoju dravske doline, posebno mariborske kotline.

V MARTULJKU SO ZAKLJUČILI SEMINAR ZA MLADE UČITELJE

V Gozd Martuljku je bil organiziran za razne panoge mladine v letošnjih počitnicah še peti seminar. Medtem ko so bili prvi štiri seminarji namenjeni mladini, ki deluje v občinskih mladinskih komitejih, delavskih svetih in drugih organih upravljanja, članom sekretariatskih raznih organizacij itd., je bil peti namenjen mladim učiteljem s področja Gorenjske. Seminar je bil zaključen v soboto, 10. t. m. Danes pa se bo pričel že šesti seminar, ki je namenjen mladim voditeljem društvenih organizacij. Vsekar velika skrb za izpopolnitev mladine.

V KRANJSKI GORI SO ZAKLJUČILI ESPERANTSKI TEČAJ

Pred dnevi je bil v Porentovem domu v Kranjski gori zaključen mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta, ki se ga je udeležilo 90 prosvetnih delavcev iz raznih krajev naše države, nekaj pa tudi iz inozemstva. Na seminarju so izmenjali dosežke izkušnje pri pouku esperanta v šolah in se pogovorili o delu v bodočem šolskem letu. Da je med našo šolsko mladino ve-

liko zanimanje za esperanto, dokazuje nad 500 učencev raznih šol, ki so obiskovali v preteklem šolskem letu ta neobvezni predmet. Po novi reformi šolstva bo možno uvesti esperanto kot pouk v IV. razrede osnovnih šol.

BLIZU 500 GORENJSKIH MLADINCEV V DELOVNIH BRIGADAH

V letošnjih delovnih akcijah je v enajstih brigadah, ki so urejale otok Stenjak, gradile športni stadion in Ljubljani, cesto na Brkinih in drugod, sodelovalo okoli 500 mladincev in mladink s področja Gorenjske. Tri brigade so bile za izredne uspehe proglašene za dvakrat udarne, ostale pa enkrat, kar je javno in veliko priznanje udeležencem delovnih akcij. Dvanajsta mladinska delovna brigada v Gorenjske je točasno v Izoli. Pa tudi drugod se je izkazala v letošnjih počitnicah mladina v Gorenjske zelo aktivno, saj je sodelovala pri urejanju raznih vasi, naselij in športnih igrišč.

Zdravstveni dom v Zagorju — trajen spomenik vsem borecem za boljše življenje in vsem tistim, ki so se nesebično borili za zmago socializma — je v ponos vsem prebivalcem doline, kjer je s premožom zrasel naš prvi proletarijat, si v stalnem boju priboril svobodo ter v socialističnih pogojih šele zaživel človeka dostojno novo življenje.

Ni vseeno, kako grade

V murskosoboškem okraju nima nobena občina gradbene inšpekcije. Zato vso inšpekcijsko službo opravlja gradbena inšpekcija pri OLO v Murški Soboti. Lani je le-ta pregledala 450 gradenj. Z odločbami je prepovedala nadalje graditi oziroma zahtevala, da pomanjkljivosti odpravijo v 141 primerih. V 48 primerih pa je investitorje in graditelje predlagala v kaznovanje sodniku za prekrške. Letos je pregledala na področju Pomurja že 80 gradenj. 12 gradenj je z odločbami ustavila, 4 investitorje oziroma graditelje pa je predlagala v kaznovanje sodniku za prekrške.

pa se je zvišalo za 23 projektov. Opaziti je, da znatno upada gradbena dejavnost privatnega sektorja, narašča pa gradbena dejavnost državnega sektorja. Pri analizi je tudi opaziti, da v občinah Ljutomer, Gornja Radgona in Videm ob Ščavnici zelo malo grade.

Delo okrajne komisije za tehnične preglede že dokončanih gradenj je bilo v letu 1956 osredotočeno na tehnične preglede v tekočem in prejšnjih letih dokončanih gradbenih elektromontajskih del, transformatorskih postaj, daljnovodov in nizkonapetostnih omrežij, da so tako ugotovili pomanjkljivosti oziroma jih dali v uporabo. Trenutno komisija pregleduje kinematografe v vsem okraju. Delo okrajne komisije za revizije glavnih projektov je dolraj zadovoljivo, ne ustreza pa njen strokovni sestav. Razen predsednika in tajnika, ki sta stalna člana komisije — strokovnjaka, bi morala komisija imeti vsaj še dva strokovnjaka — člana s pooblastilom za projektiranje, ki pa ne bi smela biti v delovnem razmerju s projektantom, čigar projekt je v reviziji.

Industrija gradbenega materiala se lepo razvija, dogradili so novo jaskovo peč in je proizvodnja precej porasla. Njeni stranski obrati se dobro razvijajo in bo treba obratu Cementnine razširiti asortiment proizvodov za potrebe gradbeništva in novega načina jamskega tesarjenja z betonskimi oporniki in stojkami.

POVEČATI ASORTIMENT ZA POTREBE GRADBENIŠTVA

Industrija gradbenega materiala se lepo razvija, dogradili so novo jaskovo peč in je proizvodnja precej porasla. Njeni stranski obrati se dobro razvijajo in bo treba obratu Cementnine razširiti asortiment proizvodov za potrebe gradbeništva in novega načina jamskega tesarjenja z betonskimi oporniki in stojkami.

TEKSTILNI KOMBINAT?

Tovarna konfekcija »Sava« dobro uspeva. Tovarna je morala doslej voditi poslovni boj za razvoj tovarne in osvoboditev tržišča. V začetku so bile težave z nekvalificirano delovno silo, pa tudi prostori so bili premajhni, zaradi česar se storilnost dela ni razvila v zadostni meri. Podjetje si dograjuje novo obratno poslopje, pri čemer je kolektiv delal prostovoljno 1800 ur. Storilnost dela se v tovarni zadnje čase dviga, kvaliteta izdelkov pa izboljšuje. Tovarna namerava v letih 1957, 1958 in 1959 razširiti svojo dejavnost tudi na ostale tekstilne dejavnosti. Z razširitvijo bi se združile vse konfekcije, krojaške, šivilske in plitline panoge iz občine Zagorja in osnovale tekstilni kombinat »Sava« Zagorje. Pri tem so predvidena večja in-

Veliko - vendar premalo

Gradbena sezona se je v Tržiču začela letos dokaj pozno, ker niso bili na čistem, kakšna bodo razpoložljiva sredstva. Občinski ljudski odbor bo za Mladinskim domom na Ravnah do konca prihodnjega leta zgradil 32-stanovanjski blok. Prvih 16 stanovanj mora biti že letos pod streho. Delavci že gradijo drugo etažo stavbe. Trgovski stanovanjski blok so nekaj časa prenehali graditi, ker je šlo podjetje SGP Standard iz Tolmina v konkurz, zdaj pa dokončuje podjetje Gorenje iz Radovljice. Stavba in najsoodnejši lokali bodo še letos izročeni svojemu namenu. Tudi gradnja sodobne pekarije hitro napreduje in upamo, da bo do konca leta Tržičani že kupovali kruh iz nove pekarnice. V kratkem bo izročena namenu tudi novo zgrajena občinska 11-stanovanjska hiša ob Cankarjevi cesti. Tržiški občinski ljudski odbor mnogo gradi, večino sredstev daje za gradnjo stanovanj, toda potrebe so ogromne in letno bi moral zgraditi desetkrat toliko stanovanj kot doslej, če bi hotel v 3 do 4 letih zadostiti vsem prošnjam oziroma potrebam.

SONCE IN MORJE

koristita tudi priletnim ljudem

Kakšne so oblike ugodnega vpliva sončenja na priletne ljudi? Pri priletnih ljudeh često vidimo večje ali manjše motnje v ravnotežju neurovegetativnega sistema (ali samo težnja, da bi nastale v tem ravnotežju motnje). Če je takšno stanje delno že nastalo, tedaj prevladata simpatikus kot komponenta tega sistema (z bolj ali manj povečanim krvnim pritiskom) nad vagusom (druga komponenta istega sistema, ki zmanjša krvni pritisk, kadar ta sistem prevladuje). To prevladovanje simpatikusa je vzrok, da postanejo priletni ljudje psihično lahko razdražljivi in da je nevarnost, da se njihov krvni pritisk poveča.

Na to težnjo ali že na nastale motnje v ravnotežju pa vpliva sončenje ugodno. Sončni žarki, ki dražijo golo kožno mrežico senzitivnih živčnih koncev, vplivajo, da se neurovegetativno ravnotežje upostavi, obnovi, ker se zmanjša tonus simpatikusa. Učinki takšnega delovanja sonca so naslednji: kožne arteriole in kožne kapilare se razširijo, posledica tega pa je, da se periferni (kožni) krvni obtok lažje razvija, da se krvni obtok nekoliko zmanjša, s tem pa se olajša delovanje srca, dihanje je hitreje in globlje, potem pa je tudi obnova snovi bolj aktivna. Večji dotok krvi na pe-

samo koristi. Sončenje ni nevarno ne le priletnim, marveč tudi stariim ljudem. Na nekatero vpliva tudi kot činitelj, da se počasneje starajo.

KOPANJE V MORJU

Priletni, razmeroma zdravi ljudje se lahko brez nevarnosti kopljejo v morjski vodi. Kaj se zgodi s telesom, ko se potopi v morje? Poizkusi so pokazali, da nastane po refleksni poti vazokonstrikcija (skrčenje, zoženje) kožnih arteriol in kapilar. Zaradi krčenja kožnih žil prehaja večina krvi v notranje organe in povzroča razširitev krvnih žil v globlino, v organih. Tedaj je utripanje srca počasnejše in močnejše, dihanje globlje in bolj intenzivno, tonus vseh mišic pa se poveča. Če je morska voda toplejša, so te reakcije malenkostne, in ko palec čuti samo prijetno osvežitev.

O tem, koliko je kopanje v morju priletnim ljudem ugodno ali nevarno, se zdravniki ne strinjajo povsem. Eni mislijo, da srce in ožilje priletnih ljudi, starih nad 50 let, ni povsem zdravo in da je zato nevarno, če se kopljejo v hladni vodi, oziroma, da je dana možnost, da nastane med kopanjem tromboza srčne ali možganske arterije (srčna ali možganska kap). Teh teoretičnih domnev nekaterih zdravnikov pa praksa ne potrjuje. Takšne nevarnosti so v sezoni kopanja na morju redke pri priletnih, razmeroma pogoste pa pri mladih ljudeh. Mladji ljudje so namreč bolj izpostavljeni in bolj občutljivi za tako imenovani »histaminski šok« za »hidrokucijo«, ki jo lahko povzročijo hladna voda.

Sicer pa so ljudje, stari celo 80 let, ki se brez sleherne nevarnosti kopljejo v morju v vsakem

letnem času. Na Dunaju je ustanovil neki 65-letni zdravnik pred vojno društvo z geslom: »Ohladi se vsak dan!«. Prepričan, da je vsakodnevno kopanje v hladni vodi zelo koristno za krepitev organizma, je ta zdravnik priporočil pristašem, naj se kopljejo v Donavi ne samo poleti, ampak tudi pozimi.

Nasprotno pa priletni ljudje tvegajo, če se kopljejo v topli vodi nad 40 stopinj, zlasti v parni kopeli. To je dobro znano zdravnikom v zdraviliščih. Zato so zelo previdni, ko predpisujejo tople kopeli priletnim ljudem, kadar njihovo srce in ožilje nista povsem v redu. Niso redki primeri, da zadene priletne ljudi kap med običajnim kopanjem v kadi. Človeški organizem nedvomno lažje prenaša hlad kakor toploto. Poleti n. pr. kaj lahko zadene človeka vročinska kap, brž ko naraste temperatura zraka nad 30 stopinj.

Dr. Vandjel Tasić

Kako negujemo izdelke iz celuloznih vlaken?

Nepravilno vzdrževanje je često vzrok, da izdelki niso trpežni

Sodobnega oblačenja si dandanes ne moremo zamisliti brez celuloznih umetnih vlaken. Zaves, prevleke, prti, okrasna pregrinjala, kvačkani izdelki in dekorativne tkanine so bile že od nekdaj in bodo tudi v bodoče sestavni del našega stanovanja. Tudi naša vsakdana oblačila: nogavice, spodnje perilo, žepni robčki, vrhna oblačila, dnevne in nočne srajce in slinčo so v pretežni večini izdelane iz celuloznih umetnih vlaken. Tudi plenice našega dojenčka so izdelane iz celuloznih umetnih vlaken, ki dobro vpijajo vlago, se dobro perejo in hitro sušijo. Celulozna umetna vlakna so si tudi zagotovila svojo uporabnost v medicini, na naših delovnih mestih in v naših gospodinjstvih. Skratka: mnogostanska uporabnost celuloznih umetnih vlaken si je zagotovila svojo gospodarsko pomembnost v našem vsakdanjem življenju.

belih plenih, belega otroškega perila in slinčo je dopustna uporaba mila s sodo.

Kakšna naj bo temperatura vode?
Nogavice in rokavice: damski trikot, spodnje perilo, tkana vrhna oblačila, pletena in trikot vrhna oblačila in zavesa s kvačkantimi izdelki peremo v mlačni ali mrzli vodi. Barvaste izdelke, vključujoč tudi prevleke in dekorativne tkanine peremo pri temperaturi 60° C. Vsak barvasti izdelek peremo ločeno. Beljene izdelke pa peremo 10 minut pri temperaturi 60° C.

Po pranju takoj izpiramo, najprej s toplo potem pa z mrzlo - oboje z mehko vodo - deževnico. Spiramo tako dolgo, da je voda čista. Za poživitev barvastih izdelkov dodamo zadnji vodi kis.

Pri pranju izdelkov iz celuloznih umetnih vlaken je zelo važno odeljanje. Nogavice in rokavice, barvaste izdelke, okrasna ogrinjala in pletene izdelke zavijemo v tkanino, ki vsrkava vlago (na primer frotirka). Beljene izdelke samo ocedimo, ne smemo jih ovijati. Beljene izdelke prav tako zavijemo v tkanino in jih sušimo obešene na vrvici.

In končno še likanje!

Nogavice in rokavice ni treba likati. Prav tako odpade likanje zaves in kvačkanih izdelkov, ki jih nanesmo likanja napnemó na prvotne mere.

Beljene in barvane izdelke likamo kot običajno. Okrasna ogrinjala, vrhna oblačila likamo na narobni strani. Pletena vrhna oblačila izdelana iz mašenice česane ali mikane volne in celuloznih umetnih vlaken pa samo naporimo in hrbtni strani.

Navodilo za vzdrževanje izdelkov iz celuloznih umetnih vlaken v širšem pomenu besede: pranje, sušenje in likanje se nekoliko razlikuje od navodil za pranje, sušenje in likanje izdelkov iz naravnih vlaken, čeprav so celulozna umetna vlakna nadomestek naravnih vlaken. Pri tem pa moramo vedeti, da se strukturni lastnosti posameznih vlaken prilagodi tudi njihovo vzdrževanje. Od tod tudi zgoraj omenjena razlika.

Razvoj celuloznih umetnih vlaken še ni končan. Nacelo cenenosti in trpežnosti vodi človeka, da išče nova celulozna umetna vlakna, ki bi imela boljše strukturne lastnosti kot prirodna vlakna.

Si barvate trepalnice?

Svilene in temne trepalnice boste dobili, če jih boste redno negovali. Negujte jih takole: zjutraj in zvečer jih skrtčajte z majhno mehko krtačko navzdol in nazgor. Če boste na krtačko kanih kapljico ricinovega olja, bo to trepalnicam zelo koristilo. Mnogo hitreje bodo rastle, svetlele se bodo in več očij se boste zdale večje.

Včasih se zgodi, da tistim, ki redno uporabljajo barvo za trepalnice, natečejo veke. V tem primeru pomagajo obkladki s kamilčinim čajem ali topli borovi. Če otekline le ne izgine, pojdite po nasvet k zdravniku.

Na hitro pripravljeno kosilo

GOBOVA JUHA Z ZLICNIKI, RINGLOJEV KOMPOT

V lonec nalijemo vodo, jo pristavimo ter ji dodamo veliko zelene. Ko voda zavre, stremo vanjo štiri na drobno kocke narezane krompirje. Očistimo in narežemo 50 kilogramov in jih stremo v kozico brez masti, jih postavimo na ogenj, da se sploji. Potem jih stremo na cedilo in poljemo z mrzlo vodo. Posebej razberemo v kozici deli dobrega olja, nanj stremo veliko sesekljano čebulo, ko se le-ta dobro napne, ji pridemo gobe, in jih dušimo. Dodamo jim stlačen paradiznik, nakar vse skupaj spijemo z žlico moka, še nekaj časa dušimo ter dodamo krompir, ki se je med tem časom že skuhal in zalijemo s krompirjevo. V juho zakuhamo še maslene žličke, ki jih pripravimo takole: V skodelici vmešamo žlico masti, dodamo jajce, skodelico mleka in moka po potrebi. (Pazite, da ne bo testo pretirno). S kavino žličko delamo žličnice in drugega za drugim polagamo v vrelo juho. Nazadnje dodamo juhi še veliko žlico sesekljane peteršilja, česna, majerona in timijana, ter jo po okusu solimo. Če imamo žlico kisle smetane, bo le-ta juho zelo izboljšala. Ze prejšnji dan skuhamo kompot iz pol kilograma ringlojev. Kosilo stane 300 din in vsebuje približno 5000 kalorij.

»Zlati časi«

Družinski album »Zlati časi« je urejal in izdal v samozaložbi Slavko Krnk in ga prodajajo v vseh knjižarnah. Družinski album je namenjen staršem, ki bi radi ohranili spomine na detstva leta svojih otrok. Knjigo je opravi Marijan Vojska s čednimi rabarbi, med katere so vstavljene Zupancičevi verzli. V tak družinski album starši lahko zapisujejo vse važne datume, razen tega pa dogodek, ki so ga posebej razvoja, prilagojeno tako fotografije, prve otrokove risbe in podobne pestre dokumente, ki so značilni za otrokovo rast in nam urajo pa je otrok sposoben že sam urejati tak album, mu ga starši lahko podarijo. Knjigo je priloženo tudi navodilo za izpopolnjevanje družinske kronike.

riferijo olajša prehrano tkiva in razvoj mišic, koža pa postane gibčna in mehka.

Pri priletnih ljudeh (pri katerih je bilanca kalcija in fosfora skoraj zmeraj motena) poveča sončenje nastajanje vitamina D v koži kot fikstora kalcija, to pa spet prispeva, da se zavre dekalifikacijski proces v kosteh (razredčenje kosti na stara leta), ki je eden izmed činiteljev staranja. Skratka, če se priletni ljudje pametno sončijo, jim lahko to

Kako naj perem, sušim in likam izdelke iz celuloznih umetnih vlaken? Beljene izdelke namakamo čez noč. Prav tako namakamo čez noč vse vrste zaves in kvačkane izdelke s tem, da jih predhodno spravimo. Z obstojnimi barvani barvane izdelke namakamo dve do tri ure.

Za pralna sredstva uporabljamo milne krepice ali sintetično milo. Le pri pranju: belega tiesnega perila, belih namiznih prtov, belih delovnih plaščev, belih halj, belih predpasnikov, belih dnevnih srajc, belih robčkov.

Preden greste na izlet si morate pripraviti dobro obutev. Izkušnje kažejo, da najbolj udobno hodimo v čevljih s širokim petami in da imamo obute razen tenkih bombažnih nogavic še volnene nogavice. Vzlic dobri obuvi pa se nam na nekaterih mestih le napravijo žulji. Da to preprečimo, moramo na občutljiva mesta prilepiti obliži, noge in nogavice posuti z dobrim posipom, v čevlje pa natresti smukea.

Pulover brez rokavov

Za pulover potrebujemo približno 250 g bele tanke volne, 2 pestlki št. 3 in 3 pestlki kratkih, premera približno 3 mm.

Vzorec: 1. in 2. vrsta leve pentlje, 3. vrsta: menjaje en ovoj, 4. pentlje predenmo nepodpleteno, naslednjo pentljo podpleteno desno in prejšnjo

nepodpleteno prenesemo, 4. vrsta: leve pentlje. Te štiri vrste ponavljamo do konca pletenja. Naše navodilo velja za postavbo, ki namenjamo 104 pentlje, ki dajo visoko 40 cm širine. Nato delamo 7 desno vzorec. Od tu dalje pa do 29 cm visine lo, tako da imamo preden 10 krat po 1 pentlji za rokavni izrez, 124 pentlji. 1. pentljo. Za vratni izrez snemamo 3, 3, 1, 1. mo pletenje za pri 35 cm visine in snemamo lakrat po 1 pentljo. Tako ki jih zadelamo od rame proti sredini, in sicer snemamo 7, 7, 7, 7, in 6 pentlje.

Tudi za zadnji del namenjamo 104 pentlje in ga pletemo kot prednjega, samo brez vratnega izreza. Najprej snemamo za rokavni izrez kot pri prednjem delu, pri 56 cm visine pa začetno snemati od rami proti sredini po 7, 7, 7, 7 in 6 pentlji, nazadnje pa zadelamo še srednjih 36 zank. Ko pletenje zgotovimo, oba dela navlažimo, zlikamo (najbolje po kroju) in ju sešijemo. S kratkimi iglami namenjamo pentlje ob rokavnem izrezu in pletemo patentni vzorec (1. levo, 1. desno). Prav tako namenjamo pentlje tudi ob vratnem izrezu in pletemo 2 cm patentnega vzorca, v sredini spredaj pa snemamo vsakokrat po 2 pentlji. Pulover bomo v lepih jesenskih dneh nosile h križu, pozneje pa h kostumu.

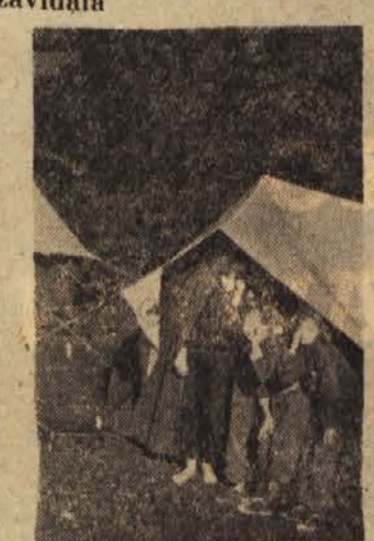
Ko se je v Bohinjskem jezeru ogledovala luna v neštetih zrcalih valov in čarobno obsevala strma pobočja Pršivca, je pod šotorom nemirno utripal plah Mojčin srček. Prva noč pod šotorom. Ni občutka varnosti, ki ga daje mamina bližina in zaklenjena vrata! le tenko platno in vrvice, prepletene v zanke, zapirajo vhod. Skozenj se lahko priplazi kdorkoli. Takšen, ki bi jih le prestrašil ali nekdo, ki bi jim storil kaj hudega. Ob tej misli se skriva Mojca pod odejo, a že jo vznemiri rahel šum. Kaj je to? vsa plašna prisluhne. Veja leske, bogato obložena z dozorevajočimi lešniki, v lahmem vetru zdaj-zdaj udari po šotorki. Spet je vse mirno in Mojca prisluškuje le enakomernemu dihanju sostonavk in rahlemu smrčanju ene izmed njih. V vrhu smreke je čudno za- teglo zapiskalo ali zavillilo. Mojca tega glasu ne pozna, zato ji je tudi ob njem neprijetno; šele jutri bo zvedela, da je bil polh, ki se je gostil v šrambi s kruhom in sirom in zdaj morda vabi na pojedino

Mojca bo odslej »Kresnička«

Letos se je Mojci uresničila njena velika želja: odšla je taborit. Spoznala je življenje, za katero je vedela le iz pripovedovanja sošolk in ki jim ga je zavidala

še svojo družico. Da bi se ohrabrila, spet pokuka izpod odeje. Roko položi prijateljici nalahno na ramo, da pod prsti čuti njeno dihanje. Ne bi je hotela zbuditi, saj bi se po dnevi sramovala svoje plahosti, zdaj pa ji tako dobro de, ko čuti, da ni sama.

Spanca pa ni in ni. Ko se že rahlo približa, ga ji ukradeta stražarja, katerih eden se je spotalnik ob vrvice in zdaj nekaj robant, drugi pa se mu pritaženo škodoželjno smeji. A ni huda nanju. »Saj sem na varnem, če stražarja nista zaspala,« si prigovarja, oči pa zapira, da bi priklicala sen. »Morda pa se bo kmalu zdanilo!« se spomni in išče rezo v vhod, kjer bi ugledala prvo jutranjo svetlobo. Pogled se ji ustavi tam, kjer naj bi bila policca. Majhna, rumena lučka nepremično brli s svojo

Zaspale čebulice so prebudili sončni žarki, ki so jim posvetili prav na postelji

drobceno, a zanjo zdaj tako toplo in tolažilno svetlobo. »Kresnička!« Z vsem srcem se je razveselil: »Kot da je čutila, da sem si želela v tej prvi noči na taboru uzreti vsaj majhno luč, ki bi to dolgo noč napravila manj temno!«

In spomni se: »Ko bomo prihodnje dni dobili taborniška imena, si bom izbrala ime »Kresnička!« Nato snuje dalje: »Nič več mi ne bodo nagajali, Mojca Pokrajculja. Saj nisem huda, a vendarle ne vem, zakaj me tako kličejo.« Slap Savice je še pel uspravajočo pesem, kresnička je še brlela in stražarja sta še čula, ko Mojčine trudne očke niso več zrlje v temo in ko njen srček ni več plaho utripal. Preostali del noči je v globokem snu sanjala mnoge lepe sanje, ki pa resničnosti prihodnjih dni niso prekosile. Lepši kot sanje so bili prihodnji dnevi taborjenja, lepši kot sanje tudi trenutki, ko je taborni ogenj upepelil listek z imenom »Mojca«, ker je od tistega trenutka dalje bila in ostala tabornica »Kresnička«. Zalka Guzej

In še zadnji primer! Ta bo vse- kakor najbolj eleganten in zato najprimernejši za zvečer, za gledališče in podobne slavnostne prireditve. V tem primeru bo obleka okrašena s satenastim ovratnikom, zavijki na rokavih in širokim pasom. Za to kombinacijo potrebujete 90 cm dolgega in 90 cm širokega satena primerno svetlosive, rumene ali vijoličaste barve. Opisano obleko lahko naredite tudi iz svilenega vzorčastega ali platnena odnosa santung enobarvnega blaga. Miša

TROFEO

Zagreb, 13. do 19. avgusta 1957

Bojno polje pripravljeno

Romunski vaterpolisti, ki so že v Zagrebu, menijo, da je Jugoslavija favorit številka 1

Zagreb, 10. avgusta. Od nerednega svetovnega prvenstva v vaterpolu, velikega turnirja Trofeo d'Italia, nas ločijo le še trije dnevi. Bazen na Salati bo postal prizorišče borb med najboljšimi vaterpolisti, pa tudi med najboljšimi posamezniki.

Na prizorišču se prvi prispele Romuni. Vsk dan pa pričakujejo tudi prvih ostalih reprezentanc. Prihod sovjetskih vaterpolistov, ki je bil za trenutek kočljiv, je potrjen s prijavo, ki so jo Rusi poslali celo v petih izvodih. Med imeni smo zasledili vse znance z lanskega dvoboja Jugoslavija-Sovjetska zveza.

Zanimanje za turnir je izredno, saj so došle že prodali vstopnice za dva milijona dinarjev. Zanimivo je tudi, da po propozicijah FIN (Mednarodna plavalna federacija) o mednarodnih vaterpolo turnirjih (olimpiada, Trofeo d'Italia) fotoreporterji ne bodo smeli uporabljati flasha. Da pa bo volk sit in koza cela, se bodo tekme začele ob 18. uri, tako da bodo napravili lahko mnogo lepih posnetkov pri dnevni svetlobi.

Priprave na plavalnišču so končane. Popravljen je nedavno postavljen raz-

svetljava, montirane so dodatne tribune, ki bodo sprejele lahko približno 5000 gledalcev in tudi filter za stalno čiščenje vode je že postavljen.

Sporod »Trofeo d'Italia«

13. avgusta ob 17.15: svečana otvoritev turnirja, nato Juoslavija — Nizozemska, SZ — Italija, Romunija — Madžarska; 14. avgusta ob 18: Madžarska — Italija, Jugoslavija — Romunija, SZ — Nizozemska; 15. avgusta ob 18: Romunija — Nizozemska, SZ — Madžarska, Jugoslavija — Italija; 16. avgusta prost dan; 17. avgusta ob 18: Romunija — SZ, Jugoslavija — Madžarska, Italija — Nizozemska; 18. avgusta ob 18: zaključna svečanost, nato Madžarska — Nizozemska, Jugoslavija — SZ in Romunija — Italija.

Medtem ko domači strokovnjaki le tiho upajo na uspeh, nas nekateri tuji sodniki in trenerji štejejo za favorite, zlasti ker igramo pred domačo publiko in na domačem igrišču. Tako je na pri-

mer trener romunske državne reprezentance Dorcia na vprašanje, kakšen bo končni vrstni red na turnirju, odgovoril: »Jugoslavija, Sovjetska zveza, Madžarska.«

Njemu so se pridružili tudi romunski reprezentanti, ki prav tako trdijo, da je naša reprezentanca največji favorit, medtem ko se bosna za drugo mesto borili Madžarska in Sovjetska zveza.

Madžarski sodnik Lemhenyi, ki je sodil trening tekmi naše reprezentance, pa je izjavil:

»Madžarski vaterpolisti menijo, da bo jugoslovanska reprezentanca obdržala prvo mesto na Trofeju. Po tem, kar sem videl na zadnjih tekmah v Zagrebu, pa bi to mnenje nekoliko popravil, ker nekateri najboljši jugoslovanski igralci niso v polni formi. Navzlic temu pa menim, da so Jugoslavlani favoriti, saj imajo za seboj temperamento in fair obinstvo.«

SLOVENSKO SAHOVSKO PRVENSTVO Črepišek prevzel vodstvo

Laško, 10. avg. — V X. kolu republiškega sahovskega prvenstva so se partije končale takole: Guzel: Vavpetič 1:0, Stupica: Kobler remi, N. Tomšič: Hočevar remi, Šiška: Lešnik remi, Longor: Puc remi, Črepišek: J. Tomšič 1:0, Mišura: Hočevar remi. — Partija dr. Smigovec: ing. Krivec je bila prekinjena v izenačenem položaju. Germek je bil prost. V IX. kolu prekinjene partije pa so se končale takole: Lešnik: N. Tomšič remi, ing. Krivec: Stupica 1:0. Partija Puc: Vavpetič iz III. kola se je končala z deljivito točko, partija Vavpetič: Lešnik iz IV. kola pa z zmago Lešnika.

V Vrstni red na lestvici: Črepišek 7, Germek, Guzel, Puc 6,5, ing. Krivec 6 (1), Longor 5,5 (1) itd.

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V VATERPOLU

Presenečenje, ki ni ostalo presenečenje

Neptun je premagal Branika, vendar je bila tekma razveljavljena, drugo pa so Mariborčani dobili — Triglav in »Ljubljana« zmagujeta

Kranj, 10. avgusta. — Prvi dan republiškega prvenstva v vaterpolu v Kranju sta bili na sporedu dve tekmi, in sicer med Triglavom (Kranj) in Ilirijo (Ljubljana) ter Branikom (Maribor) in Neptunom (Celje). Pred nekaj sto gledalci se je prva tekma končala s pričakovano zmago Kranjčanov, medtem ko so v drugi Celjani pripravili prvo presenečenje prvenstva z zmago nad Branikom.

TRIGLAV: ILIRIJA 7:2 (3:2)
Tekma se je začela v živahnem tempu z obojestranskimi napadi, pri čemer je Ilirija prva prešla v vodstvo. V protinapadu so Kranjčani izenačili. Ilirija je še enkrat prešla v vodstvo z avtogolom Colnarja, kar so domačini kmalu izenačili in do polčasa dosegli še en gol. Po odmoru so Triglavani prevladali na igrišču in s stalnimi napadi ogtrožali vrata Ilirije, pri čemer so dosegli še štiri gole.

Tekmo je sodil Prošeren iz Ljubljane, ne ravno najbolje za mreno. Vredne Ilirije. Gole so dosegli za Kranj: Veličkovič 5, Kocmur 2, Chvatal in Colnar (avtogol).

NEPTUN: BRANIK 5:3 (2:3)
Zmaga Neptuna je res presenečenje tega prvenstva. Celjani so se tokrat pokazali kot dobro vigrano moštvo. S stalnim plavanjem in dobrim pokrivanjem so docela onemogočili Mariborčane in si po Šuški in Goršiču pridobili v prvem polčasu prednost, ki jim je zadostovala za zmago.

Tekmo je zadovoljivo sodil Brzovič (Kranj). Gole so dosegli za Neptun: Goršič 2, Šuška 2 in Duplikar 1, za Branik pa Konič, Radšel in Doležal po 1.

IN BRANIK — NEPTUN 6:4 (2:3)
Danes zjutraj so najprej ponovno odigrali tekmo med Branikom in Neptunom, ki je bila večeraj na pritožbo Branika razveljavljena zaradi kršitve materialnih pravil. V ponovni tekmi je zmagal Branik s 6:4 (2:3). Celjani so do polčasa dobro igrali, potem pa precej popostili.

TRIGLAV — BRANIK 8:1 (3:0)
Ob 10. uri so morali Branikovi ponovno v vodo. Čakala jih je tekma s Triglavom. Branikovi vaterpolisti so utrjeni po jutranji tekmi igrali ves čas strogo defenzivno, s petimi igralci v obrambi in enim v napadu. Tako so onemogočili hitre prodore Kranjčanov. Kljub temu se je polčas končal v razmerju 3:0 za Triglav, ki je zmagal s končnim rezultatom 8:1. Gole so dosegli: Petrič 3,

Veličkovič 2, Colnar in Arnešek po 1 za Triglav, Konič pa za Branik.

»LJUBLJANA« — ILIRIJA 6:2 (3:1)

Tretja tekma dopoldneva med Ilirijo in ZKP »Ljubljana« se je končala z zmago slednje v razmerju 6:2 (3:1). Ilirija je kot dan prej dosegla prvi gol, nato pa je Volkar, ki je bil najuspešnejši strellec te tekme, izenačil in povedel svoje moštvo v vodstvo. V drugem polčasu je imela Ilirija nekaj priložnosti za dosego gola, ki je imela igralca več v polju, toda teh ni znala izkoristiti. Pri-

tem jih je ovirala skrbna in točna obramba »Ljubljane«. Tekmo je zadovoljivo sodil Kobal. Gole so dosegli: Volkar 3 in Adlešič 1 za »Ljubljano«, ter Hartman in Vrbošek po 1 za Ilirijo.

Dve sta na sporedu tekmi med »Ljubljano« in Branikom ter Triglavom in Neptunom. V jutrišnjem dopoldanskem sporedu sta tekmi med »Ljubljano« in Neptunom ter Ilirijo in Branikom, v večernem pa med Ilirijo in Neptunom ter »Ljubljano« in Triglavom, ki bo odločala o prvem mestu na prvenstvu.

M. Z.

Iz poštnega predala

Minulo nedeljo ste v rubriki »Iz poštnega predala« 42. na vprašanje bralca V. M. iz Ljubljane na kratko poročali o gostovanju slovenskih strelcev v Luzernu. Omeniti moram, da je bila na tem tekmovanju izredno močna mednarodna konkurenca, saj so bili zbrani najboljši zahodnoevropski strelci. Med moštvi je »Ljubljana« dosegla odličan uspeh, saj je štirikrat osvojila bronasto medaljo. V streljanju z vojaško puško je bil Alojz Mikolič najmlajši udeleženec tega tekmovanja in je med 73 tekmovalcev zasedel 6. mesto z rezultatom 519 krogov od 600 možnih. V streljanju s težko precizno puško so naši strelci dosegli boljši rezultat kot državni reprezentanti Avstrije in Francije. (M. P., Ljubljana.)
Hvala za izpopolnjen poročila.

Vsaka nevsakdanja oblika ima zagovornike in nasprotnike.

Ker se bo v kratkem spet začela I. conska nogometna liga, me kot ljubitelja nogometa zanima, kako sta se pripravila na letošnje prvenstvo ljubljanske ligaše Odred in »Ljubljana« in če je v njunih postavah prišlo do kakšnih sprememb. (M. J., Ljubljana.)
Preberite današnji članek z naslovom »Neznatne spremembe«.

Alli nam lahko odgovorite na vprašanje, kdo bo državni nogometni prvak v sezoni 1957/58? (S. M., Maribor.)
Kdor bo zbral največ točk.

Oblika vaše ljubljanske strani nama ni bila prav nič všeč. (J. K. in M. S., Ljubljana.)

Zakaj ni na državnem ženskem sahovskem prvenstvu sodelovala naša izvrstna igralca Vera Nedeljkovič (J. P., Mengeš pri Domžalah.)
Pred dnevi je rodila sina.

Ze dije časa, ni na kolestarskih dirkah sodeloval znani kolestar Vinko Perne. Kaj je temu vzrok? (T. Z., St. Vid pri Ljubljani.)
Vinko Perne je na praksi v tujini.

Letos sem si privrkal ogledal ljubljanske dirke. Zelo sem bil zadovoljen z njimi. Nekaj pa bi rad zvedel: nagrada za nov rekord je bila 50.000 dinarjev. Kdo jo je dobil? Hillebrandt, Prach ali oba? (K. M., Črnomelj.)
Dobil jo je Prach. Po propoziciji namreč pripade nagrada absolutnemu rekordnerju vsakoletnih dirk.

Odredovi atleti imajo 100 točk prednosti pred Ljubljano

Ljubljana, 10. avg. — Danes popoldne se je na stadionu Odreda ob Titovi cesti začelo II. kolo zvezne atletske lige, na katerem nastopata Odred in »Ljubljana«, medtem ko so atleti Svobode sodelovali le v nekaterih disciplinah. Po prvem dnevu vodi Odred s 15.108, medtem ko ima »Ljubljana« 14.957 točk. Oba kluba so ocenjevali tudi po doseženih mestih, kjer je Odred nabral 98. »Ljubljana« 79 in Svoboda 16 točk.

Rezultati — 100 m: Milanović 11,1, Pokorn (oba O) 11,1, 110 m ovire: Puc (L) 16,0, Kolnik (O) 16,2, 400 m: Veber (L) 51,4, Ingolič (O) 52,0, 1500 m: Tratnik (O) 3:58,3, Homan (L) 4:02,7, 10.000 m: Svetina 32:59,6, C. Pavčič (oba O) 33:44,6, 4x100 m: Odred (Kovač, Kolnik, Mi-

lanovič, Pokorn) 43,8, Ljubljana 44,1, višina: Sluga (L) 180, Zgalin (O) 165, daljina: Pokorn (O) 6,98, Kolnik (O) 6,92, krogla: Penko (O) 15,05, B. Müller 13,43, koplje: Plut 52,61, Pečnik (oba O) 51,27.

Nov državni rekord

Celje, 10. avg. — V II. kolu zvezne atletske lige so danes nastopili beograjski Partizan, zagrebški Dinamo in domači Ključvar. Stanje točk po prvem dnevu: Partizan 17.157, Ključvar 15.611 in Dinamo 13.770.

Na tekmovanju je bil dosežen nov državni in republiški rekord. Vazič pa je z rezultatom 3:47,6 izenačil slovenski rekord na 1500 m. Novi državni rekor-

der je Pavlovič v metu kopja z rezultatom 72,65 metra, medtem ko je Murat na 1500 m izboljšal hrvatski republiški rekord s časom 3:45,8.

Brzobjavke

● OSLO, 10. avgusta (Reuters). — Na mednarodnem atletskem mitingu v Oslu je Američanec Culbreath dosegel nov svetovni rekord v teku na 440 jardov z ovirami v času 50,5 sek. Prejšnji rekord je bil 50,7 v teku na 800 m je Tom Courtney (ZDA) pretekel prgo v 1:45,8, kar je za 0,1 sek. kunde slabše od svetovnega rekorda Belgijca Moenssa. Na istem tekmovanju je Don Bragg skočil s palico 484 cm.

● ATENE, 10. avgusta (AFP). — Tudi drugi dvoboj rokoborskih reprezentanc Jugoslavije in Grčije so Jugoslavlani odličili v svojo korist in sicer z 10:4.

● PRAGA, 10. avgusta (Tanjug). Na svetovnem prvenstvu letalskih in dražnih modelov so Jugoslovanski modelarji dosegli izreden uspeh: Slobodan Babič je bil med posamezniki prvi Mustafa Hadžović pa tretji. Med reprezentancami je Jugoslavija na drugem mestu s 7 točkami manj kot Sovjetska zveza. Na prvenstvu je sodelovalo 70 modelarjev iz 20 držav.

● REKA, 10. avgusta. — Reško Primorje je sinoči predmagalo vaterpolo reprezentanco Budimpešte s 4:3 (2:2).

● BEograd, 10. avgusta. Upravni odbor NZJ je na svoji sedmi skupni da se bo prihodnje leto zvezna liga zmanjšala od 14 na 12 klubov. Ustanovljena bo II. zvezna liga, in sicer vzhodna ter zahodna s po 12 klubov po teritorialnem načelu. V zahodni skupini bodo klubi iz Hrvatske, Slovačije in BiH. Uklinili bodo specialni dohodek NZJ na nadmilijonski inkasno na tekmah. Tako bo sedaj 5 do 10% dohodkov ostalo v klubih. Zveznega trenerja še niso izbrali. Trenerju Crvene zvezde in državne reprezentance Milovanu Čiriću pa so odobrili dvoletno pogodbo z rimskim »Lazio«.

LJUBLJANSKA LIGAŠA PRED ZAČETKOM I. CONE

Neznatne spremembe

Ljubljanska ligaša se pripravljata za start v I. conski ligi. »Ljubljana« je začela z rednimi treningi že 1. julija, medtem ko so Odredovci začeli 23. julija. Seveda se treningov ne udeležujejo vsi igralci, ker so na rednem dopustu, službenem potovanju ali pa se jim zdi, da je za priprave še dosti časa. 8. septembra bo hitro prišel in se je treba temeljito pripraviti, saj bo od vsake točke in gola odvisno, ali bodo v Ljubljani gledali tekme II. zvezne lige, ki bo ustanovljena drugo leto.

Glede igralcev ni pri »Ljubljani« skoraj nobenih sprememb. Na novo je registriran Bogataj, bivši član Odreda, iz »Ljubljane« pa ni nihče vzel izpisnice. V kolikor bodo Dolenc, Maruša in Šoštar šli na odsluženje vojaškega roka, bodo v vrstah »Ljubljane« nastale vrzeli. V moštvo čutijo tudi prevleko razliko v letih, saj sta Hacler in Sočan skoraj dvakrat starejša od Gosarja, Isteniča in Zupančiča. Toda »veteranom« je težko dobiti zameno, saj se mlajši igralci niti ne trudijo, da bi z uspehom zamenjali svoje starejše tovarise.

Trenerse podle pri »Ljubljani« je prevzel tov. Pilej, pomagat mu bo Čebolin, ki se trenutno nahaja na trenerskem tečaju. Mimo njih ima »Ljubljana« še Marna, Cebulja in Zalokarja, ki bodo trenirali mladinsko, pionirsko in B-moštvo.

Od igralcev I. moštva so Pileju na razpolago: Benič, Zupančič (Istenič), Čretnik, Pirč, Maruša, Gruden, Sočan, Zivojevič, Šoštar, Kompoš, Hacler, Bogataj, Dolenc, Blaznik in Gosar. Vratar Jereb si še ni opomogel od poškodbe (imel je zlomljeno nogo) in je vprašanje, ali bo v jesenskem delu sploh začel trenirati.

V prejšnjih letih je bila obramba »Ljubljane« boljši del moštva, toda prave zadnje tekme nam kažejo, da se je razmerje med obrambo in napadom močno spremenilo v korist napada. Sicer pa je napad najboljša obramba!

Tudi pri Odredu so le neznatne spremembe. Na novo so pristopili Pikič, Borovac in Bašič (Grafičar), medtem ko sta zapustila Odred Bergelj (v Krim) in Bogataj (v »Ljubljano«). Od starejših igralcev je šel Hočevar na trenerski tečaj in se bo verjetno udeleževal le kot trener.

Redni treningi so trikrat na teden, treninge pa vodi tov. Pilek, ki so mu na razpolago naslednji igralci: Jazbinšek, Babnik, Florjančič, Udovič, Piskar, Medved, Zumber, Jagodica I in II, Bergine, Lino, Žizek, Čuban, Friš, Borovac, Kranjc, Halliglic, Klančičar in Pikič. Kljub velikemu številu igralcev tehnično vodstvo ugotavlja, da ni zadostno število enakovrednih igralcev, kar pa je predpogoj za uspešno tekmovanje v I. conski ligi.

»Ljubljana« bo te dni odpovala na gostovanje po Švedskem, medtem ko bodo Odredovi igralci nadaljevali s pripravami doma in bodo do začetka prvenstva odigrali še nekaj prijateljskih tekem.

IZZREBANE ŠTEVILKE

Zastopniki klubov I. cone so izžrebali za letošnje prvenstvo naslednje zaporedne številke:

- 1. Tekstilac, 2. Elektrostop, 3. Odred, 4. Metalac, 5. Branik, 6. Segesta, 7. Orient, 8. Ujanik, 9. Lokomotiva, 10. »Reka«, 11. Trešnjevka, 12. Jadran, 13. »Sibenik«, 14. »Ljubljana«.

Potentialcem se bodo slovenski ligaši pomerili med seboj: v V. kolu Odred — »Ljubljana«, v VII. kolu Branik — Odred in v IX. kolu Branik — »Ljubljana«.

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA

Lokomotiva: Montažno
55:51 (26:16)
Crvena zvezda: Sloboda
63:55 (44:29)

Obiščite
PRVO RIBIŠKO

RAZSTAVO IN FESTIVAL V ZADRU

Edinstvena specializirana gospodarska manifestacija z mednarodno udeležbo — vrsta kulturnih prireditev — prva mednarodna razstava umetniške fotografije »Človek in morje« — prva likovna razstava »Modri salon«

od 14. do 18. avgusta letos

Na ladjah popust 50%, na železnici pa 25%

ZDRUŽILI SO SVOJE SILE - IN USPELI

Pregled enoletnih uspehov je bogat

Videm-Krško praznujeta danes svoj 2. občinski praznik. Včeraj zvečer je na tisoče pisanih luči razkošno razsvetljenega mesta metalo svojo svečilo na Savo, ki teče skoraj 2 kilometra ob mestu, da je bila reka videti kot migotajoča mavrica, položena pod vznožje mesta, ki praznuje. In poskočne muzike, veselega petja in prešernih vriskov je bilo polno ozračje. Danes zarana pa je našlo nebo ulice in hlebe odete v zastave, v zelenje in v cvetje. Včeraj zvečer je bila v Krškem tudi baklada. Več tisoč prebivalcev je bilo v slavnostni povorki.

Prodsek običine v razgovoru z upravnikom kovinarske zadruga

Res, da je občinski praznik v Krškem v spomin desetim prvim partizanskim žrtvam. In dokler bo obstajalo mesto, bo spomin nanje živ. Danes dopoldne so tem žrtvam, kakor vsem padlim borcem-domaćinom v zadnji vojni postavili sredi trga lep marmornat spomenik. (Izdelal ga je akademski kipar Stane Keržič). Toda samo spomin na junaske borbe ni bilo kaj slabo izpolnjevanje njihovih želja in ciljev, za katere so žrtvovali svoje življenje. Zato je občinski praznik v Krškem hkrati tudi pregled dela nazaj in sprejemanje novih obvez. In ker je njihov pregled enoletnih uspehov bogat, je praznovanje letošnjega 2. občinskega praznika tem lepše in slovesnejše.

Naj povedo, s kakšnimi občutli letos praznujejo prebivalci Dolenje vasi in Snus, ki so v tem letu dobili po skoraj 50 letih prošnji, prerakanj in naporov potrebni štiri razredni osnovni šoli. V Dolenji vasi so v šolo čisto na novo predelali staro občinsko hišo, v Snusah pa je za sedaj postavljen lep provizorij. Tudi Leskovčani so si v tem letu pri šoli na novo zgradili moderno otroško igrišče, tako da je njihova šola med najlepšimi daleč naokrog, leskovški pionirski odred pa najboljši v državi. Velik uspeh za občino Krško in sploh za vse spodnje Posavje sta novo ustanovljena oddelka srednje tehnične šole v Krškem (strojni in

V Vrbinsko vas so napeljali elektriko

dovolj, da bi prebivalci lahko s ponosom praznovali svoj občinski praznik. Toda v tem letu so v Krškem zgradili tudi vodovod. Veste ki pomeni vodovod ljudem, ki so pili prej vodo iz kapnic ali iz nehijskih vodnjakov? Res, da je bilo treba zbrati nad 20 milijonov dinarjev. Sčasoma bodo vodo dobile tudi okoliške vasi. Tudi kanalizacija Krškega bo kmalu končana. Priprave zanjo, ki potrebujejo polovico potrebnega časa, so že končane. Tako bo do tretjega občinskega praznika v Krškem kanalizacija končana. Urejena bodo tudi vsa pota, je zapisano v občinskem programu za prihodnje leto, do tretjega občinskega praznika. Za popravilo in ureditev občinskih cest je dala letos občina nad 8 milijonov dinarjev, ljudje sami pa so prispevali več sto udarniških dni, pripravili in zvozili vkup nad tisoč prostorninskih metrov gramoza.

Dogodek zase med letošnjim praznovanjem 2. občinskega praznika v Krškem, ki bo trajal ves teden, od včeraj do 18. avgusta, bo otvoritev elektrifikacije v Vrbinski vasi drugo soboto. Zlasti starejši ljudje, ki so morali toliko let vse večere preživeti ob medlih in smrdečih petrolejkah, te slovesnosti ne bodo nikdar pozabili. V krški občini pa so v letu med prvimi in drugim občinskim praznikom postavili še dva druga daljnovoda: Videm-Zdole ter Krško-Veliki trn. Uredili so tudi omrežje po vaseh, tako da je v precej vaseh v tem letu zasvetila elektrika. Načrt pa ima občina tak, da mora do tretjega občinskega praznika svetiti elek-

trika v vseh njenih vaseh. Ta obljuba nikakor ni lahka. No, in ko smo že pri stvarih, ki na neki način neposredno prispevajo k dvigu življenjskega standarda, ne smemo mimo novega vzorno urejenega parka in pa nove moderne motorne steze »Posavje«. Da, prebrali ste popolnoma pravilno: »motorne steze«. V Krškem konjski hipodrom že imajo, letos pa so sredi tega uredili najmodernejšo moto stezo v državi in drugo nedeljo bodo na njej prvičkrat motorne dirke z mednarodno udeležbo.

Tako vse v velikem, širokopoteznem stilu delajo v krški občini. Človek skoraj verjeti ne more, kako naglo spreminjajo svoje lice naša podeželska mesta. To vidimo, če pridemo na primer v Velenju, ki je bilo tako zakoten trg včasih. In zdaj se Videm-Krško... Na Vidmu so včeraj slovesno otvorili tak nov hotel, ki ga skoraj nima nobeno mesto v Sloveniji, razen Ljubljane in Kopra. Velik, luksuzno je urejen, v kleti pa ima celo kegljišče. Zgradili pa so ga v tem zadnjem letu. Skoraj neverjetno.

Hotel v Krškem, ki bo odprt ob začetku praznovanja obč. praznika

električni oddelek), kjer bodo letošnjo jesen že pričeli z rednim poukom. Za večji in hitrejši razvoj industrije, ne le v krški občini, ampak tudi v njeni širši okolici, eta ta dva oddelka, ki se jim abodo kaj kmalu pridružili še drugi (nekaj že govore o gospodarskem oddelku), nedvomno velikega pomena. Solski odbori in organizacije so precej storile tudi za večjo izobrazbo pošolske mladine in za odrasle. V občini so bile v tem letu tri kmetijsko-gospodarske šole, bilo je več tečajev za delavske svete in članke upravnih odborov, pozimi pa je bilo več sto strokovnih predavanj »Svoboda« na Vidmu in šest strokovnih društev po vaseh so v zadnjem letu znala pritegniti širok krog aktivnih delavcev. Na Vidmu so prebivalci zgradili nov dom Svobode. Včeraj po bakladi je bila še svečana otvoritev tega doma. Kupili so že tudi novo kinoaparatura in tako ima zdaj Krško kar dve kino dvorani. V tem letu so si zgradili novo kul-

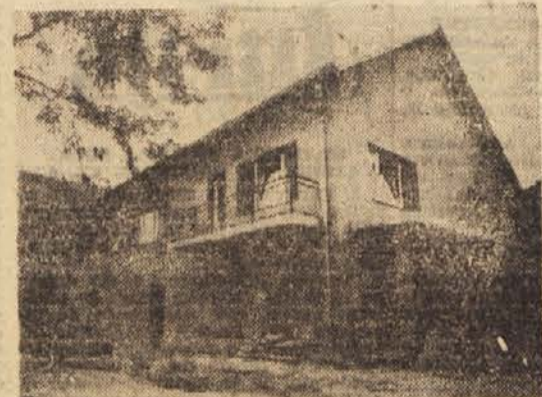
Na gradbišču stanovanjske zadruga

Je pa tako povsod, kjer se ljudje vkup vzamejo in delajo za skupni cilj.

Roko na srce in bodimo odkriti: Vse to so v Krškem lahko storili ob znatni materialni podpori podjetij, kmetijskih zadrug in posestev. Pa je to daleč od resnice. Glavni so ljudje. Oni so tisti, ki so najprej dvignili gospodarstvo v občini, zdaj jim pa to vrača sadove. Da ne bomo le govorili o tovarni papirja, ki je že tako znana, rajši primer uspehov v zadnjem letu »Splošne obrtne kovinarske zadruga«. Lani na prvi občinski praznik je ta zadruga zaposlovala 40 delavcev, sedaj pa jih 110; lani je imela prometa 40 milijonov dinarjev,

gradništvu med drugim tudi uspeh izobraževalnega dela prosvetnih društev, kmetijskogospodarskih šol, strokovnih tečajev in predavanj. Razveseljivo pa je dejstvo, da se je hkrati z večjo in naprednejšo kmetijsko proizvodnjo pri kmetovalcih razvila tudi zadruga zavest. Zadruga jim nekaj pomeni. Položaj je zdaj tak, da na primer na Raki, v Leskovcu, pa še v nekaterih vaseh zadrugi silijo v skupno obnovo sadovnjakov in vinogradov na moderen, plantažen način, in sicer v kooperaciji z zadrugo.

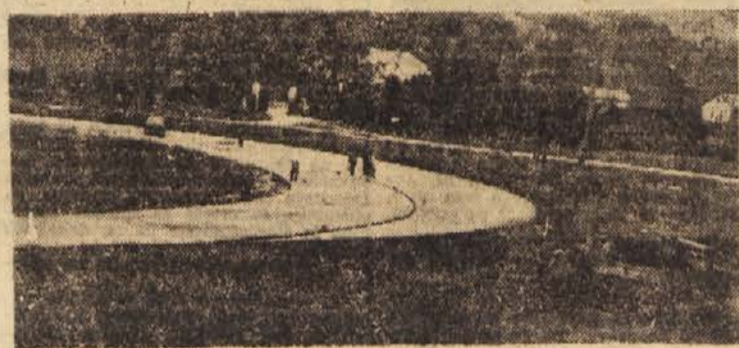
Takšen površen pregled enoletnih uspehov pa nam hkrati tudi pove, da so bili ti uspehi dose-

Novi prosvetni dom

letos pa že samo v prvem polletju nad 62 milijonov dinarjev. Bo vprašal kdo, kako je to mogoče. Zadruga je uspeła zaradi izredno solidnega poslovanja. Izdeluje kakovostne izdelke, ki jih dobavlja točno v roku. Samo reška ladjedelnica je dala zadrugi dela za pet let naprej. Toliko so iskani njeni predmeti. — Pa še podatek iz poljedelstva, ki tudi nekaj pove: lani so kmetovalci na območju občine Krško porabili 25 vagonov umetnih gnojil, letos pa samo v prvem polletju že 59 vagonov. Prav samo ta podatek bi malo povedal, če ne bi takoj za tem dodali še tega: kako je bilo to gnojilo uporabljeno: Lani je bil v občini povprečni hektarski donos pšenice 10 mtc na hektar, letos pa 17 mtc. Je pa letos precej zadržnikov, ki so pridelali več kot 40 mtc pšenice na hektar. Lahko trdimo, da so dobri rezultati v poljedelstvu, živinorejji, v sadjarstvu in v vino-

ženi lahko samo zato, ker so delo skoraj večine prebivalcev. Geslo: »Združite vse sile v enotno akcijo!«, ki so ga prebivalci občine sprejeli lani na prvem prazniku, so v tem letu popolnoma uresničili. Kako pa bo drugo leto na III. občinskem prazniku, govore za sedaj samo načrti in dosednji uspehi.

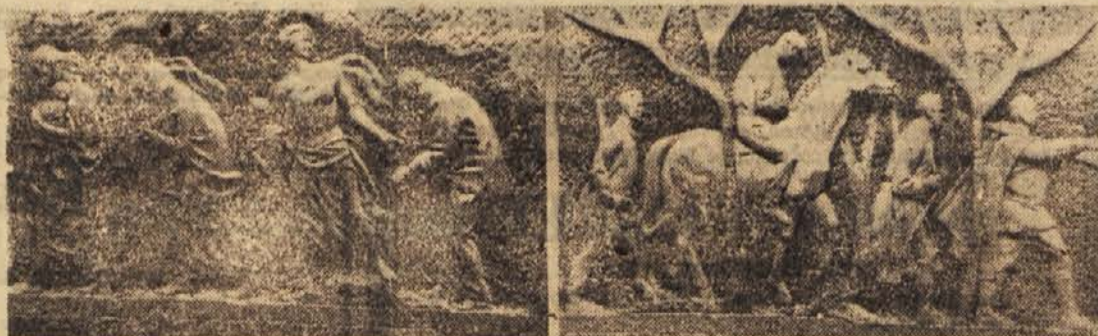

Nová steza za moto dirke

ZA OBČINSKI PRAZNIK OBČINE VIDEM-KRŠKO ČESTITAJO VSEM OBČANOM IN JIM ŽELE BILO OBILNO USPEHOV:

- OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
- OBČINSKI ODBOR SZDL
- OBČINSKI KOMITE ZKS
- OBČINSKI ODBOR ZB NOV
- OBČINSKI KOMITE LMS
- OBČINSKI SINDIKALNI SVET

VIDEM-KRŠKO

TER KOLEKTIVI PODJETIJ:

TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA	TISKARNE
KOVINARNE ZADRUGE	KOTEKSA
TOVARNE ČOKOLADE IN LIKERJEV	TOBAKA
ELEKTRO-KRŠKO	KNJIGARNE
GRADBENEGA PODJETJA »SAVA«	RESTAVRACIJE »PRI CELULOZI«
TRGOVSKEGA PODJETJA NA VELIKO	KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA
»GROSIST«	SREMČ
TRGOVSKEGA PODJETJA	ZADRUŽNEGA POSESTVA
»POTROŠNJA«	»MATIJA GUBEC«
KMETIJSKE ZADRUGE VIDEM	TRGOVSKEGA PODJETJA »POSAVJE«
KMETIJSKE ZADRUGE KRŠKO	KOMUNALNEGA PODJETJA »REMONTE«
KMETIJSKE ZADRUGE LESKOVEC	AGROTEHNIKE
KMETIJSKE ZADRUGE RAKA	GRADBENEGA PODJETJA »PIONIR«
KLEP-KOT	GRADBENEGA PODJETJA »GRADIS« in
ELEKTROMEHANIČNE DELAVNICE	AVTOTRGOVINE

TOVARNA AVTOMOBILOV MARIBOR

sprejme
s takojšnjim nastopomSTROJNE INŽENIRJE
STROJNE TEHNIKE
INŽENIRJA KEMIJE
TEHNIKA KEMIJE
EKONOMISTEPismene ponudbe sprejema personalni oddelek podjetja
M-333

Komisija za razpis mest direktorjev in poslovodij gospodarstev organizacij OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA KAMNIK razpisuje na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list št. 34/56 mesto za

direktorja

Tovarne kovanega orodja v Kamniku

POGOJI: a) strojni inženir ali strojni tehnik z daljšo prakso v kovinski (po možnosti kovaški) stroji in s prakso v vodenju gospodarstva;
b) oseba z višjo ali srednjo ekonomsko izobrazbo in z daljšo prakso v gospodarstvu.Plača po tarifnem pravilniku.
Nastop službe možen takoj.

Pravilno kolkovane prošnje z izčrpnim življenjepisom, opisom strokovne sposobnosti in dosedanje zaposlitve dostavite najpozneje do 25. avgusta 1957 na OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KAMNIK.

2603

Raznašalca - raznašalko

za raznašanje »LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA« v kraju Mengeš in Dobrunje, Bizovik, Sostro - sprejemamo takoj.

Interesenti naj bodo po možnosti iz teh krajev. Javijo naj se osebno ali pismeno na Upravo »Ljudske pravice, Ljubljana, Koptarjeva ulica 2. - Naše bralce prosimo, če nam pri tem iskanju raznašalcev lahko pomagajo, za kar se jim najtopleje zahvaljujemo!

Uprava kliničnih bolnic v Ljubljani

razpisuje naslednja delovna mesta za:

ONKOLOŠKI INŠTITUT:

zdravnika kirurga specialista
z daljšo dobo kirurške prakse

zdravnika internista specialista ali zdravnika splošne prakse

2 medicinska tehnika (rentgenska)

INFEKCIJSKA KLINIKA:

3 zdravniške pomočnike (medicinske sestre)

Nastop možen takoj.

Prošnje s priloženim življenjepisom vložite v personalni oddelek Kliničnih bolnic v Ljubljani, Zaloška cesta 2.

2612

RAZPIS

Po členu 10 pravilnika o oddajanju in izvajanju gradbenih objektov in del (Uradni list FLRJ št. 13-57)

razpisuje

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR HRASTNIK

prvo javno licitacijo

- za oddajo gradbenih in obrtniških del brez instalacije za poslopje Pošte in banke s predračunsko vrednostjo 20.391.505 din. Rok dovršitve je 1. september 1958.
- za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del za stanovanjski blok s predračunsko vrednostjo 44.567.322 din. Rok za dovršitev del je 30. dec. 1958.

Licitacija bo 20. avgusta 1957 ob 9. uri v prostorih Občinskega ljudskega odbora Hrastnik št. 174, v sobi št. 11.

Ponudbe bomo sprejemali na dan licitacije 20. avg. 1957 do 9. ure v zgoraj navedenih prostorih.

Varščino 1% od predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pismom banke najkasneje do začetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po čl. 15 in 16 zgoraj citiranega pravilnika.

Ponudbi je treba predložiti priloge po razpisanih pogojih v skladu s členom 17 pravilnika.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 10. avgusta 1957 dalje vsak dan od 8. do 12. ure na Občinskem ljudskem odboru Hrastnik.

Ponudniki morajo pred pričetkom licitacije predložiti predpisano občinsko takso v znesku 5578 din za poslopje banke in pošte ter 10.413 din za stanovanjski blok.

Investitor
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR HRASTNIK

2597

ZAJAPOSLOVITEV

MATERIALNI KNJIGOVODJA z 10-letno prakso želi menjati službo. Pogoji soba. Ponudbe na upravo lista pod »Vestna«. 701-Z
USLUZBENKA V KOMERCIALI, vešča samostojne administracije ter slovenske in srbohrvatske korespondence, verzirana, želi menjati službo. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Sposobna moč«. 702-Z
RAZPIS. Mestno gledališče v Celju razpisuje naslednja službena mesta za: 1. kvalificiranega električarja, 2. kvalificirano frizersko pomočnico lasuljarske stroke, 3. gledališkega inspicienta. - Pri namestitvi električarja bo v prvi vrsti upošte-van prosilec, ki ima že neka prakse v gledališčih. Za frizersko pomočnico je pogoj, da je sposobna samostojno opravljati gledališko-lasuljarska dela. Reflektanti na službeno mesto inspicienta morajo imeti najmanj nižjo šolsko izobrazbo in inspicientsko prakso pri kakem amaterskem gledališču. Pred sprejemom v službo mora prosilec opraviti avdicijo. - Prošnje je treba poslati do 15. avgusta t. l. na upravo Mestnega gledališča Celje z obširnim življenjepisom, z dokazi zbrane kvalifikacije in z opisom dosedanjega dela. - Plača po uredbi in po pravilniku za delavce, zaposlene v gledaliških delavnicah in na gledaliških odrih. - Uprava Mestnega gledališča Celje. C 178-Z
GOSPODINJSKO POMOČNICO, vajeno reda in snage, po možnosti z gospodinsko šolo, sprejemam s 1. oktobrom 1957. - Avgust Fabjan, Slovenj Gradec. 2607-Z
KUHARICA s prakso v večji kuhinji dobi takoj zaposlitev. Ponudbe pošljite na naslov Dijaški dom, Ilirska Bistrica. 2608-Z

»GRADIS«

GRADBIŠČE KOPER

sprejme v službo:

20 kvalificiranih
zidarjev30 nekvalificiranih
delavcev

Pismene ponudbe dostavite do 20. avgusta 1957. Plača po tarifnem pravilniku za Koper. Terenski dodatek tudi za nekvalificirane delavce. Zagotovljena sta samsko stanovanje in hrana v delavski menzi. Potne stroške do Kopra plača podjetje. 2592

Komisija za razpis in izvedbo natečajev za imenovanja direktorjev gospodarskih organizacij pri Občinskem ljudskem odboru Voždovac

razpisuje natečaj za

DIREKTORJA

Projektantskega zavoda metalurgije - Beograd, Matoševa 6

Pogoji: Tehnična visoka šola, rudarska, metalurška, strojna ali gradbena fakulteta z 10-letno prakso v rudarstvu ali metalurgiji in 3-letno prakso na vodilnem položaju v podjetju. Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. Ponudbe z življenjepisnimi podatki, opisom službovanja in točnim naslovom pošljite personalni službi Občinskega ljudskega odbora Voždovac, Ustaniška 53, v roku 15 dni po objavi tega natečaja. 2625

TOVARNA

»ISKRA«

V KRANJU

razpisuje mesto za

referenta

za ekonomsko-finančno analizo

Pogoji: Potrebno temeljito znanje finančnega poslovanja in organizacije industrijskega podjetja s predhodno prakso v industriji.

Izobrazba: Trgovska akademija z daljšo prakso ali ekonomska fakulteta s prakso. Plača po tarifnem pravilniku.

Ponudbe je treba poslati na personalni oddelek podjetja. K-112

UPRAVNI ODBOR
ZDRAVSTVENEGA DOMA
V SEVNICI

razpisuje delovni mesti za

zdravnika splošne
prakse
in stomatologa
ali dentista

Plača po uredbi, dopolnilna plača po tarifnem pravilniku. Komfortno stanovanje zagotovljeno.

Ponudbe je treba poslati na Zdravstveni dom Sevnica. 2604

DROBNI OGLASI

van prosilec, ki ima že neka prakse v gledališčih. Za frizersko pomočnico je pogoj, da je sposobna samostojno opravljati gledališko-lasuljarska dela. Reflektanti na službeno mesto inspicienta morajo imeti najmanj nižjo šolsko izobrazbo in inspicientsko prakso pri kakem amaterskem gledališču. Pred sprejemom v službo mora prosilec opraviti avdicijo. - Prošnje je treba poslati do 15. avgusta t. l. na upravo Mestnega gledališča Celje z obširnim življenjepisom, z dokazi zbrane kvalifikacije in z opisom dosedanjega dela. - Plača po uredbi in po pravilniku za delavce, zaposlene v gledaliških delavnicah in na gledaliških odrih. - Uprava Mestnega gledališča Celje. C 178-Z
GOSPODINJSKO POMOČNICO, vajeno reda in snage, po možnosti z gospodinsko šolo, sprejemam s 1. oktobrom 1957. - Avgust Fabjan, Slovenj Gradec. 2607-Z
KUHARICA s prakso v večji kuhinji dobi takoj zaposlitev. Ponudbe pošljite na naslov Dijaški dom, Ilirska Bistrica. 2608-Z

ISCEMO več visokokvalificiranih in kvalificiranih pleskarjev, silkarjev in vodoinstalatov. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe na upravo Gradbenega podjetja »Obnova« v Izola pod »Takojsen nastop«. 2609-Z

VAJENCA za dimnikarsko obrt sprejemam. Hrana in stanovanje zagotovljena. - Stane Arh, dimnikarstvo, Kamnik. 2610

GOSPODINJSKO POMOČNICO - pridno, pošteno in veščo kuhe sprejemam. Informacije od 15. do 17. ure popoldan. Antone Kovač, Strosmajerjeva ulica 16/III. 2620-Z

UPRAVA BOLNIŠNICE ZA DUSEVNE IN ŽIVČNE BOLEZNI Ljubljana-Polje razpisuje delovno mesto za medicinskega laboranta. Nastop službe 1. septembra 1957. Plača po uredbi. Hrana zagotovljena. Stanovanja ni na razpolago. Interesenti naj pošljejo pismene prošnje z življenjepisom najkasneje do 25. avgusta 1957.

ZELIM premenjati službo, rada bi šla v hotel. Najraje na Gorenjskem. Naslov v upravi lista. 2622-Z

SOBOSLIKARSKI IN PLESKARSKI POMOČNIK, samaki, mlajši, vojašine prost, sposoben in priden delavec isče stalno zaposlitev pri solidnem obrtniku ali podjetju. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek Ljudske pravice pod geslom »Solično razmerje«. 556
PEKOVSKI POMOČNIK isče službo, sposoben vseh del v tej stroki, vojašine prost. Pogoj samsko stanovanje. Najraje na Koprskem ali pa v okolici Ljubljane. Naslov v oglasnem oddelku. 2394

GRADBENEGA DELAVCA isčemo. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek LP pod »Delavec-D«. 3035-Z

GLAVNEGA RACUNOVODJO isčemo. Interesenti, ki imajo srednjo strokovno šolo in 5-letno prakso kot vodja računovodstva, naj pošljejo ponudbo na oglasni oddelek LP pod »Dolenjska«. 3036-Z

GOSPODARSKEGA POMOČNIKA isče irgovsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek LP pod »Ljubljana«. 3037-Z

GRADBENEGA TEHNIKA isčemo. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek LP pod geslom »Obračun-kalkulacije«. 3038-Z

VISOKOKVALIFICIRANEGA ZIDARJA isčemo. Delo je na Gorenjskem. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek Ljudske pravice pod geslom »Visokokvalificiran«. 3044-Z

ADMINISTRATORKA s perfektnim znanjem strojeписа, stenografije in enega tujega jezika dobi službo v Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek LP pod »Administratorka I«. 3045-Z

PREDKALKULANTA z nekaj prakse v elektro ali kovinski stroki sprejemam. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek Ljudske pravice pod »Predkalkulant«. 3047-Z

SALDOKONTISTA (-TKO) z ustreznimi izobrazbo in prakso isčemo. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek LP pod »Saldokontista«. 3048-Z

ADMINISTRATORKO z znanjem strojeписа in daljšo prakso v pisarniški službi isčemo. Interesentke z ustreznimi izobrazbo naj pošljejo ponudbe na oglasni oddelek pod geslom »Primorska«. 3050-Z

FINANČNEGA REFERENTA isčemo. Interesenti s srednjo šolo ali ne popolno srednjo šolo s prakso naj pošljejo ponudbo na oglasni oddelek LP pod »Finančni referent«. 3051-Z
SOFERJA D kategorije za domači in inozemski avtobusni promet isčemo. Naslov v oglasnem oddelku Ljudske pravice. 3056-Z

PRODAM

UGODNO. Nov radioaparati »Vesna« z garancijo prodam za 20.000 din. Naslov v oglasnem oddelku Ljudske pravice. 701-P

PRODAM hišo z njivo v Sp. Polskavci blizu glavne ceste. - Sp. Polskava št. 32, p. Pragersko. M 336-P

VESPO, skoraj novo, prodam. Znidrišče, Ljubljana, Hranilniška 16, Bežigrad. 2619-P

MOSKO KOLO, športno, dobro ohranjeno, prodam. Medvedova 26 - Siska. 2621-P

KLAVIR zelo poceni prodam. Knež, Priateljeva 1/II. 2622-P

MOTORNO KOLO znamke »Matchless« 350 ccm, dobro ohranjeno, prodam. Pavel Lavrenčič, Izola, Depozitarna št. 16. Ko 139

KUPIM

DIESEL ALI BENCINSKI MOTOR, 8 do 6 Ks, cirkularno 60 in os - špindel kupim. Ponudbe pod geslom »Motocirk« pošljite na upravo. 2606-K

AGFA MOVEKTOR št. 8, projekcijski aparat, kupim. Kalinšek Jože, Copenova št. 14. 2617-K

STANOVANJE, tudi podstrešno, kupim v Ljubljani ali njeni bližini okolici. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek Ljudske pravice pod geslom »Podstrešje«. 304-K

RAZNO

ZAMENJAM 3-sobno stanovanje s kopalnico v centru Kopra za enakovredno v Celju. Naslov v podružnici LP Koper. Ko 139-R

ENOSOBNO STANOVANJE (kuhinja 3 x 4,5, soba 4,5 x 6,5 m) v centru menjam za anako ali večje v Siski ali Rožni dolini. Ponudbe na upravo pod »Primerko za otroka«. 703-R

ZAMENJAM veliko enosobno stanovanje v centru za dvosobno tudi izven centra. Nudim nagrado. Ponudbe na oglasni oddelek pod geslom »Cimprejšnja zamenjava«. 700-R

SOBO nujno isče absolvent. Plača dobro. Ponudbe poslati na upravo pod »Zelo nujno«. 705-R

SOBICO pri solidni družini, ki ti bi pomagala tudi pri gospodinjstvu, isčem v Ljubljani ali njeni bližini okolici. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek Ljudske pravice pod geslom »Protiusluga«. 557

DEKLE, stara 28 let, simpatična, blondinka, isče poznanstva z moščin srednje starosti. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek LP pod geslom »Nazorci«. 1045-R

SOBO v Ljubljani, v strogem središču, zamenjam za sobo v Rožni dolini. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek LP pod »Zamenjava«. 1046-R

Obiščite

MEDNARODNI
BEOGRAJSKI
SEJEMSejem tehnike
in tehničnih pridobitev

od 23. avgusta do 2. septembra

IZKORISTITE JUBILEJNI POPUST 50% NA
ZELEZNICAH IN REČNIH LADJAH TER SE
SEZNANITE Z NAJNOVEJSIMI IZDELKI TEHNIKE
VODILNIH PODJETIJ JUGOSLAVIJE,
EVROPE IN IZVENEVROPSKIH DRŽAV

Obvestila: BEOGRADSKI SAJAM, BEOGRAD poštni predal 408

Predstavništvo za LR Hrvatsko: Beogradski sajam, Zagreb,
Štrosmajerov trg 8 - telefon: 36-068 in 37-482

2525

Nova spoznanja o potresih

Ameriški seizmologi so odkrili novo vrsto valov, ki povzročajo potrese. Novi zemeljski valovi bodo dali številne zanimive podatke o strukturi zemeljske skorje. Te valove sta odkrila seizmologa dr. Maurice Ewing in dr. Jack Oliver lani junija med močnim potresom na področju Arktike.

Razen tega, da bodo novi valovi posredovali nove podatke o možnosti in debelini zemeljske skorje, bodo znanstveniki po vsej verjetnosti v tej zvezi spoznali tudi nova dejstva o tem, kako se širijo potresni valovi po zemeljski skorji. — Do podobnih ugotovitev je prišel tudi belgijski znanstvenik dr. Eduard Berg, ki že tri leta proučuje potrese v Belgijem Kongu. Dr. Berg posveča največ pozornosti spremembam, ki nastanejo med potresi na zemeljski površini.

Že tretji je izginil

Znanstveniki razpravljajo o nevarnostih sodobnega letalskega prometa

- Človek bi ne verjel, da je moderno potniško letalo, na primer »Super-Constellation«, ki leti na dolge proge v višini 6000 metrov, zaradi razlike v zračnem pritisku pravzaprav tako krhko, kot je na primer napihnjena avtomobilska zračnica občutljiva za oster žebelj.
- To primerjavo je nedavno izgovoril francoski strokovnjak za novo znanstveno panogo, ki je dobila ime aeronavtična medicina. Že več let raziskuje dr. Violette vzroke za letalske nesreče, ki si jih dolgo niso znali razložiti, navsezadnje pa so le ugotovili, da se snovi zaradi stalnih tresljajev utrudijo, da so šipe zaradi razlike v pritisku močno obremenjene in da letalo kaj lahko dobesedno eksplodira.

V sodobnem letalskem prometu se primerjajo tudi kaj nenavadne nesreče, ki si jih laik ne zna razložiti. Smrtna nesreča, ki so jo označili kot eno najbolj nenavadnih v 20. stoletju in ki se je primerila letošnjo pomlad, je znova zbudila zanimanje strokovnjakov za atmosferske razmere, ki vplivajo na najsodobnejša potniška letala. Takole je bilo: letalo francoske družbe

Air France je bilo na poti iz Teherana v Pariz nekje nad Turčijo. Silovit zračni sunek je zbu-

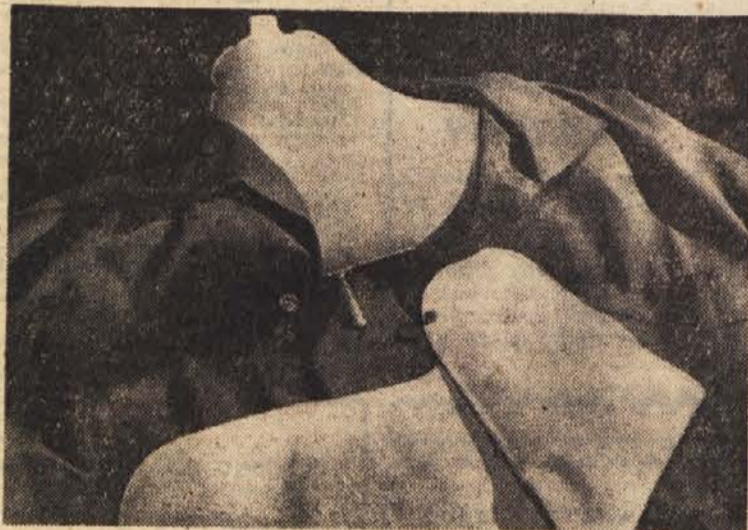
stavljeno na poletu iz Teherana v Pariz izrednim temperaturnim spremembam. Pri vzletu v Teheranu je na primer zunanja temperatura 35 stopinj Celzija, četrte ure kasneje — v tem času doseže letalo višino 6000 metrov — pa je na zunanji strani okenske šipe 24 stopinj mraza, medtem ko znaša stalna notranja tempera-

ni pritisk v letalu z enim izven njega; ta prehod je pospremil silovit pok, potnika pa je zrak dobesedno potegnil iz letala skozi okence.

O ponesrečenem Nashu menijo, da ga je trenutno prevzela vrtoglavica, pozneje pa je prišel v gostejše plasti in je tako padel skoraj poldrugo minuto, sprva pri polni zavesti. Strokovnjaki razmišljajo, da bi prav kot v pionirskih letih letalskega prometa opremili vse potnike s padali, ki bi se v določeni višini po potrebi avtomatično odprla in bi ponesrečeni potniki ostali živi. To vprašanje bo postalo zares pereče takrat, ko bodo začela prevajati potnike še modernejša reaktivna letala, ki bodo obratovala med celinami v višini 12.000 m.

V letalskih laboratorijih so Francozi z lutko rekonstruirali Nashovo nesrečo. Prvi posnetek kaže lutko, ki so jo v enakih razmerah, kakršne vladajo v višini 6000 metrov, naslonili na letalsko okence. Šipa se je zdrobila, zračni tok, ki je nastal zaradi razlike v pritisku, pa je lutko dvignil s sedeža in jo vrغل skozi odprtino

V neki amsterdamski trgovini so začeli prodajati nove obešalnike, ki jih je mogoče poljubno napihnjati, tako da obleka obdrži tudi v omari primerno obliko. Obešalniki imajo trdno ogrodje, na njem pa je gumirano platno

dil potnike iz prijetne drema vice, hkrati z eksplozijo jim je udaril v ušesa tudi krik smrtnega strahu. Ozrli so se, sedež ameriškega turista Nasha je bil prazen, okno zraven njegovega prostora pa brez šipe. Drugi potniki so takoj ugotovili, da ne gre za dramo iz ljubosumnosti in tudi ne samomor obupanca. Potem so listi pisali, da je nesrečnega potnika dobesedno vrгло iz letala, ker se je naslonil na okensko šipo in je tako še povečal pritisk na steklo, ki se je že tako komaj upiralo razliki med zunanjo in notranjo temperaturo in zračnim pritiskom.

Strokovnjaki so ob tej nesreči, ki je bila že tretja te vrste, začeli spraševati, ali letalski konstruktor ni pomislil na to možnost in kaj bi lahko storila sodobna letalska tehnika, da se podobne nesreče ne bi več ponavljale. Dejstvo, da potnik kar na lepem izgine skozi letalsko okence, močno vpliva na razpoloženje potnikov, ki začno pomisljati, ali bi še kdaj potovali z modernim potniškim letalom, posledice te negotovosti in strahu pa se poznajo v blagovnih letalskih družbah.

Francoski nadzornik civilnega prometa René Bellonte je začel s skupino strokovnjakov proučevati vzroke teh nesreč in ukrepe, da bi se ne ponavljale več. Ugotovili so verjetnostno razmerje 1:100.000, da lina sodobnega letala eksplodira med poletom v višinah nad 6000 metrov, vendar je o tem še malo statističnih podatkov, da bi mogli povedati kaj določenejšega. Dr. Violette je razvil osebo teorijo. Steklo pleksi, ki je sicer zelo odporno, je izpo-

tura 25 stopinj, kar je skoraj 50 stopinj temperaturne razlike med zunanjo in notranjo površino letalskega okenca. Ob tem je postavil dr. Violette zanimivo primerjavo: verjetnost, da bo okensko šipa vzdržala to nenavadno veliko temperaturno razliko, je prav tolikšna, kot je na primer na varnem človek, ki nad hišami telovadi po milimeter debeli železni žici.

Omenjeni potnik Nash je s komolcem obtežil do skrajnosti napeto in zato občutljivo okensko šipo, ki je popustila in se razletela na tisoče koscev. V nekaj trenutkih se je izravnal zrač-

Na nedavnem posvetovanju o raketah za polete v velikih višinah, ki so ga sklicali na letalski visoki šoli v angleškem Cranfieldu, so se pokazala določena dejstva in najnovejše ugotovitve o vsemirskih poletih. Po vsem videzu poleti na mesec ne bodo tako lahka reč in bo minilo še več desetletij, preden bodo rakete z ljudmi ali pa brez njih poletele v vsemirje. Čeprav je to razočaralo nekatere najbolj navdušene člane Britanskega interplanetarnega društva, se ti zdaj pač tolažijo z velikim zanimanjem, ki ga je posvetovanje zbudilo med

VSEMIRSKI POLETI

Nekaj ugotovitev o možnostih za polet na mesec

so še daleč

strokovnjaki za vprašanja vsemirskih poletov.

Eden izmed strokovnjakov na posvetovanju je močno presenetil vse poslušalce, ko je dejal, da je ameriški načrt za izstrelitev umetnega satelita zelo drag, saj bi na primer stokilogramsko breme, ki bi ga hoteli poslati na mesec, zahtevalo raketo, za katero bi proizvedni stroški preseglj vsoto milijon funtov.

Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so konstrukcijski stroški le majhen del vseh potrebnih sredstev za izdelavo ene same rakete. Najdražji pa je seveda motor. Po dokaj točnih računih bi izdelava motorja, ki bi bil dovolj močan, da bi nesel v vesolje tudi ljudi, zahtevala precejšen del letnega državnega proračuna Velike Britanije.

Iz tega sledita dve ugotovitvi. Jasno je, da višinski ali celo vsemirski poleti še ne bodo tako kmalu vsakdanji pojav, kajti za rakete bo treba najti popolnoma novo gorivo, saj od dosedanjega ne pričakujejo nobenega večjega napredka ali izpopolnitve. Na drugi strani pa teoretične prednosti atomske energije še ne bodo mogoče tako hitro uporabiti za polnjenje raket, ki naj bi potovale v vsemirje. Poglavitna težava je namreč v tem, ker bi nastale mnogo previsoke temperature, če bi uporabili jedrsko energijo v reaktivnih motorjih.

Marsikatera država bo po mnenju teh strokovnjakov morala priznati, da bi takšne rakete preveč obremenile njeno industrijo in finančna sredstva, zato bi bilo najbolje, če bi nadaljevali poskuse na tem področju v okvirju mednarodnega sodelovanja. Napredek bi bil tako znatno hitrejši, stroški pa znatno nižji, saj bi vse udeležene države sodelovale pri poravnavanju sicer previsokih stroškov.

Drobne ZANIMIVOSTI

AMERICANI V EVROPI
Po statističnih podatkih nekaterih evropskih dežel je obiskalo lani Stari svet 576.000 Američanov ali desetino več kot predlanskim. Zanimivo je, da se vozi iz Amerike v Evropo tedaj več potnikov z letali in vedno manj z ladjami.

MACMILLAN O NOVINARJIH
Britanski predsednik MacMillan je dejal na nekem zborovanju, da fotoreporterji niso prav nič nevarni, nasprotno pa je trdil o novinarjih. »Dosedaj sem videl že mnogo novinarjev in lahko rečem, da so zelo nevarni, saj ugotovijo celo to, da imaš kravato za centimeter postrani.«

LEDENIK FRANCA JOZEFA SE TAJA
Novozelandski ledenik Franca Jožefa, ki je veljal doslej za eno največjih turističnih zanimivosti se naglo taja. Dosedaj so se ledeni gmote skrčile za 1200 m od kraja, do koder so segale pred 85 leti. Geologi pravijo, da je v minulih sto letih popolnoma izginilo nekaj manjših ledenikov, ta pojav pa je splošen za ves svet.

MORALA IN KOPALNE OBLEKE
Po sklepu nekoga londonkega sodišča nima ženaka, ki je prišla na plažo v kopalni obleki, bleda, prav nobene pravice tožiti novinarja, ki je zapisal, da se je pokazala na javnem mestu »povsem gola«. Sodišče je zavrnilo njeno tožbo zaradi žaljenja časti.

PREVEČ PREGOGA
Nekdo iz ameriškega mesta Oaklanda je naročil premog. Medtem ko se je ustavljal tovornjak z nekaj tonami premoga pred hišo in so začeli spravljati kurivo v kletne prostore, se je zaletel z nesprotno strani drug avto, prav tako poln premoga, in se je ustavljal v kuhinji...

NI VERJELA, DA JE NEUMEN
V bolnišnico na Floridi so pripeljali nevarno ranjeno ženo. Njen mož je zdravnikom obrazložil vzrok: »Dopovedal sem ji, da sem neumen, pa mi ni verjela. Moral sem jo prepričati, zato sem ustrelil.«

»PERFEKTA KUHARICA«
Ameriški radijski napovedovalec in publicist Miller je izjavil v pariškem Radiu: »Pod izrazom perfektna kuharica si v Ameriki predstavljamo žensko, ki zna odpreti konzerve vseh vrst.«

Precejšnje zanimanje je zbudil v Londonu s svojimi rezljanimi kipi afriški rezbar samouk Felix Idubor, ki je letos prišel v angleško kiparsko akademijo. Naša posnetka kažeta dvojce njegovih del, in sicer utrujenega kmeta in mladega bobnarja. Angleški umetniški kritiki zatrjujejo, da ima mladi črnc Idubor mnogo naravnega daru, ki ga bodo skušali v evropskih kiparskih akademijah podpreti s teoretičnimi osnovami

DRAGO VRESNIK Pat V ELDORADO

IZ POTOPISNE SKICIRKE AMERIŠKEGA SLOVENCA

S

Naglo nam je mineval čas pod košatim drevom. Moral sem se posloviti, kajti moja pot je vodila še dalje na sever, v El Dorado. Gostoljubni Slovenci so me zadržali še na kosilu, česar jim nisem mogel odreči. Potem pa sem jim moral slišni roko v slovo. Z obljubo, da se bom še oglašil, sem se vračal v njihovem spremstvu do roba pragozda. Ko sem bil spet sam, sem se obrnil in poslednjič pogledal na hribček. Vedel sem, da me bržkone nikoli več ne bo sem. Kaj bo čez nekaj desetletij na tej kmetiji? Dorasli bodo otroci. Ali bodo še znali sprejeti gosta iz stare domovine s slovensko besedo in pesmijo? Ali ne bodo nemara utonili sredi pragozda in gringov, kot se utaplajo Guarani, ponosni prebivalci te velike dežele?

Strah me je bilo pritrditi izreku: Kjer kruh, tam domovina. Nekaj te vendar veže na stari svet, na rodne kraje, na domače ljudi. Preveč smo še navezani na podobo mladosti, da bi mogli brez pomislekov zaplavati z nemirnim tokom življenja. Se huje je tistim, ki so domovino izdali, ki so jo zapravili in so jim poti nazaj zaprte. Naj bo še toliko pomaranč, citron, čaja, krav, mleka in zemlje, podoba domačega sveta v tujini ne abledi.

LJUDJE ZDRAVIJO »URO«

Ko sem zamišljen stopal proti veliki cesti, me je pri neki bajti zaustavil in pritegnil svojevrsten prizor. Trije Indijanci so gnali kravo v senco pri gozdu. Nič nenavadnega ne bi bilo, če bi jo vodili tako, kot je to pri pastirjih. Ne, eden jo je držal za roge, drugi za rep, tretji pa je na poseben način krilil z rokami. Kaj je to?

Gospodar, žena in dva otroka so stali pod drevom in opazovali prizor. Pristopil sem in se pozanimal, kaj pomeni ta čuden obred s kravo.

»Zravimo uro,« je pojasnil.

»Kakšno uro?«

»Ura je muha. V Misionesu jih je več kot preveč.«

»Kje pa so muhe?«

Mož je spoznal, da sem popoln zelenec v živinoreji. Nasmehnil se je; ker je bil dobre volje, mi je zadevo natanko pojasnil.

»Ura je muha. Napada živino, zagriže se živali v kožo in izleže jajčeca. Iz teh jajčec se razvijajo črvi, ki rijejo v meso in žival ugonobijo. Krava, ki jo vidite, ima že precej črvov pod kožo. Stopite bliže, da boste videli.«

Ubogal sem. Indijanci so se s kravo pravkar ustavili. Tisti, ki je mahal z rokami, je kar naprej nekaj žlobudral v indijanskem narečju.

»Kako pa ji bodo potegnili črve iz kože?«

»Pst, malo tiše! me je opozoril možak. »Kravo zagovarjajo.«

»Ta je bosca,« sem rekel. Napel sem oči in sledil Indijancem, da bi dognal, kakšne trike uporabljajo pri svojih čarovnijah. Zdelo se mi je

slej ko prej jasno, da tole zagovarjanje nima nobene zveze s tem, kar se bo pravzaprav zgodilo.

»Nič ne bo bosca,« je zagodrnjal gospodar. »Mnogo krav so mi že ozdravili.«

Indijanci so privezali kravo k drevesu. Prvi jo je prijel z obema rokama za rogove, drugi za rep, tretji pa se je lotil čudne ceremonije. Izvlekel je nož in pokleknil na zemljo. Z rezilom je zarisal krog pri levi sprednji nogi bolne krave. Nato je rušo obrnil, da je stopila krava s parkljem na svežo zemljo. Zatem je to ponovil pri desni zadnji nogi, se odpravil k desni prednji in spet vrnil k levi zadnji. Ko je končal, je vstal, mrmral nerazumljive besede in mahal na vse strani.

Opazoval sem to početje. Hotel sem dognati, ali se bo res zgodil čudež, kakršnega je napovedoval gospodar, ali se bodo Indijanci spomnili kakega izgovora, ko ne bodo uspeli. Krava je mirno stala na svojem mestu. Videl sem krvave rane na njeni koži in čakal, kaj bo. Z gospodarjem sva se primaknila čisto blizu.

»Ze kapajo,« je tedaj vzkliknil.

»Kdo kapajo?«

»Črvile.«

Indijanci so se molče zamaknili v kravo. Pogledal sem na rane, res, iz njih so lezli beli črvi; kotilili so se po dlaki in padali na zemljo. Nisem mogel verjeti svojim očem. Indijanec, ki je kravo zagovarjal, je potegnil iz žepa skatlo z mazilom. Počakal je, da so se iz ran izcedili zadnji črvi, nato pa je kravo skrbno namazal.

»Zdrava je,« je namignil gospodarju.

»Koliko jim boste plačali?« sem vprašal.

»Ne sprejememo denarja,« je rekel Indijanec, ki je razumel moje vprašanje. »Denar bi nam vzle čarovniško moč.«

»Dal jim bom svinjskega mesa in žganja,« je popravil gospodar.

Indijanci so se prijazno nasmehnil, odvezali kravo in izročili povodec gospodarju. Opazoval sem jih; vse, kar sem pravkar videl, je bilo neverjetno, da bi prisolil zausnik vsakemu, kdor bi mi pripovedoval takšno zgodbo. Zdal sem to videl na lastne oči in sem moral verjeti.

Vso pot sem razmišljal, kako je s tem zagovarjanjem. Slednjič se mi je pobjeslalo, da so nemara Indijanci kravo že prej namazali s kakim mazilom in da so opravili obred samo za zunanji videz. Naj bo tako ali drugače, priznati moram — to sem pozneje še večkrat spoznal — da so pravi mojstri v zdravilstvu, svoje zdravniške sposobnosti in izsledke pa čuvajo kot največje skrivnosti. In imajo po svoje prav. Čudilo me je le to, da za svoje zdravljenje ne zahtevajo denarja. V evropskih mestih klub sposobnostev, Prebi prišli do vil, avtomobilov in sanatorijev. Preveč so pošteni, zato jim človek ne more zameriti tiste tajnistvenosti in nepoštenosti, ki jo vključijo v svoje cerimonije. Marsikak veterinar bi se lahko pri njih naučil stvari, ki jih na fakulteti ne sliši.

Pozneje sem v mestu izvedel, da izvira ta način zdravljenja še iz starih indijanskih časov in da se evropski kolonisti pridno ravnavajo po njem.

Zadnje dni avgusta bodo v Kuala Lumpurju proslavili neodvisnost Malajske. Posnetek kaže novi stadion v glavnem mestu, kjer bodo velike slavnosti s športnimi in drugimi prireditvami